REGD. NO. H 18

విడిప్రతి 0–30 పై.

30–8–68 శుక్రవారం

PLAY WITH
Hans Raj Mahajan & Sons
famous 'Chakravarthi'
Tennis and Badminton
frames,
MURTHY AGENCIES,
(Near Pogathota
Police Station)
NELLORE.

జమీన్‌రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 40 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 35

31–8–68 శనివారంనుండి
నెల్లూరు
శ్రీ లీలామహల్‌లో
THE VISCOUNT
Technicolour - Techniscope
ప్రచండ గూఢచారి
టెక్నికలర్ – టెక్నిస్కోప్.

జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘాల పంపకము– మంత్రివర్గ విస్తరణ వ్యవహారము– అసంతృప్తి వర్గంవారి ఆగ్రహము

ప్రదేశ కాంగ్రెసును పునరుజ్జీవింప చేయాలన్న తలంపు కాంగ్రెసు నాయకులకు ఎంత ప్రగాఢంగా వుందో, కాంగ్రెసు వ్యవస్థకు సంబంధించిన ఎన్నికల విషయములో వారి ఆతురత అంత ప్రగాఢంగా వుంటూవచ్చింది. ఈ పరిస్థితిలో ప్రదేశ కాంగ్రెసు ఎన్నికల అధికారి, జిల్లా తాలూకా గ్రామ సంఘాల ఎన్నికలకు తేదీలు ప్రకటించడం ఆశ్చర్యంగాను, వింతగాను తోచింది. ప్రజాసంగతి ఎలా వున్నా రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసువాదులు ఎవ్వరో ఈ ఎన్నికల విషయం విస్మరించారు.

తీరా ఈ ఎన్నికలను వాయిదావేస్తూ మరో కార్యక్రమం రూపొందించి ప్రకటిస్తామని, నారపరెడ్డిగారు క్రితంవారం మరో ప్రకటనచేశారు. ఇది సమంజసమనిపించింది. ఐతే దీనివెనుకొక తతంగం లేకపోలేదు.

ప్రదేశకాంగ్రెస్‌లో రాష్ట్రకార్యవర్గంతో సహా, జిల్లా సంఘాలవరకు, అయోధ్య

మా హైదరాబాదు విలేఖరి

సయోధ్య వర్గాల్లో 1:3 ప్రాతిపదికపై పదవులు సభ్యత్వాలు పంపిణీ కావలసి వుంది. అందుకే కాకానిగారు ఏకగ్రీవంగా అధ్యక్షులుగా ఎన్నికఅయారు. ఆ పిమ్మట కొన్నిమాసాల తరువాత ముఖ్యమంత్రి నియమించిన కార్యవర్గంలో కూడా ఈవిధంగానే ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చారు. జిల్లా సంఘాల విషయంలో ఒప్పందం జరగకుండానే, ఎన్నికలకు కార్యక్రమం ప్రకటించడం జరిగింది.

అసలే మంత్రివర్గంలో ప్రాతినిధ్యం లభ్యంకాక నిరాశా నిస్పృహాల్లో వున్న అసంతృప్తివాదులకు అధికారపక్షం అవలంబించిన ఈ వైఖరి క్రోధాగ్ని కలిగించింది. అసలు కార్యవర్గంలోనుంచికూడా వైదొలగాలన్న భావం వారిలో కొందరు వ్యక్తం చేశారు. నీలం సంజీవరెడ్డిగారు క్రితం వారం ఇక్కడికివచ్చి ఒకటి రెండు రోజులు గడపడంకూడా అసంతృప్తి వర్గపు ఈ ఆగ్రహావేశాలకు కారణభూతమని కూడా చెబుతున్నారు.

—కొరవ 12 వ పేజీలో

రష్యా దండయాత్ర రోజున ప్రాగ్‌లో చిక్కుపడి వచ్చిన వెంకటగిరి కుమారరాజా

నిజంగా వెంకటగిరి కుమారరాజా అదృష్టవంతులనే చెప్పాలి. చెకొస్లవేకియాపై రష్యా దండయాత్ర చేసినరోజున మన వెంకటగిరి కుమారరాజా, ఎమ్మెల్సీ శ్రీ వెంకటకృష్ణ యాచేంద్ర చెకొస్లవేకియా ముఖ్యపట్టణమైన ప్రాగ్ (ప్రాహా) లో వుండినారు–ఒక చరిత్రాత్మకమైన సంఘటనకు అత్యంత సమీపంలోనుండి నేరుగా చూడగలిగే అపూర్వావకాశం వారికి లభించింది. అంత విశేష వార్తా ప్రాధాన్యం వున్న సన్నివేశాన్నిగూర్చి 'రిపోర్టు'చేయాల్సిన మహా మహా విలేఖర్లు అనేవాళ్ళు దేవుళ్ళాడినా దొరికే అవకాశం కాదిది.

అందుకనే, పత్రికా ప్రపంచంలో ఒక మాట అంటుంటారు–A good reporter's duty, ambition and pleasure is to be on the spot when the news happens. The job of journalists is to go where the news and news-makers are and the correspondents are sent out to catch the news and views.

అది యుద్ధంకాని క్షామంకాని, వరదకాని, ఉద్యమవిధికాని ప్రత్యక్షంగా సొంతకళ్ళతోచూచి వ్రాయాలనే తాపత్రయం కనపడుతుంటుంది విలేఖర్లు అనే వారిలో.

—కొరవ 12 వ పేజీలో

వికలమనసులను రంజింపజేయు మాంసాహార భోజనశాల

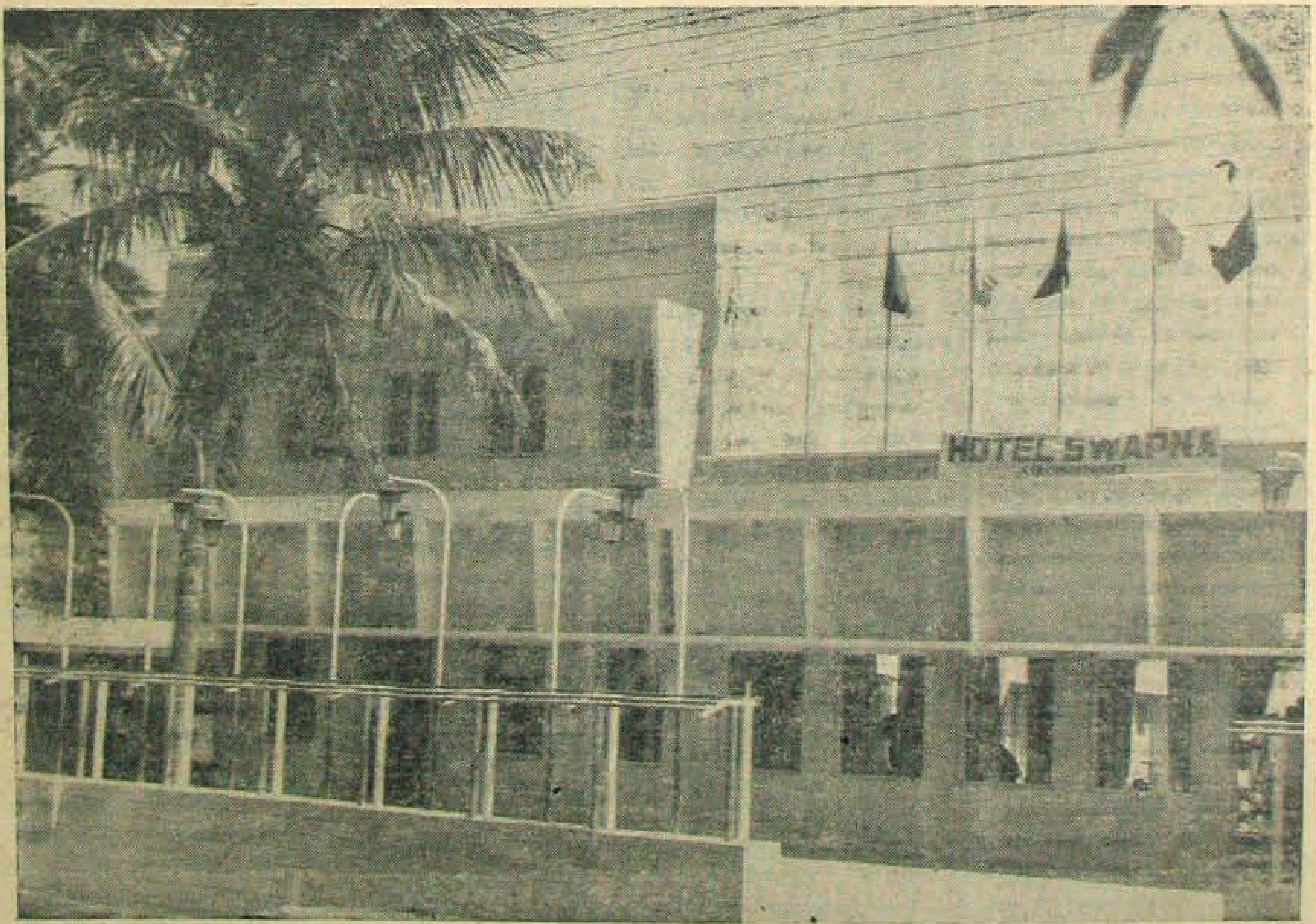

హొటల్
స్వప్న
ఎయిర్ కండిషన్డు
నెల్లూరు

ప్రారంభోత్సవ సందర్భమున విచ్చేసిన ఛేర్మెన్ శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డిగారికి, ప్రముఖులు, మిత్రులు, అభిమానులు, పత్రికా విలేఖరులు అందరకు మా కృతజ్ఞతావందనములనర్పించుచున్నాము. మేనేజిమెంటు — హొటల్ స్వప్న.

ఇండ్ల స్థలముల అమ్మకము

★ ★ ★

వడుగుపాడు రైల్వేస్టేషనుకు ఎదురు, సిద్ధాశ్రమమునకు ఉత్తరమున గల 550 అంకణముల కాలీస్థలము అమ్మబడును.

వివరాలకు:–

శ్రీ సత్యనారాయణ ట్రేడింగు కంపెనీ,
గోతముల వ్యాపారం–
స్టోన్‌హౌస్‌పేట పోస్టాఫీసుప్రక్కన,
నెల్లూరు–2.
ఫోన్ : 39.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P. No 16 of 1968.

In the Matter of Succession to the Estate of Late Devi Reddy Umamaheswara Reddy (1) Devireddy Ramamma and Others ... —Petitioners.

యీ నెంబరులో ఇన్సూరెన్సు బాపతు రూ. 1556–14 పైసలు పిటిషనర్లు తీసుకొనుటకుగాను సక్సెషన్ సర్టిఫికెట్టు కోరియున్నందున అందుమీద 19-9-1968 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. గాన వాయిదారోజు పగలు 10 గంటలకు ఎవరికయినా అభ్యంతరాలు యున్నయెడల పై కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకొనవలయును. లేనియెడల మీ పరోక్షములో విచారించి తీర్మానించబడును.

—పి. వి. నరసింహేశ్వరరావు,
పిటిషనర్ల అడ్వకేటు.

రేపల్లె డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 367 of 1965.

E. P. No. 447 of 1967.

గరికిపాటి రాఘవయ్య —వాది.
కుచ్చళ్ళపాడు గ్రామ సహకార పరపతి సంఘం సూపర్‌వైజరు అండ్ మేనేజరు:— పొత్తూరు కోటేశ్వరరావు వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా 2-వ ప్రతివాది తాలూకు స్థిరాస్తిం పై కోర్టువారి యెదుట 16-9-1968 తేదిన పగలు 11 గంటల లగాయతు యేలం వేయబడును. గాన కావలసినవారు వచ్చి యేలములో పాడుకొనవచ్చును.

ఈ నెంబరు డిక్రీదారికింద 2-వ ప్రతివాది తాలూకు అప్పులయి యేలం కావలసిన స్థిరాస్తి వివరము:– గుంటూరు డి॥ కొల్లూరు సబ్ డి॥ ఇలాకా, కుచ్చళ్ళపాడు గ్రామంలో 2-వ ప్రతివాది అయిన తాడికొండ నాగేంద్రయ్యకు సంపూర్ణ హక్కు భుక్తములుగల డి॥ నె. 216 రు య 5-16 సెంట్లులో య 1-56 సెంట్లుకు హద్దులు:– [తూ] మేళ్ళచెర్వు పుండరీకాక్షుడు, మేళ్ళచెర్వు చంద్రమౌళి వగైరాహద్దు [ద] వెలివెల కృష్ణమూర్తి హద్దు [ప] గాజుల పద్దయ్య హద్దు [ఉ] డొంక. యీ హద్దుల మధ్య య 1-56 ట్లు శేరీమాగాణీ భూమి సర్కారుధర రూ. 8000/- లు.

Subject to Mortgage.

Val.	Page	No.	Dated
415	188	460/58	6-5-58

ప్రతివాది రేపల్లె కో-ఆపరేటివ్ ల్యాండు మార్టుగేజిబ్యాంకువారికి రూ. 3000/- కు నం॥ 1-కి 100-కి రూ. 7/- లు చొప్పున 15 సంవత్సరములలో సమాన వాయిదాల మీద తీర్చులాగున వ్రాయించియిచ్చిన అస్వాధీనపు తనఖాకు వాదిలోబడుచున్నాడు. అంతకన్నా అన్యాక్రాంతములు లేవు – యేలము వేయబడును. సర్కారుధర రూ. 8000/- లు.

Subject to Mortgage.

—కోట్రపాటి వెంకటాచలపతిరావు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు

శ్రీ కీలక భాద్రపద శుద్ధ సప్తమి శుక్రవారం 30–8–1968

క్షామాలు – సలహాలు

"పడమటి మెట్టదేశముల
పైరులు పంటలు వానలేమికిన్
వడబడి యెండి కాటకము
వచ్చిన సన్నజనంబు మంటలం
బడియెడి దోమగుంపటుల
మాడి దినంబున కొక్కసారియున్
గడి కబళంబులేక కడు
కష్టము నొందుచునుండి రచ్చటన్.
డెల్టాభూముల పైరులు
గలవని యద్భుతజనులు కౌతుకపడుచున్
వలసలు వచ్చిరి ప్రాణం
బులు నిలువంబెట్టు వాన పొంపిరివోవన్"

దాదాపు 40 ఏళ్ల కితం, కవికోకిల దువ్వూరు రామరెడ్డిగారు వారి ఖండకావ్యంలో క్షామప్రాంతంనుండి వలసవచ్చిన వారి 'మునలిమాలెత' చేత చెప్పించిన మాటలివి.

జిల్లాలోని పడమటి తాలూకాలు అనాదిగా దుర్భిక్ష పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నా డెల్టా తాలూకాల్లోని భూములు వారి విధంగా అండగా ఆదుకొంటుండేవి. ఈ సంవత్సరం ఆ అండాపోయింది. డెల్టా తాలూకాల్లోగూడా గొడ్డుకాటకమే దాపురించింది. జిల్లాకు యీతూరి ఏ అండా లేనట్లే. ఏళ్ళెళ్ళ యువతల డెల్టా తాలూకాలు యింతటి భీకరపరిస్థితిని ఎరుగవు.

మనదేశంలో క్షామాలు కొత్తకాదు. రెండేళ్ల కితం బీహార్ క్షామం ఎంత తీవ్రమైందో యింకా మర్చిపోలేకున్నాము. ఇరవైఐదేళ్ల కితం బెంగాల్‌లో వచ్చిన క్షామం ఎంతటి తీవ్రమైనదో చరిత్ర చెప్తుంది.

దాదాపు 20 లక్షలమంది జనం పురుగుల వచ్చినట్లు చచ్చారని ప్రభుత్వ నివేదికలే తెల్పాయి. తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డల్ని సాకలేక రోడ్లమీద ఎక్కడంటేఅక్కడ వదిలేసేవారట; భర్తలు భార్యల్ని వదిలేసి బ్రతుకుతెరువుకు వెళ్లారనీ; స్త్రీలు తమల్ని తామేఅమ్ముకొనేందుకు తయారై వేశ్యావాటికల్లో తలదాచుకొన్నారని చరిత్రకారులు వ్రాసారు. ఒక్క కలకత్తా నగరానికి చేరుకున్న లక్ష ఇరవైఐదువేలమంది అనాథస్త్రీలలో ముప్పయివేలమంది యువతులు పొట్టకూటికి పడుపుకత్తెలై నికృష్టలై హీనాతిహీనమైన బ్రతుకుతెరువు చూచుకున్నారని– 'రూరల్ బెంగాల్ ఇన్‌రూయిన్స్' అనే గ్రంథంలో భవానిసేన్ అనేఆయన వ్రాశారు. పెద్దపెద్ద భూకామందారులు, వ్యాపారస్తులు యీ కరువుపరిస్థితిని అనరాగా తీసుకొని దాదాపు 150 కోట్ల రూపాయల దాకా లాభాలుదోచుకున్నారని అంచనా కట్టారు ఆ గ్రంథకర్త.

ఇంకా ముందుకుపోతే, పంతొమ్మిదో శతాబ్దపు పూర్వార్ధంలో (1800–1850) దేశంలో ఏడుసార్లు కరువులొచ్చి 15 లక్షలమంది నిలువునా చచ్చారని; అట్లనే ఉత్తరార్థంలో అంటే 1850–1900 మధ్య 24 కర్వాయాలు వచ్చిన కాటకాల్లో 1½ కోటిమంది ప్రజలు చచ్చినట్లు చచ్చారని అధికారికమైన లెక్కలే చెప్తాయి. 1880లో వెలువడిన ఇండియన్ ఫామిన్ కమిషన్‌రిపోర్టు చదివితే అర్థమవుతుంది యీ కరువులవల్ల దేశప్రజలు ఏరకంగా అల్లాడింది, దేశం ఏరకంగా నాశనమైంది.

ఇంకా పూర్వకాలానికివెళ్తే షాజహాన్ కాలంలో (1630–32) దక్కన్, గుజరాత్‌లలోవచ్చిన కాటకంలో–రోడ్లు, డొంకలకు మనుషుల శవాలు అడ్డంగా పడివుండేవనీ, వాటినంగతి పట్టించుకొనేవాడే లేడం–అబ్దుల్ హమీద్‌లహోరీఅనే యాత్రికుడు పేర్కొంటాడు.

సరే, యిక మనవైపు మనవాళ్ళు చెప్పుకొనే ధాతు కరువు, యిటీవలి రాయలసీమ కరువు వుండనేవున్నాయి. ఇంతటి దీర్ఘమైన కరువుకాటకాలచరిత్ర వున్నది మనకు.

ఇక మనకు పగదెల్చిన తర్వాత యీ సంవత్సరం మనవైపు ఏర్పడిన దుస్థితి చూస్తుంటే యీ ప్రాచీన నక్షాలు మళ్ళీ మన జీవితకాలంలో నిజాలు కాబోతున్నాయా అనిపిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం మనరాష్ట్రంలో ఏర్పడిన అనావృష్టివల్ల దాదాపు 360 కోట్లు విలువచేసే వ్యవసాయోత్పత్తులు నష్టం కాబోతున్నాయని యిటీవల జరిగిన జిల్లా కలెక్టర్ల సదస్సులో అంచనా వేయబడింది. కొద్దిగానో గొప్పగానో దాదాపు అన్నిజిల్లాలకు, మొత్తం 151 తాలూకాలకు, యీ అనావృష్టి పరిస్థితి విస్తరించింది.

నెల్లూరుజిల్లా విషయం తీసుకున్నా అన్ని తాలూకాల్లోను మాగాణి–మెట్ట ప్రాంతాలనే విచక్షణలేకుండా తీవ్రాతితీవ్రమైన దుర్భిక్షం దాపురించింది. ఎక్కడో అక్కడక్కడావున్న కొన్ని ఫిల్టర్‌పాయింట్ల క్రిందతప్ప యింకెక్కడా పైరనేమాటే పెట్టలేదు. అంటే మాగాణిసాగు విస్తీర్ణంలో 10 శాతంకూడా సాగుకు నోచుకోలేదు. ఇక మెట్టసాగు సంగతి ప్రస్తావించనక్కర్లేదు. ముక్తసరిగా చెప్పాలంటే జిల్లాలోని భయంకర క్షామస్వరూపం దీన్నిబట్టే చెప్పవచ్చు.

50 కోట్లు మేరకు సహాయకార్యక్రమాలను జరిపించేందుకు కేంద్రసహాయాన్ని మనవారు అర్థించివున్నారు. ఇందులో నెల్లూరుజిల్లాకు ఏ దామాషాన కేటాయిస్తారో, కష్టదశలో వున్నవారిని ఏ రూపంగా ఆదుకుంటారో చూడవలసివున్నది.

ఏ సహాయకార్యక్రమాలు నిర్వర్తిస్తారోకాని, కరువుపనులపేర ఏదో తాత్కాలికమైన పనికిమాలిన రోడ్లు గిడ్లని కంట్రాక్టర్లను బ్రతికించేదానికన్నా, శాశ్వతమైన, జిల్లాకు అత్యంత వుపయోగకరమైన కొన్నిపనులు చేపట్టేటట్లు చూడాలని మా సూచన. ఉదాహరణకు–నాగార్జునసాగర్ కాల్వ దర్శిదాకా త్రవ్వాలి. ఈపనిని వెంటనే చేపట్టవచ్చు. పనులు దొరికినట్లావుంటుంది, శాశ్వతమైన ప్రాజెక్టు పని పూర్తయినట్లూ వుంటుంది. అట్లనే నాగార్జునసాగర్ కుడికాల్వ త్రవ్వకాన్నికూడా యిప్పుడే చేపట్టవచ్చు. కాల్వల త్రవ్వకానికి పారిణా ఎక్కేంత గొడవలేమీ వుండవుగదా!

అట్లనే నిల్చిపోయివున్న కనుపూరుకాల్వ త్రవ్వకాల్ని పునరుద్ధరించవచ్చు–ఏ కంట్రాక్టర్లకోయిచ్చి, వాళ్ళకు లక్షలు కొల్లపెట్టేదానికన్నా ప్రభుత్వమే గట్టి ఏర్పాట్లతో పకడ్బందీగా ఈపనులను జరిపిస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచించాలి.

అట్లనే తక్కువఖర్చుతో ఎక్కువసాగు ఫలితాలనిచ్చే సోమశిలవంటి ప్రాజెక్టుపనిని కూడా యిప్పుడే చేపట్టేటట్లు చూడాలి. ఇక వీటితో జతగా భూగర్భజలాలను విశేషంగా చేపట్టే అవసరం కొట్టవచ్చినట్టు కనవస్తున్నది. ఇందుగ్గాను లోతైన గొట్టపుబావుల త్రవ్వకానికి అవసరమయ్యే రిగ్గులను విదేశాలనుండి దిగుమతి చేసుకుని ఏ ఆలస్యంగాకుండా ఈ భూగర్భజలసేకరణ యేర్పాట్లు జరగాలి

ఇక వీటికితోడుగా ధరల అదుపుకు ప్రత్యేకమైన కట్టుదిట్టాలు చేయాలి. చౌకడిపోలంటే, వాటి అనరాగా ఎంతో బ్లాక్ వ్యాపారం–యిబిలేకుండా గట్టి ఏర్పాట్లు తీసుకోవాలి. అది జరగాలి. జరుగుతాయనే ఆశ మన ప్రభుత్వం కల్పించాలి!

ఈ వారం విశేషాలు

పాపం అశోకమెహతా!

గత సంవత్సరం ఇజ్రాయిల్–అరబ్ రాజ్యాలగొడవల్లో మన అలీనసిద్ధాంతాన్ని గంగలోకల్పి గొంతు చించుకొని ఇజ్రాయిల్‌పై ఆగ్రహాన్నంతా వెళ్ళగ్రక్కి, అరబ్‌లపక్షంగా నిలబడ్డ మన కేంద్రప్రభుత్వం – ఈతూరి చెకొస్లవేకియాపై రష్యా సైనికదురాక్రమణ చేసినప్పుడు మాత్రం మనం యెవర్నీ పల్లెత్తుమాట అనలేనివిధంగా దాదాపు 'అలీనంగా' వుండిపోయి కేవలం లాంఛనమైన ఆవేదనను మాత్రంవెళ్ళబుచ్చి, ఐరాస చర్చల్లో మన ప్రతినిధి ఎటూ ఓటుచేయలేదు.

ఈ ఆశక్తపూర్వకమైన (కపట అలీన) వైదేశికవిధానాన్ని యిష్టపడకనే, అప్పుడు చాగ్లా రాజీనామాయిచ్చి వైదొలగిపోయినట్లుగానే, ఇప్పుడు అశోకమెహతాగారు రాజీనామాయిచ్చి వైదొలగినారు. ఇట్లా క్రమంగా 'మెరికలు'వంటివారు ప్రభుత్వదళంలో యిమడలేక, 'తరకల'వారు మాత్రమే మిగిలిపోవల్సివస్తున్నదంటే మన కేంద్రమంత్రాంగం కుళ్ళిపోదా?

రాజస్థాన్‌కూడా....?

రాజస్థాన్ రంగుకూడా అప్పుడే బయటపడిపోయింది; మొన్న జనరల్‌ఎన్నికల్లో సుఖాడియాకు పూర్తిమెజారిటీ చేకూరకపోయినా, వాళ్ళనూ వీళ్ళనూ కల్పుకుని ఎట్లనో ముఖ్యమంత్రికాగలిగాడు. ఆయన పరిస్థితికూడా తకబిక కానున్నదా?

వైదొలగిన మరో కేంద్రమంత్రి
శ్రీ అశోకమెహతా

విద్యాశాఖమంత్రి శ్రీ శివచరణ్ మాథుర్ అనేఆయన తనమంత్రిపదవికి రాజీనామాయిచ్చి కూర్చున్నాడు. ఆతను ఏదో ప్రభుత్వభూమిని గోల్‌మాల్‌చేసి తనభార్య పేర బదలీచేయించుకున్నాడని కొందరు ప్రతిపక్షీయులు స్పీకరుకు నోటీసిచ్చారు. ఎట్లయితేనేం ఇప్పుడు గుట్టుగా రాజీనామాయిచ్చి కూర్చున్నాడు. కాంగ్రెస్‌లోవున్న మరో ఎమ్మెల్యే రాజీనామాయిచ్చేసి స్వతంత్రుడుగా అసెంబ్లీలో కూర్చుంటానని అంటున్నాడు. ఈధోరణి చూస్తుంటే రాజస్థాన్‌లో సుఖాడియాబాబు పదవికికూడా త్వరలో మూడేటట్లున్నదా?

పుదుచ్చేరి పుండు

పుదుచ్చేరి పుండు మానేటట్లులేదు.

—కొరవ 11 వ పేజీలో

కూనిరాగాలు

'లోకలిస్ట్'

★ కాలేజి భవనాల ఓపనింగ్‌కు వచ్చే ముఖ్యమంత్రికి కరువు చూపరా? ★★ లేడీస్ కాలేజి మంచినీటి యిక్కట్లు ★★★ కొత్త భవనాలొచ్చినా పాతకలెక్టర్ బంగళా ఆడపిల్లల హాస్టలయ్యేదెప్పుడు? ★★★★ తప్పత్రాగి క్లాసుకువచ్చిన కాలేజిలెక్చరర్

ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి యిన్నాళ్ళకు తీరికదొరికింది నెల్లూరు రావడానికి. ఎన్నన్నా ముఖ్యమంత్రిగదా, పాపం ఆయనకు తీరికెక్కడుంటుంది కోస్తాకిస్కా ప్రదేశాలన్నీ చూడడానికి, తిరగడానికి? ఏదో వి. వి. దొడ్ల సుబ్బారెడ్డిగారి పుణ్యంగా నెల్లూరులో వెలసిన లేడీస్ కాలేజి నూతన భవన ప్రారంభోత్సవం పేరుమీదుగా యిన్నాళ్ళకు ముఖ్యమంత్రిగారు నెల్లూరు వస్తున్నారు, బాగనే వుంది.

ఇంతదూరం ఎటూ వస్తున్నారుగనుక యీ సందర్భంలోనే నెల్లూరు కరువు ప్రాంతాలను, ఎండిన చెరువులను, మరుభూములైన పంటపొలాలనుచూచే ఆలోచన వోపికా, తీరికా ఆయనలో వున్నదోలేదో? అయినా యీ రోజుల్లో మంత్రులుదారి పోయినంతమాత్రాన వొరిగేదేమీ కనపడ్డం లేదు. కేంద్రమంత్రి మొరార్జీదేశాయ్‌గారు రాయలసీమ ప్రాంతాలను యీమధ్యన చూచివెళ్ళారు. ఏం వొరిగింది దానివల్ల?

ఇటీవల రివెన్యూమంత్రిగారు ప్రకటించిన కరువుజిల్లాల పట్టికలో నెల్లూరు ప్రస్తావనే లేకపోవడంవంటి అన్యాయాలైనా జరక్కపోవచ్చును, ఇట్లా మంత్రులు స్వయంగా చూచిపోయినందువల్ల. అయినా ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడైనా మన జిల్లావాసులు ఆయనకు 'కరువునివాళి' అర్పిస్తారో లేదో చూడాలి.

* * *

ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చేనెలలో ప్రారంభించబోయే దొడ్ల కౌసల్యమ్మ లేడీస్‌కాలేజి నూతన భవనాల్లో చదువుకుంటున్న విద్యార్థినుల యిబ్బందులు చూడండి. మధ్యాహ్నంపూట విద్యార్థినులు భోజనాలు చేసే అప్పుడు త్రాగేదానికి నీళ్ళుకూడా దొరకడం లేదట. రోజూ ఇళ్లలోనుండే అన్నంకారేజీలతోపాటు మంచినీళ్ల సీసాలుకూడా విద్యార్థినులే తీసుకెళ్తున్నారట! ఏమిటీ

—కొరవ 11 వ పేజీలో

ఐదు దశాబ్దాలలో పటాపంచలైపోతున్న కమ్యూనిజం!

నాజీలు, కమ్యూనిస్టులు ఒకేరకంగా ప్రవర్తించారు- జెక్ సీమలో!

క్విట్ ఇండియా అని మనమంటే, ఆ మహామంత్రపు అంతరార్థం ఆనాడు అందరికీ అర్థంకాలేదు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదం మన ఉద్యమాన్ని తాత్కాలికంగా అణచింది; ఆజాద్‌హింద్‌ఫౌజ్ అర్ధాంతరంగానే నవసిపోయింది; ఐనా, ఇండియాను క్విట్ చేసి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు వెళ్ళక తప్పలేదు.

డుబ్‌చెక్ జిందాబాద్!

మన పార్లమెంటే మొత్తం డుబ్‌చెక్ జిందాబాద్ అని అరచింది. ఈవిధంగా ప్రపంచమంతా ఎన్నిశావులలో జరిగిందో? ప్రపంచ సంస్థలోకూడా ఈకేకనే ఇంకోవిధంగా వేశారు.

అవి కేకలుకావు. ప్రార్థనలు. ఆవేదనలు అవన్నీ వృధాగా పోలేదు. మాయం చేయబడిన జెక్‌పార్టీ నాయకుడు డుబ్చెక్, జెక్‌ప్రధాని చెర్నిక్ మాస్కోలో మాట్లాడుతూవున్నట్లు దృశ్యమానమైనది—అదృశ్యంగా— లేడి యొవృత్తాంతంద్వారా!

స్వబోదా! నీ స్వధర్మాన్ని ధైర్యంగా, అత్యంత సాహసోపేతంగా నెరవేర్చినావు. నీపట్టువల్లనే వారిద్దరినీ నీవద్దకు తేవలసి వచ్చింది.

క్విట్ జెక్‌సీమ అని జెక్కులు అంటూవున్నప్పుడు, లోకమంతా ఏకమై వారిని అభినందిస్తూ వున్నప్పుడు, ధైర్యసాహసాలతో వారు గావించే సత్యాగ్రహ సమరాన్ని రష్యన్లు తాత్కాలికంగా వమ్ముచేయగల్గినా, వారు వారికి తోడైనవారు ఆ సీమను తమ కీలుబొమ్మలచేత పాలింపచేయలేరు. అంతిమవిజయం జెక్ సంస్కరణ వాదులదే.

జెక్ సంస్కరణకర్తలు 'హేయమైన ప్రహసనం' గావిస్తున్నారని రష్యానాయకులన్నారు. నిజంగా హేయమైనచర్య ఎవరిది? కమ్యూనిజం అంటే ఒక పెద్ద ప్రహసనంగా తయారుచేసిన దెవరు?

స్టాలిన్ క్రూరాతిక్రూరుడన్నారు. సర్వం సహా చక్రవర్తివలె ఎర్రటి ప్రపంచాన్ని ఆయన పాలించాడు. ఐనా ఎదురుతిరిగిన యుగోస్లావియాపై దండెత్తిరాలేదు. మార్షల్ టిటో వైఖరిపై దుమ్మెత్తిపోశారు. ఆర్థికంగా దిగ్బంధనంచేశారు. కడకు అమెరికా సాయంతో ఆ సీమ కోలుకున్నప్పటికీ, దాని తెరువుకుపోలేదు. టిటో చర్యను స్టాలిన్ క్షమించకున్నా, టిటో సీమపై వెళ్ళిపడలేదు.

స్టాలిన్ తర్వాతి సంస్కర్త హయాంలో ఏమి జరిగింది? హంగరీకాండ జరిగింది.

ఆయన తర్వాతి సామ్యుని జమానాలో ఏమి జరిగింది? హంగరీకాండతో ఎట్టి పోలికలేని విధంగా, సామ్యాతిసామ్యంగా కమ్యూనిజమును సంస్కరించే జెక్‌సీమపై విరుచుకపడ్డారు.

ఇది ప్రహసనమా? అది ప్రహసనమా?

కమ్యూనిజమును రెండుపాయలు చేశారు. మూర్ఖులగుంపు ఒకవంక, సంస్కర్తలబృందం మరొకవంక చేరేటట్లు చేసినారు. జెక్కులు అట్లా చేయలేదు; సామ్యంగా కమ్యూనిజంలో సంస్కరణను సాధిస్తామన్నారు; ప్రజలనందరినీ, ప్రతో ధంచేత ఆ వైపుకు మళ్లించారు; సంస్కరణను విరోధించే వారిని బంధించలేదు, హింసించలేదు. ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో సంస్కరణోద్యమాన్ని నడిపినారు.

అది ప్రహసనమా, ఇది ప్రహసనమా?

లోకవృత్తం

ద్రోహం కలిగించుకునేది లేదని ఒప్పందంద్వారా లోకానికి వెల్లడి చేసి అయిదు రాజ్యాలు కలిసి చీకటిలో ఒక చిన్నరాజ్యంలో దొరబడి, మిలిటరీ బెదిరింపుతో ప్రభుత్వాన్ని మార్చించే యత్నం చేయడం ఏమని వర్ణింపబడవలెను? ఇంపీరియలిజమా?-కాదు. దురాక్రమణా?-కాదు. నమ్మకద్రోహమా? అవును. దండయాత్రా? అవును. ఫాసిజమా? తత్తుల్యం.

నాజీలు 1938 లో, కమ్యూనిస్టు మూర్ఖులు 1968 లో ఒకేరకంగా ప్రవర్తించారు— జెక్‌సీమలో! ప్రగతికి చిహ్నం?

కమ్యూనిస్ట్ రాజ్యాలలో అంతర్యుద్ధం జెక్ ఉదంతంతో పెద్దదైపోయింది.రష్యా, బల్గేరియా, తూర్పు జర్మనీ, హంగరీ, పోలాండ్ రాజ్యాలు మూర్ఖులవశమైవున్నవి. రుమేనియా, యుగోస్లావియా, జెక్‌సీమ సామ్యుల వశమైవున్నవి.

ఏదో ఒకనాడు ఈ రెండురకాల రాజ్యాలకు ఘర్షణ రావలసివుండెను. ఈ రూపంలో అది రానేవచ్చింది.

ఒక్కొక్క కమ్యూనిస్టు రాజ్యంలో అంతరంగికంగా సాంస్కృతిక లేక మరొక రకమైన విప్లవాలెన్ని వచ్చినా, ప్రపంచం దానిని అంతగా గమనించేది కాదు. కాగా ఆ కొట్లాటలలో ఏది మూర్ఖత్వమో ఏది సౌజన్యమో తెలియడం కష్టమయ్యేది.

ఇప్పుడు రాజ్యాలకు రాజ్యాలు చీలిపోవడంతో అంతర్యుద్ధరూపం స్పష్టమైపోయింది.

కమ్యూనిస్ట్ రాజ్యాలులేని దేశాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీలు చీలిపోయినవి. రెండు పెద్దపార్టీలు (ఇటలీ, ఫ్రాన్సు) సంస్కరణకు మొగ్గినవి. జెక్‌సీమలో ఇతర రాజ్యాల ప్రవేశాన్ని ఖండించినవి.

కమ్యూనిజంలో ఇప్పుడు నాలుగు మార్గా లేర్పడినవి. చైనా, రష్యా, జెక్‌సీమ, క్యూబా.

క్యూబా లాటిన్ అమెరికాలో ప్రభావాన్ని పొందవచ్చును. ట్రాట్‌స్కీ వాదులకు అమెరికాలో, లాటిన్ అమెరికాలో బలం, వ్యాప్తి వున్నవి. వారు క్యూబాలో కాస్ట్రో విప్లవాన్ని సంపూర్ణంగా బలపరచి, అమెరికా విధానాన్ని ఖండిస్తున్నారు. స్టాలిన్ తరిమిన ట్రాట్‌స్కీ అనుయాయులంతా క్యూబా కమ్యూనిస్టులకు అండగా వున్నారు.

కాగా, క్యూబా 'లెనిన్' అని ఒకవిధంగా అనదగిన చే గెవారా ఒక లాటిన్ అమెరికా సీమలో పట్టుబడి దుర్మరణంపాలు గావడానికి రష్యా ననురించే కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యకర్తలే కారకులని అంటున్నారు. ఆ ద్రోహాన్ని ఆ ప్రాంతాలలో అత్యధికంగా ఖండిస్తూ ప్రసంగించుకుంటున్నారని విక్కిడి.

అందువలన క్యూబా విప్లవవిధానం రష్యాకు గిట్టదని తేలింది. చైనా దానిని ఆమోదించినా, ఆమోదించకున్నా, దానితో ఎక్కువపొత్తును క్యూబా పెంచుకోదు. క్యూబా రీతి స్వతంత్రమైనది.

చైనా కిరుకూ రష్యావద్ధతికి కలియదు. ఎటువంటిరాజ్యాలు ఈ రెండు దేశాలలో వున్నా, అంత పెద్ద రాజ్యాలకు రెంటికి కలిమిడి వుండడం అసంభవం అని పరిశీలకుల మతం.

రష్యా పద్ధతికి జెక్ పద్ధతికి తగాదా రానేవచ్చింది. అయిదు రాజ్యాలిప్పుడు రష్యా వైపున వున్నవి. రెండు రాజ్యాలు జెక్ వైపున వున్నవి.

ఉత్తరోత్తర దీని పరిణామం? మూర్ఖుల రాజ్యాలలో విప్లవాలువచ్చి, సంస్కరణవాదులు నెగ్గవచ్చును. ఏది ఎట్లున్నా,

—కొరవ 8 వ పేజీలో

తాజా పరిస్థితి

తాజా జెక్‌పరిస్థితి విచిత్రపరిణామాన్ని పొందింది. రష్యా బందీలైన జెక్ అధ్యక్ష, ప్రధానులు, పార్టీనాయకుడు మాస్కో మంతనాలలో పాల్గొని రాజీపత్రంమీద సంతకాలుచేసి, స్వదేశం తిరిగి వచ్చారు; ప్రజల జేజేలకు పాత్రులయ్యారు.

కానీ: మాస్కో షరతులు జెక్‌ప్రజలకు అంగీకారంకాలేదు; దాసోహమనేది లేనేలేదుపొమ్మని జెక్ ప్రజాపొంగు ఆకాశానికెగుస్తున్నది. జెక్‌సీమలో పరాయిసైన్యం తక్షణం పూర్తిగా తరలాలని, పత్రికలు వగైరాలకు పూర్వంవలె పరిపూర్ణమైన స్వేచ్ఛ వుండాలని వారు ఎలుగెత్తిచాటుతున్నారు.

ఈ పరిస్థితుల్లో ఏమిజరుగుతుందో; డుబ్‌చెక్ ప్రభృతుల నాయకత్వం ఏమవుతుందో; రష్యా ఏమిచేస్తుందో చూడాలె.

జెక్ పరిణామాలు- స్పీకర్‌కేక, పార్లమెంటుచర్చ చరిత్రాత్మకం!

స్వాతంత్ర్యపరత్వను గుర్తించకుండా వుండము; మానవ స్వాతంత్ర్యం భంగపడే అంశం ఎక్కడనుండివచ్చినాసరే ఆ సవాలును అందుకుంటాము. స్వేచ్ఛకు అపాయం కలిగినప్పుడు, ధర్మానికి భంగం వాటిల్లినపుడు, దురాక్రమణ జరిగినపుడు మనము తటస్థంగా వుండలేము, వుండము-పండిట్ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ.

జెక్ ప్రజల స్వేచ్ఛకు భంగం కలిగింది; ధర్మం దెబ్బతిన్నది; దురాక్రమణ జరగనే జరిగింది. అందువలన 'ఇంత ఘోరమా' అని దేశమంతా జెక్‌సీమ దండయాత్రపై ఒక్క పెట్టున కేకవేసింది. అది మన స్పీకర్ ముఖతః వెల్లడయినది. మన ప్రధానమంత్రి ప్రకటనలోని ఆవేదన ద్వారా బహిరంగమైనది. మన ప్రతిపక్షాల అభ్యంతరములాన స్పష్టమైనది.

అవన్నీ కలిసి మన ప్రజాస్వామికదీప్తిని లోకానికి చాటినవి. మన ప్రతిపక్షాలకూ ప్రభుత్వానికి యిది గర్వకారణం. స్పీకర్ వేసిన పాలికేక, పార్లమెంటులో చర్చ చరిత్రాత్మకమైనవి.

ఒక ప్రధానమైన సమస్యపై ప్రధానమంత్రిని సవాల్‌చేసి, 'దిగిపో' 'పార్లమెంటును రద్దుచేసి ప్రజలముందుకు వెళదాంపదండి' అని బిగ్గరగా అరిచేశక్తిగల ప్రతిపక్షాలవునికి మనప్రజాస్వామికీ, ప్రభుత్వానికి అలంకారమేగాని అన్యంకాదు.

వారం వారం

శక్తిగల ప్రజాస్వామికంలోనే, చైతన్యం గల ప్రజారాజ్యంలోనే యిది సాధ్యమవుతుంది.

అదిరంగా 'అల్లరి' చేసినవారికీ, ధైర్యంతో దానిని ఎదుర్కొన్న శక్తిప్రరూపిణికీ మా జోహారులు!

ఆఖరున జమా-ఖర్చుల పద్దులువేసి చూచుకుంటే అంతా సరిపోయింది. అందుకంటే ఎక్కువగానే మన ప్రధాని జెక్ సీమపై జరిగిన దురాక్రమణను ఖండించింది. దండు వచ్చినవారిని ఎదుర్కొనే జెక్ ప్రజల ధైర్యసాహసాలను కొనియాడినది. జెక్‌ప్రజల సత్యాగ్రహ సమరాన్ని శ్లాఘించినది. జెక్ సంస్కరణనాయకుల క్షేమానికై ఆవశ్యకతను వెల్లడించినది. పైనుండివచ్చినదండ్లు మరలిపోవలసిందేనని పలుమారు పలికింది.

ఐతే ఇతరుల ఆవేశంలో అడినమాటలకు, తూచి మాట్లాడిన ఆమె పలుకులకు వదబొలంలో భేదంవున్నది. అంతేభేదం!

జెక్ సంస్కరణవాదులవల్లన జెక్‌సీమ వెలుపల ఏర్పడే ప్రభుత్వాన్ని మాత్రమే మనం జెక్ ప్రభుత్వంగా గుర్తించవలసియున్నది. అట్టిపరిస్థితి ఉదయిస్తే, అంతవని జరుగుతుంది.

కాని, ఈలోగా తన నిగ్రహంవలన, సద్భావంద్వారా జెక్‌నాయకుల క్షేమం, ప్రజలు కోరే జెక్ ప్రభుత్వం పునఃస్థాపడం సిద్ధిస్తే అందరం ఆనందిస్తాం. లోకం తన కృతజ్ఞతను ఆమెకు వెల్లడిస్తుంది.

—కొరవ 8 వ పేజీలో

కార్పొరేషన్ బ్యాంకు

ఆకర్షణీయమైన పద్ధతులమీద ఆర్థిక సహాయమును ఇచ్చుచున్నది

1. రైతులు పంపుసెట్లు - ట్రాక్టర్లు మున్నగునవి కొనుగోలు చేసికొనుటకు—
2. చిన్న తరగతి పరిశ్రమలవారు తమ పరిశ్రమలను పెద్దవి చేసికొనుటకు - క్రొత్తపద్ధతులకు మార్చుకొనుటకు—
3. సామాజిక ప్రయోజనమునకుగాను ఎక్కువ ఉత్పత్తిని సాధించు యే వ్యాపారికైనను—

ఇంకను అవసరమైన మరెవ్వరికైననుసరే.

వలయువారు తమకు అందుబాటులోనున్న మా బ్రాంచిఆఫీసు వారిని కలసికొనండి.

ది కెనరా బ్యాంకింగు కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్.

రిజిష్టర్డు ఆఫీసు : ఉడిపి.

అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫీసు : మెంగుళూరు.

సమాజమునకు — దేశమునకు 60 సంవత్సరములకు పైగా అనేక విధముల సేవచేయుచున్నది.

—కె. రామదాస్‌నాయక్,
జనరల్ మేనేజరు

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరు విషయాలు

• టౌన్ దొంగతనాలు-కల నిజమైంది!
• కలలో కనబడ్డ బొల్లినోరు మొసలీ, దొంగలతో షరీకైన బొల్లిపెదవుల కానిస్టేబుల్!- యానాది మునిగాడు

యానాదులది అర్ధం క్రిమినల్ జాతి అని చెప్పడానికి వీల్లేదు కాని, ఆ రోజుల్లో నెల్లూరుజిల్లాలో జరిగే చాలా దొమ్మీ కేసుల్లోను, ఇతర దొంగతనాల్లోను యీ యానాదులపాత్ర ఎక్కువగానే వుంటుండేది. చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో నుండి యీ యానాదులు ఒక సంకేతస్థలంలో చేరి, ప్లాను వేసుకుని రాత్రులవూట బాగా చాల దొంగతనాలు, దొమ్మీలు, దోపిడీలు, ఇళ్ళకు కన్నాలువేసి చేసే దొంగతనాల్లోను పాల్గొంటూ వుండేవారు. వీళ్ల సాంఘికస్థితి గూర్చి వ్రాస్తూ - యానాదులు మొత్తంమీద కడు నిరుపేదలు, వీరి పరిస్థితి దాదాపు నికృష్టమైన బానిసల పరిస్థితితో పోల్చతగిందంటాడు ట్వైరెల్. ఇదివ్రాసి నూరేళ్లు కావస్తున్నా, దేశానికి స్వాతంత్ర్యంవచ్చి యిరవైయేళ్ళు గడిచినా వీళ్ళస్థితిలో చెప్పుకోదగిన మార్పురాలేదు మరి.

జిల్లా మ్యాజిస్ట్రేట్‌గా వుంటుండిన మిస్టర్ స్మిత్‌గారి బంగళాకు అనుబంధంగా వుంటుండిన ఆవరణలోనే, ఆ బంగళాకు 200 గజాలదూరంలోనే యానాది మునిగాడు ఒక గుడిసెవేసుకుని అందులో నివసిస్తుండేవాడు, స్మిత్‌గారి బంగళాలో తోటమాలిగావుంటూ. మునిగాడి కిద్దరు పెళ్లాలు, రెండో పెళ్ళాం గుడిసె దగ్గర్లోనే యింకో గుడిసెకట్టించిపెట్టాడు. మునిగాడు చూడ్డానికి చాలా భారీమనిషి, బలకాయుడు. రంగుమాత్రం తన కులంలోని మిగతా వారికన్నా కూడా కాస్తంత ఎరుపుగా వుండేది. 'నా అనుమానం-యితని రక్తంలో యే రెడ్లవంటి అగ్ర హిందూ కులంవారిరక్తమో కలిసివుంద'ని అంటాడు ట్వైరెల్.

హెడ్ అసిస్టెంటు మేజిస్ట్రేట్ పెనింగ్‌టన్‌గారుకూడా స్మిత్ ఇంటికిదగ్గర లోనే నివసిస్తుండేవాడు. ఆయన బంగళాలో కూడా యిద్దరు ముగ్గురు యానాదులు నివసిస్తుండేవారు, అందులో ఒకడు పెనింగ్‌టన్ తోటమాలిగా వుంటుండేవాడు.

తన పోలీస్ డ్యూటీలో ఒకసారి మునిగాడిగూర్చి స్మిత్‌గారితో సంప్రదించినపుడు - తోటమాలిగా తన పని పాటలు సక్రమంగానే చేస్తూ మంచివాడుగానే కనబడ్డాడని, అయితే ప్రతినెలా అమావాస్య రోజుల్లో కనపడడని చెప్పాడు.

:మూలం:
వెలుగుచూడని
ట్వైరెల్ గ్రంథం
:సేకరణ:
బం. గో. రె.
ఎల్. ఎస్. కృష్ణమూర్తి

ట్వైరెల్ క్రింద హెడ్‌కానిస్టేబుల్‌గా రామచంద్రరావు అనే బ్రాహ్మణోద్యోగి వుంటుండేవాడు; ఇంగ్లీషు చక్కగా మాట్లాడేవాడు. ఒకరోజున రాత్రి 11 గంటలకు జోరున జడివాన కురుస్తుంటే, రామచంద్రరావు ట్వైరెల్ యింటికివచ్చి దబదబా తలుపుకట్టాడు. నిద్రనుండి కలవరంగా లేచాడు ట్వైరెల్. పోలీస్ స్టేషనుకు వందగజాల్లోనే వున్న, పాలు అమ్ముకుని బ్రతికే ఒక యువతి యింట్లో దొంగలుబడి ఆర్రాత్రి రాత్రే యింటికాంత సేపట్లో దోచుకొనిపోతున్నారనేవార్త తనకు కర్ణాకర్ణిగా తెల్సిందని రామచంద్రరావు రొప్పుతూ రొప్పుతూ చెప్పాడు.

సరిగ్గా యీ రామచంద్రరావు తలుపు తట్టేముందుగా ట్వైరెల్‌కు నిద్రలో ఒక కలవచ్చింది-చిత్రమైన కలేఅది. టౌనుకు తూర్పుగా హైరోడ్డుమీద ట్వైరెల్గా, మరి కొందరు పోలీస్ ఆఫీసర్లు కలిసి నడిచి వెళ్తున్నారట; ఆ దగ్గరలోనే నీళ్లమడుగులోనుండి ఒక మొసలి బయటకొచ్చి ట్వైరెల్ వైపు వరిమిచూసిందట. విచిత్రమేమిటంటే ఆ మొసలినోరుచుట్టూ బొల్లి వ్యాధివున్నదట. ఇదీ కల!

సరిగ్గా అనమయంలో రామచంద్రరావు వచ్చి తలుపుకట్టడంతో ట్వైరెల్‌కు మెలకువ వచ్చి లేచాడు. సరే, ఆ బజారులో యీ దొంగతనపువార్త వినడంతో ట్వైరెల్ గబగబా డ్రెస్‌వేసుకుని హెడ్‌కానిస్టేబుల్ వెంట బయలుదేరి, పోలీస్ స్టేషనునుండి ఐదారుమంది పోలీస్ కానిస్టేబుల్స్‌ను వెంటతీసుకుని పాలమ్ముకునే ఆ యువతి యింటికివచ్చారు, అవర్షంలోనే.

ఒక అరగంట ముందే కొందరు దొంగలు తనయింటికి కన్నంవేస్తూవుంటే ఆ శబ్దానికి మెలకువవచ్చి అరవగా చుట్టు పక్కలవాళ్ళెవరు రావడంతో దొంగలు పరుగుతీశారని, ఆమె, ఆచుట్టుపక్కల వాళ్ళూ చెప్పారు. దీనికిముందు రెండు మూడు రోజులుగా టౌనులో వరసగా మూడునాలుగు దొంగతనాలు జరిగాయి. ట్వైరెల్ ఎంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళ ఆచూకీ దొరకలేదు. ఇప్పుడీ దొంగలైనా దొరుకుతారేమోననే ఆదుర్దాతో, టౌనుకు తూర్పువైపున మూడు ప్రధానమైన మార్గాల్లో యిద్దరేసి కానిస్టేబుల్స్‌ని వెళ్ళమని, ట్వైరెల్గా హెడ్‌కానిస్టేబులూ కలిసి

—కొరవ 10 వ పేజీలో

వానదేవుడా!!

శ్రీ గిద్దలూరి వేంకటేశ్వర్లు

ఓ వనదా! నమోస్తు! పరమోన్నతమైన గజమ్మునెక్కి చెం
గావి గులాబి నీలపు వికాసములన్ విహరించు మింటిపైఁ
బోవఁ బ్రయాణమెక్కడికి? భూమిని వర్షములేక కర్షకుల్
దేవరవారి రాకకయి తెన్నులుచూడఁ జనంగ భావ్యమా!

నకనకలాడుచుండె నయనమ్ముల నీరము గ్రుక్కికొంచు మేఁ
తకు నుదకమ్ముకున్ బశువితానము మోరలు సాఁచిసాఁచి మిం
టికిఁ, జినుకేనిఁ గ్రిందఁబడుటే యరుదయ్యె; నికెంతదాఁక దా
పక యెలమిన్ జరించుఁ బశువర్గము ప్రాణముఁ జిక్కబట్టుచున్.

కళకళలాడుమొక్క వరి, కంకికి వచ్చిన సజ్జ, జొన్న, మొ
ములు చివురించు కొఱ్ఱ, సుమముల్వి జిమ్మెడు దోసలాదిగాఁ
గల పలుపైరులట్టి సుడిగాడ్పుల గ్రుక్కి నశించుచుండెనో
జలద! జలమ్మొసంగి మముఁ జల్లని దృష్టినిజూచి ప్రోవుమా!

బీఁటలువాఱె ధారుణి శపించినయట్లు, గళంబులెండి వా
గ్ధాటి నశించె మర్త్యులకుఁ ద్రావఁగ సుంత జలమ్ములేక, పో
ట్లాటలుహెచ్చె బావులకడన్ వికిబోఁడులమధ్య మమ్ము ని
ట్లేటికి నీటకై పరమహింస యొనర్తువొ! వానదేవుఁడా!!

కనిగిరి, దర్శియుం బొదిలి గ్రామములాది యనేక గ్రామముల్
చినుకులకోసమై భజనచేయుచునుండఁ గనంగలేక యం
ధునివలె నెక్కడో పడుచుఁ దోయధిఁజేర్తు పటన్గలట్టి జీ
వనముల, జీవకోటుల క్షపణ్యువు కాదొకో! యట్లొనర్పుగన్.

మెట్టభూముల పైనింత పట్టుబట్టఁ
దగునటయ్య! నీకిది ధర్మమగునటయ్య!
పెద్దవారికె యిట్టి దుర్బుద్ధులున్న
చిన్నతరగతివారేమి చేయఁగలరు!

అన్నము లేకపోయినను హాయిగఁ గొన్నిదినాలు ప్రాణముల్
తిన్నగ నిల్పవచ్చు, గణుతింపఁగ నొక్క నిమేషమేని వి
ద్యన్నుత! నిల్పగానగునె ప్రాణములన్ జలమింతలేక; యా
పన్న శరణ్య! కావున నవశ్యము వర్షమొసంగి ప్రోవుమా!

భూరి దయాకరుఁడవనుచు
గారవముగఁ దలఁతు నిన్నుఁ గారుణ్యముతో
వారము దినములలోపల
నీరము దయసేయకున్న! నీల్గెదమన్నా!!

టెండరు నోటీసు

★ ★ ★ ★ ★ ★

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామ పంచాయతీ యేరియాలో యీ దిగువ నుదహరింపబడిన పనులకు సీల్డు టెండర్లు రిజిస్టర్డు కంట్రాక్టుదారుల వద్ద నుండి 6-9-68 తేది సాయంకాలం 4 గంటల లోగా తీసుకొనబడును. ఇతర వివరములు ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో అడిగి తెలిసికొనవచ్చును.

పనిపేరు	ఎస్టిమేటు మొత్తము	చెల్లించవలసిన దరావతు
(1) 2-వవార్డులో చిన్నబోయిన కామాక్షమ్మ ఇంటి వద్దనుండి డ్రెయిను నిర్మాణము.	రు. 660/-	రు. 35/-
(2) 6-వవార్డులో కొత్తకాశిపాళెంలో బావి రిపేరు మరియు డ్రెయిను నిర్మాణము.	రు. 640/-	రు. 35/-
(3) 4-వ వార్డులో తైన వెంకయ్య యింటివీధినుండి మలిదేవిలోనికి డ్రెయిను నిర్మాణము.	రు. 1030/-	రు. 50/-

—యితా. రాధాకృష్ణారెడ్డి.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు - బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామపంచాయతి - నెల్లూరు జిల్లా.

RAMCO సిమెంటు రేకులు
అతి శ్రేష్ఠమైనవి
*
—— స్టాకిస్టులు ——
యం. పెంచలయ్యశెట్టి & బ్రదర్సు
సంతపేట—నెల్లూరు
ఫోన్ : 75.

పూర్వకవుల ప్రభావం మొల్లమీద వున్నట్లే ఆమె ప్రభావం ఆధునికులపైకూడావుంది!

మొల్ల
— 2 —
శ్రీమతి రామలక్ష్మి ఆరుద్ర

(గతసంచిక తరువాయి)

కవయిత్రి మొల్ల కుటుంబ జీవితం గురించి మనకి ఏమీ తెలియదు. ఆమెకు రాజులంటే ఇష్టంలేదు. రాజును దైవమైన రఘురాముణ్ణి తప్ప యింకెవరినీ నుతించదు. బల్లిదుడైన రామనరపాలకుని తప్ప చిల్లర రాజులో కమును చేకొని మెచ్చదు. వెల్లంతింటూ అల్లంమీద ఆశపడ తానా? అని స్పష్టంగాకూడా చెప్పింది.

రాజులను తిరస్కరించు కొన్నంతమాత్రాన ముక్కుమూసుకుని తనయింటి నాలుగు గోడలమధ్యనే మొల్ల కూర్చుందని మనం భావించనక్కరలేదు. ఆమె తనకాలంనాటి జీవితచిత్రాలను నిశితంగా చూసింది. కవయిత్రికి కావలసిన పరిశీలనాశక్తి ఆమెకుంది. భర్త వూళ్లో రాచకార్యాలో, గాలి షికార్లోచేసి యింటికివస్తే ఎదురుగావెళ్లి గుమ్మంముందు నివాళియిచ్చే యిల్లాళ్లనీ మొల్లచూసింది. అర్ధరాత్రప్పుడు అత్తల కన్నుకప్పి తలవర్లకు దొరకకుండా చేరి గాజులు మోగనీయకుండా విచ్చలవిడిగా సంచరించే జారలతాంగులనూ సావడి దంటలను చేరకతెనూ సైతం మొల్ల పరీక్షగాచూసి పవిత్రమైన రామాయణంలోకి ఎక్కించింది. ఆమెకళ్లకు-చీకటి-కాటుకలాగా, ఆరబోసిన మినుములకుప్పలాగా కనబడుతుంది. నిత్యజీవితంలో కనబడే వస్తువులను ఉపమానాలుగాచెప్పి వర్ణించడం మొల్లకు వెన్నతోపెట్టినవిద్య. హనుమంతుడు లంకలోని ఇళ్ళన్నీ వెతికాడు అని చెప్పినప్పుడు గాలిలాగా పొగలాగా దూరి దొడ్డి కలయతిరిగి వెతికాడు అంది. గాలి పొగా దూరనిచోట్లే లేవుమరి. వాటిలాగా మొల్లదృష్టికూడా చొచ్చుకొంపోని సమకాలిక జీవితం కూడా లేదనిఅంటే అతిశయోక్తి కాదు.

దురదృష్టవశాత్తూ ఈనాడు లభిస్తున్న మొల్లరామాయణం సంపూర్ణ ప్రతికాదు. సమగ్రప్రతి దొరికితే మొల్ల కవితా విశ్వరూపం మనకు తెలిసేది. ఇప్పుడున్న ప్రతులలో అయోధ్యకాండలో 43 పద్యాలు అరణ్యకాండలో 75 పద్యాలే వున్నాయి.

ఎంత కష్టదాక్షతో కథ చెప్పాలన్నా రామపట్టాభిషేకం సంగతి మందరబిషడం లైకమనన్ను బిరవడంవంటి ప్రధానఘట్టాలనే మొల్లచెప్పడం మానివేస్తుందా? ఈ భాగాలు ఎందుచేతనో ఈమె కావ్యంలో కనపడవు. బహుశా లేఖకుల ప్రమాదం వల్ల అవి అతులకు ఎక్కలేదేమో. ఆ ప్రతికి పుట్టిన పుత్రికలే ప్రచారంలోకి వచ్చాయేమో. మొల్లజయంతి జరిపిస్తున్న ఈ కార్యకర్తలు నెల్లూరు మండలంలోని ప్రతిగ్రామం వెతికితే మొల్ల రామాయణానికి ఇతరప్రతులు దొరక్కపోవు. ఆ తాళపత్ర గ్రంథాలన్నీ సేకరించి ఒక నిర్దుష్ట మొల్ల రామాయణ ప్రతిని తయారుచేయించడం తమవిధిగా ఈ కార్యకర్తలు భావిస్తారని ఆశిస్తాను. ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథాలయంలో మొల్లరామాయణానికి తొమ్మిది ప్రతులు వున్నాయి. అందులో ఏడు తాళపత్ర గ్రంథాలు. వీటిని పరిశోధించారో లేదో తెలియదుగానిఆంధ్రప్రదేశ్‌సాహిత్య అకాడమీవారు ప్రచురించిన మొల్ల రామాయణంకూడా నిర్దుష్టంగాలేదు. సమగ్రం కాదు. దాని పీఠికలో యీ తాళపత్ర గ్రంథాలసంగతి చెప్పలేదు. కనీసం మొల్ల

—కొరవ 10 వ పేజీలో

జిల్లావ్యాప్తంగా భయానకస్థితి!

మంచినీళ్లుకూడ దొరకక అల్లాడుతున్నప్రజ!

మఖకార్తెపోయినా చినుకు పడకుండడంతో 'రేవు' మీదవున్న ఆశ పూర్తిగా నశించి పోయింది. ఇక వర్షం కురిసినా ప్రయోజనంలేదనే అభిప్రాయం ధృఢపడిపోయింది. పోసిన నార్లు ఎండిపొయ్యాయి, పెట్టినపైర్లలో పశువులను తోలివేశారు; పంటకొచ్చిన పైరు బొందుపోగా, కోసి పశుగ్రాసంగా వుపయోగిస్తున్నారు. అనుకూల పరిస్థితులేర్పడి ఆలస్యంగా నాట్లు వేసుకోవా లన్నా, ఏ రైతువద్దా విత్తనాలగింజలు లేవు.

తిండిది ఒక ఘోషఅయితే, నీటిది మరీమరీ క్షోభగావుంది. మనుషులకే త్రాగడానికిలేక అరసకలాడుతున్నారు; పశువులకుసరే, చావుతప్ప మార్గాంతరంలేదు. నాజాడెల్టాలో పంటలు పోతేపొయ్యాయి, శాశ్వతమైన నిమ్మ వగైరా చెట్లు నిలువునా ఎండిపోవడం వారిని మరీ క్రుంగ దీస్తున్నది.

ఈ భయానక పరిస్థితుల్లో జిల్లా అంతటిని క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించి, సహాయకార్యక్రమా లకు పూనుకోవలసివుంది. ముఖ్యమంత్రో, రెవిన్యూమంత్రో పరిస్థితులను స్వయంగా చూడవలసి వుంది. వివిధప్రాంతాలనుండి వస్తున్న కరువు లేఖలను, క్షామవార్తలను వినండి, చదవండి!

నీటికోసం లబలబలు- నమ్మశక్యంకాని కొన్ని నిజాలు!

● ఆత్మకూరు తాలూకాలోని వొక గ్రామంలో బావుల్లో నీరు పూర్తిగా ఎండిపోయి, హరిజనవాడలోవున్న బావిలోమాత్రం హరిజనులకు బొటాబొటిగానీరు సరిపోతుంటే; అగ్రగాములవారు ఇది చూచి, ప్రతిఘంటేనేకదా కలాలు గిలాలుఅనుకొని హరిజనుల బావికొగలబ్దం ప్రారంభించగా నీరుత్రాగైనా నిలబడదామనుకొన్న హరిజనులు. యిది చూచి బావిలో గొడ్డు ఎముకలువేసి నీళ్లకు రాకుండా ఆపుతున్నారు!

● ఒకగ్రామంలో రోడ్డుప్రక్క బావిలో జనం ఎగబడి పూటనీరు దొర్చుకొంటుండగా ప్రయాణీకుడొకడు దాహమై వారిని నీరు అడిగితే వొక్కరైనా నీరుపోసిన పాపానపోకుంటే, వొక అవ్వమాత్రం తనదుత్త నుండి గిన్నెడునీరిచ్చి పన్నెండు పైసలు పుచ్చుకొన్నది!

● ఒక హోటల్ ముందున్న నీళ్లకుండీలో నీళ్ళున్నాయేమోనని ముఖం కడుక్కొందామని ఆశగాపోయి యజమానిని అడిగితే, త్రాగడానికే నీరులేకుంటే, ఖర్చిరకెక్కడుంటాయి పోవయ్యా-అని జవాబొచ్చింది!

● ఇంకో గ్రామంలో కొన్ని గుడిసెలు తగులబడితే, ఆర్పుకోడానికి నీరులేక అగ్నిదేవుని ఆగ్రహం ఆగినంతదాకా గ్రామస్తులంతా కళ్లనీళ్లు గారుస్తూ నిలబడ్డారు.

● పొదలకూరు హాస్టలులో నీటి కరువుతోబాటు, నీళ్లుతెచ్చే మనిషి కూడా కరువొచ్చినట్లుంది. హాస్టలు పిల్లలు చీకటితోలేచి, వంట ఖర్చులకు వగైరాలకు నీరు మోసుకొచ్చుకోవడంతోనే సరిపోతుంది. చదువుకు ఎప్పుడో స్వస్తి జరిగింది.

పొదిలె ఈ ఏడూ కరవు ప్రాంతమే!

శాసనసభ్యుడు శ్రీ కాటూరు నారాయణస్వామి ప్రకటన—

తాలూకాలో ఇంతవరకు భూమి పదునయ్యేవర్షం కురవలేదు. జూన్, జులై నెలల్లో పొదిలి వర్షపాతం వివరం ఇది—

2-6-68	3.4 మి. మీ.
12-6-68	9.0 ,,
30-6-68	22.0 ,,
1-7-68	14.3 ,,
25-7-68	9.7 ,,
26-7-68	3.2 ,,

ఆరు రోజుల్లో మొత్తం 61 మిల్లీమీటర్లు, షుమారు 2½ పదును, వర్షం కురిసినట్లుండినా, పైరు పెట్టేవదును ఒక్కసారీలేదు. ఈ కొద్దిపాటి వర్షానికి తాలూకాలోని 10 శాతం భూమిలో జొన్న, సజ్జ, ఆముదము సాగుచేయబడింది కాని, అదీ దండుగే అయిపోయింది; విపరీతంగా వీస్తున్న గాడ్పులకు ఎత్తినమొలక ఎత్తినట్లు లేచిపోయి, మాడిపోతున్నది. కొన్ని బావులక్రింద సజ్జ వేశారు కాని, నీరు చాలకకొంత, బావులు ఎండిపోవడంవల్ల కొంత ఎండిపోతున్నది.

ఇక కొద్దిరోజులలోవర్షంపడినా ప్రయోగంలేదు. తాలూకాలో 90 శాతం భూమి ముదురుపైర్లకు పనికివచ్చేదికాని, లేతపైర్లు వేయుటకు వీలులేదు. అందువల్ల తాలూకాలో ఏ పైరు ఆశలేదు. కాబట్టి ఈ ఏడూ క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించుటకు సందేహించవలసిన అవసరంలేదు.

గత సంవత్సరం క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించినందువల్ల సహాయ కార్యక్రమాలు కలెక్టరుగారి ఆధ్వర్యాన చురుగ్గా జరుగుతున్నవి. దీనివల్ల కూలినాలి జనానికి పనులు దొరుకుతున్నాయి. కాని వ్యవసాయంమీద ఆధారపడిన చిన్న రైతులకు ఎలాంటి సహాయమూ లేక చాల బాధపడుతున్నారు.

ఈ పరిస్థితుల్లో మోటబావులలో పూడిక తీయించుటకు 50 శాతం సబ్సిడీ ఋణాలను వెంటనే మంజూరుచేయడం; పశుగ్రాసం కొనుక్కొనుటకు వుచితంగా ధన సహాయంచేయడం; ప్రతిపంచాయతీలో చౌకడిపో పెట్టి, ముతకబియ్యము, సజ్జలు, జొన్నలు, రాగులు అమ్మించడం; మరో 50 లక్షలు శాంక్షన్‌చేసి కరువు పనులు యింకా ఎక్కువగా కొనసాగించడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. శిస్తులు, అప్పులవసూళ్ళు నిలుపుదలకు ఆలస్యంలేకుండా ఉత్తరువులు జారీచేయాలని కూడా కోరుతున్నాను.

నీటి కరువుకు నిలువునా బలి

చాలా గ్రామాల్లో త్రాగే మంచి నీటికోసంకూడా తన్నుకలాడుతున్నారుజనం. రాత్రనక, పగలనక ఎండిపోయిన బావుల్లో పాతాళాన వూరే వూటనీటికోసం గంటల పర్యంతం కాచుకుని అవస్థపడుతున్నారు,

నెల్లూరు తాలూకా లక్ష్మినరసాపురంలో రాత్రి 11 గంటలప్పుడు మాగికొండ కిష్టయ్య అనే 24 ఏళ్ల కమ్మ యువకుడు నీటికోసం దగ్గరలోవున్న వొక బావికెళ్ళి ఎక్కడో లోతున చుక్కెడు నీళ్ళుంటే బిందెబావిలోవేయబోయి, ఆ చీకట్లో గట్టుమీద పెట్టబోయిన కాలు బావిలోపడింది. పాపం! దబ్బున బావిలోపడ్డాడు, చచ్చాడు.

ఉదయగిరి వారి ఘోష

ఉదయగిరి తాలూకా వారిది మరీ ఘోషగావుంది. శాసనసభ్యుడు శ్రీ చనెంచుల నరసింహం తాలూకా పరిస్థితి గూర్చి ఒక సుదీర్ఘ ప్రకటన పంపారు. పైర్లు ఎక్కలేదు, వేసిన పైర్లు పొయ్యాయి, బావులు ఎండిపొయ్యాయి, గ్రాసంలేక పశువులు, పనులులేక పన్నజనం అల్లాడుతున్నారనే సాధారణ పరిస్థితులుగాక; 1855 నుండి గంటిశేంద్రాలు పెట్ట గడ్డు రోజుల్లో ప్రజలను కాపాడుతున్నారనే దాఖలాలున్నా, గతసంవత్సరం పైర్లు పోయి క్షామపరిస్థితులు తాండవించినా, దర్శి - పొదిలి - కంగిరికంటే పరిస్థితులు అధ్వాన్నమైనా, అధికార్లు వాస్తవ పరిస్థితులు ప్రభుత్వానికి నివేదించనికారణంగా ఉదయగిరితాలూకాను క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించలేదని, ఇది అన్యాయమని, ఈ సంవత్సరమైనా నిజపరిస్థితులను పరిశీలించి, తాలూకాను క్షామప్రాంతంక్రింద చేర్చి, సహాయకార్యక్రమాలను సత్వరం ప్రారంభించాలని శ్రీ నరసింహం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు.

●

మాజీ ఎం. ఎల్. ఏ. శ్రీ కాశం వెంకటరెడ్డి ఒక ప్రకటన పంపారు.

ఉదయగిరితాలూకాలోని పెద్దగ్రామం దింటమూరు. అకుతోటలతో పరివృతమై, పైరు పంటలతో పచ్చగావుండే ఆ గ్రామం ఈనాడు ఒక ఎడారిగా, శ్మశానరూపంగా తయారైనదని శ్రీ వెంకటరెడ్డి తెల్పుతున్నారు. అకుతోటలలో 70 వంతులు మాడి చచ్చాయని, కొరవ 30 వంతులు చావుకు సిద్ధంగా వున్నాయని; పూర్తో బావులు ఎండిపొయ్యాయని; త్రాగునీటికి కూడా పొలాల్లోవుండేబావుల్లో ఎక్కడో పాతాళాన మిగిలివున్న కొద్దిపాటి నీటిని నిద్రాహారాలులేకుండా దోర్చి తెచ్చుకు నాలుక తడుపుకుంటున్నారని, పశువుల ఘోష చెప్పతరంగాదని శ్రీ వెంకటరెడ్డి వర్ణిస్తున్నారు. పశుగ్రాసం బద్వేలిప్రాంతం నుండి లారీ గడ్డి రూ 700 లు పెట్టి కలిగిన రైతులు కొనితెచ్చి పశువులను రక్షించుకొంటున్నారని, కొనలేని చిన్న రైతులు మృత్యుదేవతకు అప్పగించుకొంటున్నారంటూనా శ్రీ వెంకటరెడ్డి వ్రాస్తున్నారు.

●

నర్రవాడ సర్పంచ్ శ్రీ మాదాల తిమ్మయ్య వ్రాసినదానిలో, అన్నీ కలుతలకుతోడు మా గోడు వినేవారుకూడా కరువైనారా అని దీనంగా ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఈ ప్రశ్నలో ఎంతదైన్యతవుందో, అంత హృదయవిదారకతకూడావుంది. తిండిలేకపోయినా, పశువులకు గడ్డి నీరు పుష్కలంగా వుండేవని, ఈ ఏడు అవీ కరువైనాయని; ఈ కరువుతోటి జీవితావసర వస్తువులధరలు రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నాయని, ఒకవారంలోనే బియ్యం ధర బస్తాకు రూ 10 లు పెరిగిందని శ్రీ తిమ్మయ్య వ్రాస్తున్నారు. దయనీయమైన పరిస్థితులు కల్గిన ఈ తాలూకాను క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించకుండడానికి శ్రీ తిమ్మయ్య తన విచారాన్ని, ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

●

ఉదయగిరితాలూకా క్షామపరిస్థితులను గూర్చి పల్లెగ్రామాలు కేరాపాతంగా మాట్లాడుతున్నాయి. వర్షాలులేవు, పైర్లులేవు, గడ్డి

—కొరవ 11 వ పేజీలో

★★ పల్లెల వార్తావళి ★★

ఏమున్నవి?

పల్లెల వార్తావళి ఏమున్నది? గడ్డు కరువు దీనారావాలుతప్ప? పల్లీయుల మొఖాల్లో నిండు నిర్వేదం నెర్రెలుబాసినట్లు కనపడుతున్నది. చెరువులు, కుంటలు, బావులు, కాల్వలు - అన్నీ ఎండిపోయి భూమి బద్దలుగా ఎడారిబాగలు గృక్కుతున్నది. త్రాగడానికి మంచినీళ్లుకూడా సరిగా దొరక్క లబలబలాడిపోతున్నారు జనం. మేతలేక, నీళ్ళుదొరక్క గొడ్డూ గోదా అల్లాడిపోతున్నవి. బీదాబిక్కీ పనులులేక పస్తులపాలవుతున్నారు. నలభైయ్యాభై ఏళ్ల యివతల యిట్లాంటి దారుణమైనస్థితి ఎరగమని పెద్దతరంవారు అంటున్న మాటలే వినబడుతున్నవి.

ఇవీ పల్లెల భయానకదృశ్యాలు; పల్లెల వార్తావళి!

రాళ్ళురప్పల పరిశోధకుని కరువు అనుభవాలు

టంగుటూరు సీతారామమూర్తి అనే ఎం. ఏ. (చరిత్ర) విద్యార్థి నెల్లూరు పూర్వచరిత్ర స్థితిగతులపై డాక్టరేట్‌కు పరిశోధనచేస్తూ ఇటీవలకాలంనుండి నెల్లూరు ప్రాంత పల్లెల్లో ముఖ్యంగా కండ్లేరు ప్రాంతపుపల్లెల్లో తిరుగుతూ రాళ్ళురప్పలు సేకరించుకొంటూ వున్నాడు. మొన్న రాపూరు దగ్గర గండవోలుకెళ్ళి మూడు శాసనాల శిలలను ఫోటోలు తీసుకునివచ్చి తన అవస్థనుగూర్చి చెప్తుండినాడు-

గుండవోలులో దొరికిన శాసనశిలలపై అక్షరాలు కనపడకుండా మట్టి పేరుకుని వుంటే నీళ్ళతో కడుగుదామని వొకరింటికెళ్లి నీళ్ళడిగితే - త్రాగడానికే నీళ్ళు లేకుంటే నీ రాళ్ళురప్పలు కడుక్కొనేదానికెక్కడ దొరుకుతాయి నాయనా- అని అన్నాడట ఆ ఇంటాయన. కడకు చెరువు సమీపాన వొక బావుంటే ఆ బావిలో 30 అడుగుల లోతున బిందెడు నీళ్ళుంటే, బక్కెట్లో చేదితే, ఏముంది వట్టి బురద నీళ్ళు! ఎట్లనో ఆ బురదనీటితోనే ఆ రాతిబండల్ని కడుక్కుని ఫోటోలు తీసుకుని వచ్చాడట. ఇదీ అక్కడ పరిస్థితి.

ఇట్లనే కావలి తాలూకా ఆత్మకూరు తాలూకా సరిహద్దు గ్రామమైన ఐతంపాడు శాసనం పరిశోధనప్పుడుకూడా పరిసరంలో వున్న హసనాపురం, రంగనముద్రం గ్రామాల్లోని బావుల్లో ఎక్కడా నీటిచుక్క లేదన్నారు. బిందెడు నీళ్ళకోసం మైలు దూరం నడిచివెళ్ళి వస్తున్నవారుకూడా తటస్థపడ్డారన్నారు. దాదావు జిల్లా మొత్తం మీద గ్రామాల పరిస్థితి యిది.

'కృషిరత్న'కు దీపపుసెమ్మ

గతసంవత్సరం జనవరిసీజన్లో ఐ.ఆర్.8 ఐదెకరాల్లోవేసి ఎకరాకు ఐదుపుట్లు దొప్పన పండించిన సిద్ధీపురం రైతు శ్రీ దేగా రమణారెడ్డిని బుచ్చినదుటి మొన్న 26 తేదీ జరిగిన సర్వసభ్య సమావేశంలో సన్మానించింది.

జిల్లా వ్యవసాయాధికారి శ్రీ నర్సారెడ్డి ప్రసంగిస్తూ జిల్లాలో ఐ. ఆర్. 8 వరి రకాన్ని అన్నిమాసాల్లో వేశారం, ఆయా ఋతువుల్లోని ఫలితాల్ని గమనించగా, సంవత్సరం పొడుగునా యీ పంట వేయడానికి అవకాశముందని, అయితే అక్టో

—కొరవ 12 వ పేజీలో

వేలం ప్రకటన

* * *

డోను ము॥ మే॥ కోర్టులో

E. P. No. 6 of 1968.

O. S. No. 23 of 1966.

శృంగారపు వీరయ్యశెట్టి } డిక్రీ
వెంకటరమణయ్యశెట్టి } హోల్డర్సు.
పోతిరెడ్డి చిన్నరంగారెడ్డి —జె. డెట్టరు.

పై నెంబరులోని ప్రతివాది యొక్క, ప్రతివాది స్వాధీనానుభవములో యుండే ప్యాపిలి సబ్ డి॥ లో చేరిన, కలచట్ల గ్రామంలోని స్థిరాస్తి పొలంవివరం:-

సర్కారు పుంజ, సర్వే నెం. 277 రు, య 9-95 ట్లు; శిస్తు రూ. 8-15-0 లు పూర్తి చీటోటను పైకోర్టువద్ద 19-9-68 తేదిన బహిరంగముగా యాలము వేయబడును. సవాలుదార్లు సవాలు పాడుకొనవచ్చును. యితర వివరములకు డి. హో. అడ్వకేటు ఆఫీసులో కనుగొనవచ్చును.

By order of the Court.

—వి. శ్రీనివాసులు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

మార్కాపురం డి॥ము॥ కోర్టులో

O. P. No. 25 of 1968.

దుగ్గెంపూడి కాశమ్మ —పిటిషనరు.
NIL. — రెస్పాండెంటు.

పిటిషనరు కొమారుడు దుగ్గెంపూడి కోటయ్య లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కార్పొరేషను పాలసీ నెం. 37607975 రుగా కట్టి చనిపోయినందున సదరు పాలసీ మొత్తము రూ. 4067-61 పై. పిటిషనరు రాబట్టుకొనుటకు వారసు సర్టిఫికేటు నిమిత్తము అర్జీ దాఖలు చేసినందున ఎవరికైనా అక్షేపణలున్న యెడల 21-9-1968 తేదిన పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టువారియెదుట హాజరై తెలుపుకొనవలెను.

—గోపాలుని హనుమంతరావు,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

నూజివీడు డి॥ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 354 of 1966.

E. P. No. 28 of 1968.

చలవాది రామారావు —వాది.
(1) కల్యాణం సత్యనారాయణ (2) ఈ. పాండురంగారావు — ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు ప్రతివాదులు తాలూకు దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి పై కోర్టువారివల్ల 16-9-1968 తేదిన పగలు 11 గంటల లగాయతు వేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు:-

కృష్ణా డి॥ నూజివీడు తాలూకా, గన్నవరం సబ రిజిష్ట్రారులో చేరిన, కణసానపల్లి గ్రామంలోని ప్రతివాదుల తాలూకు ఆస్తివివరము:- సర్వే డి॥ నెం. 23/2 రు, య 5-00 ట్లు శేరి మెరకభూమి:- [తూ] వటపాల అంజయ్యభూమి (2.023 హె.) [ద] తిరుమల బలరామయ్య వగైరాభూమి [ప-ఉ] బంజరుభూమి.

—సర్కారుపాట రూ. 5000/- లు.

—వల్లభనేని పూర్ణచంద్రరావుచౌదరి,
వాది అడ్వకేటు.

కావలి సబ్ జడ్జిగారి కోర్టులో

Sc. No. 351 of 1967.

తుంగల కొండయ్య —వాది.
మాగుంట చిన్నహుసేనయ్య—ప్రతివాది.

వాది, ప్రతివాదిమీద ప్రోనోటు బాకీ దావా చేసినందుకు దావా నోటీసునిమిత్తం పై కోర్టువారు 25-9-68 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. కాబట్టి వాయిదా రోజు పగలు 10 గం॥కు ప్రతివాది పై కోర్టుకు హాజరై తన అక్షేపణలు తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల ఏకపక్షముగా తీర్మానించబడును.

—టి. రామమూర్తి,
వాది అడ్వకేటు.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

హోటల్ 'స్వప్న'

ఇల్లాలినిచూచి ఇల్లుచూడమన్నారు మనవారు. ఈరోజుల్లో హోటళ్లనుచూచి, ఊరి నాగరికతను కొలవమన్నారు.

అందమైన నగరంగా పేరువడ్డ నెల్లూరు నిగనిగలుమాసిపోయి, గతుకుల రోడ్లతో, పతనమైన పారిశుధ్యతలతో దౌర్భాగ్యంగా తయారైనా, ఆచెడ్డపేరును ఒకటి రెండుమంచిహోటళ్లు తీర్చగలవు. అట్లాంటి మంచివిలాసవంతమైన హోటల్ 'స్వప్న'. మొన్న 25తేది సాయంత్రం యీహోటల్ 'స్వప్న'కు మున్సిపల్ ఛైర్మెన్ శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

ఎప్పుడో పదిహేనేళ్ల క్రితం 'సుందర భవన్'లో ఏర్‌కండిషన్ హోటల్ గది వుండేది. మళ్లీ యీమధ్యన లేనేలేదు. ఇప్పుడు 'స్వప్న'ఏర్‌కండిషన్‌హోటల్‌గా అవతరించింది. నెల్లూరునగర విలాసవంతమైన జీవితవిధానానికి సంకేతమైంది.

ప్రారంభోత్సవం కూడా విలాసప్రాయంగా, అట్టహాసంగా, అన్నిటికీమించి అనుకొన్నటైముకు ఠంచనుగా జరిగింది. హోటల్స్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ సి. చెంచురెడ్డి అధ్యక్షత వహించగా, శాసనసభ్యుడు శ్రీ అన్నదాత మాధవరావు, శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి, పత్తి నరసింహం, ఈపూరు కుమారస్వామిరెడ్డి ప్రభృతులు తమ ప్రశంసోక్తులతో 'స్వప్న'ను దీవించారు. తారీయెత్తున వచ్చిన అతిథులకు 'స్వప్న'భోజనాన్ని వుచితంగా రుచిచూపకపోయినా, టీ, డ్రింకులిచ్చి ఆదరించారు, 'స్వప్న'యజమానులు. ఎన్నిహోటళ్లైనా నెల్లూరులో నిలబడగలవు. 'స్వప్న'కూడా ఇతోధికంగా రాణించగలదని, లాభించగలదని, నెల్లూరుకు పేరుతేగలదని ఆశిస్తాం.

విద్యుచ్ఛక్తిశాఖ చురుకుదనం

విద్యుచ్ఛక్తిశాఖను ఎప్పుడూ విమర్శిస్తుండడం భావ్యంకాదు. అందువల్ల యీవారం కొంచెం ప్రశంసిస్తాము.

విద్యుచ్ఛక్తిలో వున్నంత దొంగతనం మరెందులోనూ వున్నట్లులేదు. దొంగతనమంటే వైర్లు గియర్లు కాదు; విద్యుచ్ఛక్తే. అందరూ పెద్దమనుషులే; అయితే జరిగే వుత్పత్తికి, వచ్చే జమకు అంతరం అంతయింతకాదు. ఈ దొంగతనంవల్ల విద్యుచ్ఛక్తిశాఖకు గిట్టుబాటుగాక, రేట్లు పెంచుతూ; నిజాయితీపరులైన వినియోగదార్ల దుంపతెంచేస్తున్నది.

ఈమధ్య విద్యుచ్ఛక్తి దొంగతనాలను బాగనే పట్టుకొంటున్నారు. పెద్ద పెద్దవాళ్ళనూ నిర్మొగమోటంగా పట్టుకొంటున్నారు; పెనాల్టీలు దండిపారేస్తున్నారు. అయినా మీటర్లను వెనక్కు త్రిప్పుతమో, లేక పనిచేయకుండా చేయడమో జరుగుతున్నది. వాడేవాళ్ళలో నిజాయితీవుండాలిగాని, ఎక్కడో మారుమూలల వున్నవాటిని పట్టుకోవడం ఎవరికైనా ఎట్లా సాధ్యం? పాపం! ఈ విషయంలో రైతులవట్ల సానుభూతి చూపవలసిందే. వాన లేకపోయె; కాలువలకు నీళ్ళు రాకపోయె; రోజుకు 24 గంటలచొప్పున మోటార్లు పనిచేయవలసి వచ్చె; నెలయ్యేసరకు వందరూపాయల బిల్లులాయె; వచ్చే ఫలితం తక్కువాయె- ఏమి చేస్తారు? వాళ్ళ చేతిలోవున్నది దొంగతనమేగదా! వ్యవసాయానికి రేటు తగ్గించో, లేక కొంత కన్సెషను చూపిస్తే, దొంగతనాలుతగ్గుటకు అవకాశంవుండును! కాని ప్రభుత్వం అవూసు ఎత్తుకోదు. అట్లని రైతుల దొంగతనాలను మేము సమర్థిస్తున్నామనుకోకండి!

ముత్తుకూరు, కోడూరు లైన్లో నరవరాయిన్ విద్యుచ్ఛక్తిలో దాదాపు 20 శాతం దొంగతనం పోతున్నదట. మైపాడులైన్లో కూడా అంతేనట. మహమ్మదాపురం, తాటిపర్తి వగైరా దోట్ల 26 శాతం లోటట. విద్యుచ్ఛక్తిశాఖవారి లెక్కకువచ్చింది ఇది. లెక్కకురాకుండా యింకెంత పోతున్నదో మరి! ఇదంతా గమనిస్తున్న విద్యుచ్ఛాఖాధికారులు, తిన్నగా దండయాత్ర ప్రారంభించారు. మహమ్మదాపురం వగైరాచోట్ల దాడులవల్ల దొంగతనం 16 శాతానికి తగ్గిపోయిందట. ఈ వారంలో కోడూరు రూటులో సాల్ అములూరు, పొట్లపూడి గ్రామాల్లో 8 దొంగతనాలు పట్టుకొని రూ 6,500 లు అపరాధం విధించారట. పారిశ్రామికవేత్తలైతే తగాదా పెడుదురు; రైతులు కాబట్టి ప్రక్కవారికి తెలుస్తుందేమోనని, దొంగకు తేలుకుట్టినట్లు అక్కడికక్కడే కట్టివేశారు. డి. ఇ., 4 గురు ఎ. ఇ. లు, 12 మంది జె. ఇ. లు మార్చులం ఈ దాడిలో పాల్గొన్నారు. మైపాడులైనువంక వీరు ఇంకా చూడినట్లులేదు.

జాగ్రత్త:దమని రైతులను హెచ్చరిస్తూ చురుకుదనంగా వ్యవహరిస్తున్న విద్యుచ్ఛాఖాధికార్లను అభినందిస్తున్నాము.

ఆర్. డి. ఓ. గారి ఆగ్రహం

"...ఆర్. డి. ఓ. శ్రీ అశోకకుమార్ స్ట్రిక్టు ఆఫీసరు. పలుకుబడులు గిలుకుబడులకు లోబడ్డ్యని ఆఫీసరు. న్యాయంగా, ఖచ్చితంగా వ్యవహరించాలనే ఆఫీసరు. తనవలెనే తనక్రిందవారంతా పనిచేయాలనే ఆఫీసరు. అందువల్లనే వారు తప్పులను కాని, బాధ్యతారాహిత్యాన్నికాని సహించలేరు. ఇటువంటి అధికారులు ఈ రోజులలో అరుదు. వీటికితోడు వారు దయాదాక్షిణ్యం అలవరచుకుంటే బాగుంటుంది. ప్రతిచిన్న విషయానికి చర్యకు పూనుకుంటే ఒక్క గ్రామోద్యోగి మిగలడు. అలజడికి, ఆందోళనకు అస్కారం లేకుండా పనిచేయించుకోవలసిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పుటకే ఈ వార్తకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసివచ్చింది కాని; ఆర్. డి. ఓ. గారిని నిందించడము, నిరుత్సాహపరచడము మా వుద్దేశ్యం కాదు".

26-7-68 తేది పత్రికలో రాపూరు గ్రామోద్యోగుల తీర్మానాల వార్తకు జత చేసిన మా వ్యాఖ్య యిది. ఇది ప్రశంసో విమర్శో సామాన్య చదువుగల పాఠకుడు కూడా గ్రహించగలుగుతాడు. కాని అశోక్ కుమార్ గారికి అర్థమైనట్లు లేదు. ఇది రాపూరు తాలూకా గ్రామోద్యోగులెవరో వ్రాయించారని వారిని వేపుకతింటున్నారట; 'జమీన్ రైతు' వ్రాసింది మమ్ములను అనర్థంగా మాట్లాడుతున్నాడట 8 తేది గ్రామోద్యోగుల రాయబారమొకటి సామరస్యపు కృషిలో రాపూరుకుపోయి ఆర్. డి. ఓ. గారిని కలుసుకున్నప్పుడు వారి ఆగ్రహము, మమ్ములగూర్చి వారి దూషణాభాషణము, స్వోత్కర్ష వింటుంటే మాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. ఒక విద్యాధికుడు, ప్రజాస్వామ్యంలో పనిచేసే ఒక బాధ్యతగల ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసరు, అందులో నిజాయితీపరుడనుకునే ఒక వున్నతాధికారి యింత బాధ్యతారహితంగా, అనర్థంగా, పెంకిగా మాట్లాడడం విడ్డూరాన్ని కల్గిస్తుంది. తాను అనంతపురం వాణ్ణంటాడట, తాను బసవదోట్ల పనిచేసే వద్దానంటాడట; జమీన్ రైతుకు ఏమి సంబంధం అంటాడట; జమీన్ రైతు పత్యోగం యున్నిందిలే పొమ్మని చెప్పాడసాడట; జమీన్ రైతులో ఎవరు వ్రాయించింది తనకు తెలుసునంటాడట... ఇంకా ఏందో ఏందో... ఏమిటీ ప్రలాపం?

దీనిని యింకా వివరించదలుచుకోలేదు. మేము ఆస్థితికి దిగజారదలచుకోలేదు. తానున్న పదవికోసమైనా పాండిత్యాన్ని వీడవద్దు; మేము యిదివరకు వ్రాసింది మరొకసారి చదువుకోమని మాత్రం ఆర్. డి. ఓ. గారిని కోరుతున్నాము.

చర్చికాంపౌండు

మద్రాసుబస్టాండ్ వెనుకగా, మిలానువత్రి ఎదురుగానువున్న శిథిల ఆంగ్లికన్ చర్చి భవనాల ఆవరణను వి. ఆర్. కాలేజివారు లక్షరూపాయలకు కాబోలు ఖరీదుచేసినట్లు. 50 వేలు అడ్వాన్సుగా చెల్లించి అగ్రిమెంటుకూడా అయినట్లు తెలుస్తున్నది. మాణిక్యంవంటి స్థలం.

కాలేజి ఎలక్షన్లు

వి. ఆర్. కాలేజి విద్యార్థుల ఎలక్షన్లు ఏ గొడవలూ లేకుండానే జరిగినట్లున్నాయి. పెద్దవాళ్ళ డెమాక్రాటిక్ ఎన్నికల్లో లాగానే, యిక్కడా 'క్యాంపులు' 'గ్రూపులు' యిరువర్గాలుగా నడిపినట్లున్నారు. మొదటిక్యాంపు చింతారెడ్డిపాళెం లోను, రెండోది వాకపేర్ కండిషన్డుసినిమా హాలులోను పెట్టినట్లున్నారు. కడకు సినిమాహాలు క్యాంపువారికే విజయం చేకూరి శ్రీ మాలకొండయ్య విద్యార్థి యూనియను అధ్యక్షులుగా ఎన్నికయ్యారు.

పొట్లపూడి అరెస్టులు

ఈ పూరికేందో చేటు మూడినట్టుంది. లేకుంటే ధనధాన్యపు గుబాళింపుతో, శాంతసౌమనస్యపుప్రతిష్ఠతో కీర్తివంతంగా వుండిన యీగ్రామం, పార్టీంబిచ్చుతో యిట్లా తగులబడిపోతుందా?

వూళ్లో రెడ్లు సరే గట్టిగా కూడబెట్టుకున్న వదిపావులను దారబోసుకోడానికి, ప్రశాంత జీవితాన్ని బాధామయం గావించుకోడానికి, పరువుపోగొట్టుకోడానికి, వాళ్ళచుట్టూ వీళ్ళచుట్టూ దేబిరింపుగా తిరగడానికి-పోలీస్‌ల, కోర్టుల పాలయ్యారనుకొండి; రెక్కాడితే డొక్కాడవలసిన హరిజనుల కేమివచ్చింది?

ఆ మధ్య హరిజనులలోని ఇరువర్గాల వారు కొట్టుకోవడం, ఒకరుచావడం, ఏడుగురు శిక్షింపబడి, జామీనుమీద విడుదల కావడం జరిగింది. మొన్న మళ్ళీ ఇరువర్గాలవారు రాళ్లయుద్ధం జరుపుకున్నారని, మొత్తం 34 మందిని పట్టుకొచ్చి, రిమాండుకు పంపారు కొత్త రూరల్ సర్కిల్ శ్రీ అయోధ్య.

ఈ గ్రామ హరిజనుల్లో అనాదిగా వర్గాలున్నాయి; కానిఏనాడూ పెద్దఘర్షణలు లేవు. అలాంటిది ఇప్పుడు మాత్రమే ఈ విధంగా తలపడుటకు కారణమేమిటి? లోతుగా పరిశీలించవలసిన అంశం ఇది. ఏమైనా సర్దుకుంపోవడం అన్నివిధాల మంచిదని వుభయులకు శ్రేయోభిలాషులుగా హితవు చెప్తున్నాము.

పుట్టి రూ 620 లు!

ధాన్యంధరలు, నిత్యజీవితావసరవస్తువులధరలు పెరిగిపోతూనేవున్నాయి. ధాన్యానికి సంబంధించినంతవరకు అధికార్లు అప్రమత్తంగా వున్నట్లేవున్నారు. గింజకూడా జిల్లాదాటకుండా-గుంటూరుకు కూడా-దూసుకుంపోతప్ప, విషమపరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని హెచ్చరిస్తున్నాము. ధాన్యంధరలు ఈరోజు యిట్లావున్నాయో చూడండి —

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	పుట్టి	620-00
దొంగసంబర్లు	,,	550-00
ఎర్రశేనర్లు	,,	520-00
ఐ. ఆర్. 8	,,	510-00
కందులు	,,	800-00
జొన్నలు	,,	880-00
రాగులు	,,	660-00
పచ్చపెసలు	తూము	55-00
నల్లపెసలు	,,	66-00
మినుములు	,,	70-00

కోర్టులు - తీర్పులు

ఒకరికి ఉరి- ఒకరికి జీవిత ఖైదు

17-3-68 తేది ఉదయగిరితాలూకా మారంరెడ్డిపల్లెవాసి కలివెల తిరిపాలయ్యను నేతకన్ని త్రాగించి, అతను స్పృహతెలియని స్థితిలోవుండగా హత్యచేశారం కలివెలదూరి గురవయ్య, కలివెల బార్తి. గురవయ్యలమీద మోపబడిన నేరాన్ని అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎం. బి. ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి; మొదటి ముద్దాయికి గురవయ్యకు ఉరిశిక్ష, బార్తికి జీవితఖైదు విధిస్తూ 26 తేది తీర్పుచెప్పారు. మూడవ ముద్దాయి ఇంకాకూడా పరారీలో వున్నాడట.

ఈకేసులో ప్రాసిక్యూషనుకు అడిషనల్ పబ్లిక్‌ప్రాసిక్యూటరు శ్రీ సి. రామకృష్ణ. ముద్దయిలపక్షంగా ప్రభుత్వ న్యాయనిత న్యాయవాది శ్రీ ఎన్. రంగస్వామి వాదించారు.

చెలికంపాడు కేసులో ముగ్గురికి శిక్షలు

మనమూసి పెదచెంచయ్యను కొట్టి చంపిన అభియోగాన్ని జిల్లా సెషన్సుజడ్జి శ్రీ పి. రామచంద్రరాజుగారు విచారించి; వెంకటగిరితాలూకా చెలికంపాడువాసులు మనమూసి చినచెంచయ్య, ఎద్దలపూడి వెంకటయ్య, పొట్టా రోశయ్యలకు సంవత్సరంచొప్పున శిక్షలువిధిస్తూ, నాల్గవ ముద్దయి దాటువెంకటయ్యను వదలివేస్తూ తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషనుకు శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి; 1, 2 ముద్దయిలకు శ్రీ బి. వీరాస్వామినాయుడు (గూడూరు), 3 వ ముద్దయికి శ్రీ సి. రామారావు(గూడూరు), 4వ ముద్దయికి శ్రీ వై. రామారావుగారలు వాదించారు.

పెదమానసూరు కేసు త్రోసివేత

ఉదయగిరితాలూకా పెదమానసూరులో ఆకుల సుబ్బయ్యను కొట్టిచంపారని గోరెడ్డి పోలిరెడ్డి భూమిరెడ్డి నాగిరెడ్డి, అన్నపరెడ్డి నారయ్య, ఆకుల వెంకటయ్యలమీద మోపబడిన నేరాన్ని అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎం. బి. ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి, ప్రాసిక్యూషను సాక్ష్యం సరిగాలేదని అభిప్రాయపడుతూ, కేసు త్రోసివేస్తూ 29 తేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషనుకు శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి; ముద్దయిలపరంగా శ్రీ. కే. సి. శ్రీనివాసులు కొంతవరకు; తర్వాత శ్రీ ఎస్. రంగనాథం, శ్రీ సి. నంబివరావు వాదించారు.

పెనుబర్తి ముద్దయిలకు హైకోర్టులో జామీను

పెనుబర్తి రైటింగుకేసులో నెల్లూరులో నిరాకరింపబడిన ముగ్గురు ముద్దయిలను-నాయుడు వెంకటశేషారెడ్డి, చిరుదవోలు సుబ్బరామరెడ్డి, ఉడతా మాధవయ్యలను-హైకోర్టు జామీనుమీద విడుదలచేసింది. మరొక ఇద్దరు దాకలి సంపత్తు, గాలి వెంకురెడ్డిగార్లకు జామీను నిరాకరింపబడినట్లు తెలుస్తున్నది. జామీనుఇవ్వబడిన ముగ్గురూ రోజూ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు నెల్లూరులో మేజిస్ట్రేటుముందు హాజరవుతుండాలనే షరా విధింపబడిందట.

ఈకేసులో మొత్తం ముద్దాయిలు 34 గురు. అందులో 29మందికి నెల్లూరులోనే జామీను ఇవ్వబడింది.

—

సోమశిల ఆశ లేనట్లేనా?

19 తేది నెల్లూరులో ముఖ్యమంత్రిని ఒప్పించుకోగలిగితేనే ఆశ!

21 తేది రైతుల సమావేశ నిర్ణయానుసారం, సోమశిల విషయమై, రైతు రాయబారవర్గం హైదరాబాదులో ముఖ్యమంత్రిని కలుసుకున్నది. మంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడు; జిల్లాపరిషత్తు- జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి; శాసనసభ్యులు శ్రీ యుతులు వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డి బెజవాడ పాపిరెడ్డి, పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డి, పిట్టల వెంకటసుబ్బయ్య, పొన్నలూరు వీరరాఘవరెడ్డి; ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ ఆర్గనైజింగ్ కార్యదర్శి శ్రీ తి. పి. రాండయ్య; రైతుముఖ్యులు శ్రీయుతులు రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డి మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి టూకటి కోదండరామరెడ్డి, కాకాణి రమణారెడ్డి, మాగుంట రఘురామరెడ్డి దొడ్ల వెంకటనరసారెడ్డి, మోపూరు రామరెడ్డి ప్రభృతులు రాయబారం పోయినవారిలో వున్నారు.

మామిలేటి ఎవ్వరూ ఈ రాయబారంలో పోలేదు. కాని పోయినవారినుండి సేకరించినదానినిబట్టి మాకర్థమైంది సోమశిల ఆశ లేనట్లేనా అనిపిస్తున్నది. సోమశిలపట్ల తనకు సానుభూతి వున్నదని, దానిని నిర్మించాలనేదే తన వుద్దేశ్యమని, ధనం ఎట్లాఅనేదే సమస్యని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారట. మైలవరం ప్రాజెక్టు వద్దుఅనే మాట అనవద్దని సలహాయిచ్చారట. అభివృద్ధిపన్ను ముందు చెల్లించే వనక్తిరాగా, ముందు చెప్పడమేకాని, చెల్లించేవారెవరూ వుండబోరని, అది జరిగేపనికాదని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు త్రోసిపుచ్చారట. ముఖ్యమంత్రి చెప్పింది వినడం, తల్లగా సమాధానం రావడంవరకు సంతృప్తికరంగానే వున్నట్లుంది. రాయబారవర్గంవారు ముఖ్యమంత్రిని నెల్లూరుకు ఆహ్వానించారట. వారు సమ్మతించారట. సెప్టెంబరు 19 తేది ఉదయం 10 గంటలకు టవున్‌హాల్లో రైతుమహాసభ ఏర్పాటుచేయబడుతున్నది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి, ఇరిగేషన్ మంత్రి శ్రీ సిద్దారెడ్డి, వ్యవసాయ మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారలు ఈసభలో పాల్గొంటారు. కేంద్ర ఇరిగేషన్ మంత్రి డాక్టరు కె. ఎల్. రావుగారినికూడా మహాసభకు రప్పించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు; వారూ పాల్గొనవచ్చు. ఈ మహాసభకు జిల్లా రైతాంగం యాభైఅరవైవేల మందైనావచ్చి గగ్గోలు పెట్టగలిగితే, ముఖ్యమంత్రి మనసు కరగి, ఫలితమేదైనా వుండవచ్చు. అందువల్ల రైతులు పిలుపులు, గిలుపులతో నిమిత్తంలేకుండా, ఎవరికివారుగా ఆరోజు నెల్లూరుకువచ్చి సోమశిల కోర్కెవెనుక వున్న ప్రజాబలాన్ని, ప్రజాందోళనను ప్రజల ఆవేదనను సుదృఢంగా వ్యక్తం చేయవలసివుంది. జిల్లాలో నేడున్న భయంకరపరిస్థితిని వారిదృష్టికి తీసుకొనిరావలసివుంది. ముఖ్యమంత్రిచేత సోమశిలకు అవుననిపించుకోవడం రైతుల చేతుల్లోనేవుంది.

రాయబారంవర్గంవారు చీఫ్ ఇంజనీరు శ్రీ మల్లారెడ్డిగారినికూడా కలుసుకున్నారట. సోమశిలపట్ల వారు అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులను కనపరచారట. వారిలో ద్యోతకమైన వుత్సాహం రాయబారవర్గంవారిని బాగ వుత్సాహపరచినట్లుంది. కాటన్ చెప్పినట్లు నూరేళ్ళుండేటప్పటికి కలిగిరి రిజర్వాయరు పూడిపోయి, నిరుపయోగం కావడం నిశ్చయమని; సోమశిల నిర్మించకోటుంటే డెల్టాకూడా మెట్టప్రాంతం కావడం సందేహంలేని విషయమని చర్చలలో స్పష్టమైనట్లుంది. అభివృద్ధిపన్ను రెండు కోట్లు ఇవ్వగలిగితే సోమశిలను నాల్గవ ప్రణాళికలో చేర్చే అవకాశముంటుందని, అందువల్ల ఆ బాండ్లు తీసుకపోయి ఆ ప్రయత్నాని కుపక్రమించవలసిందిగా రాయబారవర్గంవారికి శ్రీ మల్లారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు తెలుస్తున్నది. మల్లారెడ్డిగారి సానుభూతి రాయబార వర్గంవారిని ముగ్ధలను చేసినట్లుంది.

సోమశిలకు కేంద్రమంత్రి డాక్టరు కె. ఎల్. రావు అత్యంత సుముఖులు; కేవు కేంద్ర వాటర్ పవర్ కమిషన్ ఛైర్మన్ కాబొయ్యే చీఫ్ ఇంజనీరు శ్రీ మల్లారెడ్డి అనుకూలురు. ముఖ్యమంత్రి మనసును కరగించి, 19 తేది వారిని వొప్పించగలిగితే, సోమశిల కార్యరూపంపొందినట్లే. డబ్బుది ఒక ప్రశ్నకాదు. మొదటి ప్రణాళిక మొదలు ధనాభావం అనేమాట వినిపిస్తూనేవున్నది. డబ్బులేదని ఏ ప్రాజెక్టూ చేపట్టకుండడంలేదు; మనసుండాలగాని, మార్గం వుండకుండాపోదు. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి మనసును ప్రజాబాహుళ్యపు గాఢ వాంఛద్వారా చూరగొనవలసివుంది. అందువల్ల 19 తేది నెల్లూరుకు తరలిరాండి.

* * *

19 తేది మహాసభ ఏర్పాట్ల విషయం చర్చించుటకు 6 తేది ఉ. 9 గంటలకు జి. వ. హాలులో రైతుముఖ్యుల సమావేశాన్ని శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు ఏర్పాటుచేస్తున్నారు. పిలిచినవారు తప్పక హాజరుకాండి.

* * *

సోమశిల రాయబార సందర్భంలో హైదరాబాదులోవుండిన గవర్నరు డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి గౌరవార్థం 24 తేది 'ద్వారక' లో రాయబారవర్గంవారు విందు ఏర్పాటుచేశారు. ముఖ్యమంత్రి, తదితరమంత్రులు విందుకు హాజరయ్యారు. ఈ అవకాశాన్నికూడా రాయబారవర్గంవారు సోమశిలకు వుపయోగించుకున్నారు. ఒక నివేదికకూడా ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించారు. అక్కడకూడా చర్చ జరిగింది.

—— —మా. వి.

పెండ్లిండ్లు

అన్నీ 'అంతరాల' వివాహం

''అక్కడ రాసివుండింది. అయింది''- అంటుంటారు, పెద్దవాళ్ళు. ఈ తరంవారికి ఆమాటలు మూఢమైనవిగా కనపడతాయి కాని; కొన్నికొన్ని పెళ్ళిళ్ళుచూచినప్పుడు అవి అనుభవసత్యంతో కూడినమాటలని నమ్మకతప్పదు. కులం వేరుగావుంటుంది, వయస్సు తారతమ్యంవుంటుంది, విద్యార్హతలలో యెంతో అంతరం వుంటుంది, అందంలో-ఆర్థికస్థితిలో తేడావుంటుంది, ఒకరికొకరికి పరిచయం వుండదు, ప్రేమ వుండదు-అయినా క్షణంలో నిర్ణయమై పెండ్లి జరిగిపోతుంటుంది! కళ్యాణం వచ్చినా, కక్కువచ్చినా ఆగదంటారే, ఆ విధంగా జరిగిపోతుంటాయి.

మన జమీన్ రైతు వేర్పేర్ ఆఫీసరుగా పనిచేసి, చిత్తూరుకు బదిలీఅయిన అనసూయమ్మ పెండ్లిపత్రిక చూచినప్పుడు నాకట్లా అనిపించింది. కుమారిగావుండిన అనసూయమ్మ మొన్న 22 తేది తిరుచానూరులో పద్మావతీదేవి సన్నిధిన శ్రీమతి అయింది. వరుడు శ్రీ సుందరరాజన్; హైదరాబాదులోని అకౌంటెంట్ జనరల్ ఆఫీసులో సూపరింటెండెంటుగా పనిచేస్తున్నారు. ఈమె ఆంధ్రయువతి, ఆయన తమిళ యువకుడు; ఈమె బ్రాహ్మణేతర కులస్త్రీ రాలు, ఆయన అచ్చం శ్రీవైష్ణవుడు; ఈమెది తెలుగుదేశం, ఆయనది తమిళనాడు; ఈమెది సంఘసేవకు సంబంధించిన వుద్యోగం, ఆయనది లెక్కపక్కకు చెందిన నౌకరి- అంటే ఇది అంతర్వర్ణ, అంతర్రాష్ట్ర, అంతర్భాషా వివాహమన్నమాట. అందువల్లే అన్ని 'అంతరాల'తో కూడిన వివాహమంటున్నాము. పెండ్లి కూడా పరమ ఛాందసశాస్త్రయుక్తంగానే జరిగింది.

అనసూయమ్మ-వరదరాజన్ దంపతులకు మా శుభాకాంక్షలను తెలియజేస్తున్నాము.

ఇంద్రావతిదేవి- వెంకటసుబ్రహ్మణ్యారెడ్డి

ప్రస్తుతం మార్కాపురం ఆర్.డి.ఓ. గా పనిచేస్తున్న నెల్లూరీయుడు శ్రీ ఎం. రామస్వామిరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి ఇంద్రావతీదేవికి, తుమ్మూరు వాస్తవ్యులు శ్రీ కామిరెడ్డి శేషారెడ్డి కుమారుడు ఆయుష్మంతుడు వెంకటసుబ్రహ్మణ్యరెడ్డి బి.ఇ.కి 18 తేది రాత్రి శ్రీ పాండురంగ అన్నదాన సమాజంలో పాణిగ్రహణం జరిగింది.

రామస్వామిరెడ్డిగారంటే నాకెప్పుడూ ఒక సంఘటన జ్ఞాపకానికొస్తుంటుంది. మరచినా మరవురాదు. రామస్వామిరెడ్డిగారు కావలి బి. డి. ఓ. గా వున్నారు. మంత్రిగా శ్రీ పి. సి. కావలి పర్యటనకు వచ్చారు. కావలి, జలదంకి వగైరాలు చూచుకొని, ఉదయగిరికి కాబోలు పోతున్నారు. కూడా అన్నిశాఖలకుచెందిన అధికార్లు జీపులు వదులనంత్యాలో మంత్రిగారి కారువెంట పరిగిస్తున్నాయి. రామస్వామిరెడ్డిగారి జీపు ఒకచోట టక్ అని ఆగిపోయింది. ఏమి ఆగావు అని మంత్రిగారే అడిగారు; నా క్లాకు హద్దు అయిపోయింది అని రామస్వామిరెడ్డిగారు తడుముకోకుండా మంత్రిగారికే నేరుగా జవాబు చెప్పేశారు. ఇంతటి ధర్మనిష్ఠ, గుండె నిబ్బరం యీ రోజులలో ఎందరి అధికార్లతో వుంటుందంటారు? తన మన భేద క్షణకూడాలేని నిజాయితీగల అధికారి. నెల్లూరు గర్వించదగిన అధికారి శ్రీ రామస్వామిరెడ్డి. అప్రస్తుతమైనా, సందర్భం వచ్చిందికాబట్టి యీ నాలుగుమాటలు వ్రాస్తావిందాలనిపించింది.

హేమలత- డాక్టరు ప్రభాకర్

స్వతంత్రుడు, సౌమ్యుడు, సహృదయుడైన బిల్డింగ్ ఇంజనీరు శ్రీ తిక్కవరపు కోదండరామరెడ్డిగారి పుత్రిక సౌభాగ్యవతి హేమలతకు, కొవ్వూరు శ్రీ బెజ్జ రామచంద్రారెడ్డిగారి పుత్రుడు చిరంజీవి డాక్టరు ప్రభాకర్‌కు 18 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో వివాహం జరిగింది. స్వర్గీయ జె. బి. ఎస్. హాల్డేన్‌గారి భార్య కూడా యీ పెండ్లికి వచ్చారు.

గిరిజ - చంద్రశేఖరరెడ్డి

మాజీ తోటపల్లి గూడూరు సమితి మాజీ ఉపాధ్యక్షుడు, వరిగొండ సర్పంచి, అద్దరు గోత్రీకుడు, స్నేహ సౌహార్దశీలి శ్రీ కామిరెడ్డి దశరథరామరెడ్డి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి గిరిజకు, మల్లాం- శ్రీ చిల్లకూరు వెంకట సుబ్బారెడ్డిగారి కుమారుడు, విద్యాధికుడు శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి బి. ఎస్‌సి., బి. ఎస్‌సి. (టెక్) కు 11 తేది అర్ధరాత్రిలో వివాహమహోత్సవం జరిగింది.

గూడూరు వివాహాలు

మైకా రాజకీయ ప్రముఖుడు శ్రీ దువ్వూరు జయరామరెడ్డిగారి కుమారుడు శ్రీ జయమోహన్‌రెడ్డికి, స్వర్గీయ నాగారెడ్డి సుందరరామిరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి సరస్వతికి; జయరామరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి రాధారాణికి, గూడూరు పాత రాజకీయవాది శ్రీ యర్రంరెడ్డి లక్ష్మినారాయణరెడ్డిగారి కుమారుడు, అంటే మన ఎం. ఎల్. సి. శ్రీ వై. సి. రంగారెడ్డిగారి తమ్ముడన్నమాట, వైద్య విద్యార్థి శ్రీ జయప్రభాకరరెడ్డికి 10 తేది 'జయా మేన్షన్స్'లో వివాహాలు వేడుకగా జరిగాయి.

సుగుణకుమారి-సుబ్బారావు

కొత్తగా యిల్లుకట్టుకునేవాడికి విధిగా తెలిసే ఇనుము-తుక్కు-రంగుల వ్యాపారి శ్రీ మాదాల బాలతిమ్మయ్యగారు తన తనయ సౌభాగ్యవతి సుగుణకుమారిని, నెల్లూరులో కలెక్టరు పి. ఏ. గా పనిచేసిన సెలక్షన్‌గ్రేడు డిప్యూటీ కలెక్టరు శ్రీ పి. సుబ్బయ్యశెట్టిగారికుమారుడు, వైద్యవిద్యార్థి చిరంజీవిసుబ్బారావుకు ఇచ్చి, 9 తేది అన్నదానసమాజంలో వైభవంగా పెండ్లిచేశారు. చిట్టిబాబు వీణాకచ్చేరికూడా వుండింది.

కృష్ణారెడ్డి - జ్యోత్స్న

రిటైర్డ్ డిప్యూటీ డి. పి. ఐ., కస్తూరిదేవి విద్యాలయ కమిటీ కార్యదర్శి శ్రీ ఆనం పద్మనాభరెడ్డిగారి పుత్రుడు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి బి. ఎ., బి. ఎల్., బి. ఎల్. ఎస్. కి, ముత్తుకూరు శ్రీ రావూరు జయరామరెడ్డిగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి జ్యోత్స్నకు 9 తేది పరువయింట వివాహం జరిగింది.

జమీన్‌రైతు పెండ్లి

'జమీన్‌రైతు' కంపాజిటరు చిరంజీవి వెంకటశేషయ్యకు, సౌభాగ్యవతి కాంతమ్మకు 25 తేది రాత్రి వివాహం జరిగింది. బంధుమిత్రులు, సోదరోద్యోగుల వుత్సాహానంద కలకలంతో పెండ్లి సందడిగా వుండినది. శేషయ్య దంపతులకు మా ఆశీర్వాదములు.

——

అంతర్జాతీయ రాకపోకలు

● ఒకప్పుడు నెల్లూరు డాక్టర్లలో ఒక వెలుగు వెలిగిన డాక్టరు టి. నరసింహంగారి కుమారుడు డాక్టరు టి. రఘు కెనడాలోని టొరెంటో విశ్వవిద్యాలయంలో రసాయన శాస్త్రంలో డాక్టరేట్ పట్టాపొంది, అక్కడే కొంతకాలంపాటు వున్నతోద్యోగంకూడా చేసి, యిటీవలనే, సతీసమేతంగా (అంటే కెనడా అమ్మాయి అనుకుంటారేమో, కాదు, సనంప్రదాయికంగా వివాహంచేసుకున్న ఆంధ్ర అమ్మాయే) నెల్లూరుకు తిరిగొచ్చారు. ఆయనభార్య శ్రీమతి ఇందిరా రఘు (బి. ఎ.) కూడా అక్కడే పెద్ద లైబ్రరీలో వుద్యోగం చేస్తుండినదట. ఇప్పుడు ఇండియాకు తిరిగొచ్చినతర్వాత యిద్దరూ, లేదా, రఘుగారొక్కరే యీ దౌర్భాగ్యపు భారతదేశంలో వుద్యోగాలకోసం వేట ప్రారంభించాలి.

● మాజీ పోలీస్ సూపరింటెండెంట్ శ్రీ గడ్డం రంగారెడ్డి కుమారుడు శ్రీ సుబ్బారెడ్డి (ఎం. ఏ. ఎకనామిక్స్ ఎం. ఎస్‌సి. స్టాటిస్టిక్స్) వున్నత విద్యాభ్యాసానికై అమెరికాలోని ఫోర్డమ్ విశ్వవిద్యాలయానికి బయలుదేరివెళ్లారు. ఆయన సోదరికూడా భర్తతోపాటు న్యూయార్క్ నగరంలో వున్నారు.

● నెల్లూరు అడ్వొకేటు శ్రీ డి. సి. రామయ్య కుమార్తె, పొకనాటి మేటి సాహిత్య పత్రిక 'కిన్నెర' సంపాదకులు శ్రీ పందిరి మల్లికార్జునరావు కోడలు, సంస్కృతంలో డాక్టరేట్ పట్టాపొందిన డి. సి. సరస్వతి (పి. సి. సరస్వతీమోహన్) అమెరికాలోని మిడిల్‌టన్‌యూనివర్సిటీలో సంస్కృతాచార్యిణిగా వుంటూవుండి, వాక్యపత్యేక పరిశోధనా పత్రకంక్రింద, అముద్రిత సంస్కృత సంగీత వాఙ్మయగ్రంథాల సేకరణకై యూరపుదేశాలన్నీ పర్యటిస్తూ, ఆపర్యటనలో నెల్లూరు వచ్చి, నెల్లూర్లో కొన్నాళ్ళుండి తిరిగి భర్తతోపాటుగా అమెరికాకు వెళ్లిపోతున్నది.

ఒక జర్మనీ లైబ్రరీలో కాబోలు 'మాక్స్‌ముల్లర్'కు సంబంధించిన వాక విభాగం వెతుకుతుంటే, ఆయన చేతిరాతల్లో ఎప్పుడో 80 ఏళ్ళక్రితం మాక్స్‌ముల్లర్‌కు, అప్పటి నెల్లూరు హిందూ హైస్కూలు (అంటే యిప్పటి వి. ఆర్. హైస్కూలు) సంస్కృత పండితుడైన రంగనాథాచార్యులమధ్య సంస్కృతంలో జరిగిన లేఖావాఙ్మయం కనపడ్డదట. ఆ రంగనాథాచార్యులుగారు సంస్కృత శ్లోకాల్లో 'మాక్స్‌ముల్లర్'గారి కృషిని ప్రశంసిస్తూ వ్రాసిన అనేకలాయిలు కనపడ్డాయట. ఆ రంగనాథాచార్యుల్ని మనం ఏనాడో మర్చిపోయాం. ఆయన అవశేషాలను జర్మనీ యీనాటికీ భద్రపర్చి వున్నారుమరి.

● కావలి 'జవహర్ భారతి' కెమిస్ట్రీ లెక్చరరు, సున్నా వెంకటకృష్ణయ్య కుమారుడు శ్రీ ఎన్. వి. రమణయ్యగారు అమెరికాలోని బోస్టన్ యూనివర్శిటీలో స్కాలర్‌షిప్పుమీద 3 సంవత్సరాల అగ్రిమెంటుమీద లెక్చరర్‌గా పనిచేసి, పి. హెచ్‌డి. చేసేదానికి మొన్న 28 తేది వెళ్లారు. వీరి మేనమామ వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరరుగావుండిన డాక్టరు శేషాచలంగారుకూడా ప్రస్తుతం అమెరికాలోనే వున్నారు భార్యాసమేతంగా.

● జిల్లా హెల్త్ ఆఫీసరు డాక్టరు టి. శేషాద్రిరెడ్డిగారి సోదరి భర్త, కల్లూరులో పశువులాస్పత్రి డాక్టరుగా వుంటున్న టి. రాజరత్నంగారు కెనడాలోని వొక విశ్వవిద్యాలయంలో వున్నతవిద్య అభ్యసించి రావడానికై మొన్న 27 తేది బయలుదేరి వెళ్లారు. డాక్టరు శేషారెడ్డిగారి ఇంకో సోదరికూడా ప్రస్తుతం విదేశాల్లోనేవుంది.

● సరే యిక, మైకా వగైరా వాణిజ్య వ్యవహారాల నిమిత్తంగా కాబోలు, కొత్తగా ఎమ్మెల్సీ అయిన వెంకటగిరి కుమార రాజాగారు స్వల్పకాలిక ప్రపంచ పర్యటనకై వెళ్ళి కొన్నదేశాలలో దిక్కులు క్షేమంగా తిరిగివచ్చారు.

——

ఆత్మకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 151 of 66 E. P. 64 of 67

దొంతిరెడ్డి దిబ్బారెడ్డి

—ప్లెయింటిఫ్ (డి. హో.)

తెర్రిపోతు గురవయ్య

—డిఫెండెంట్ (జె. డి.).

ఈ దిగువ కనుపరచిన వ్యతివాది ఆ షెడ్యూలుదాఖలా స్థిరాస్తిని పైకోర్టులో 9-9-68 తేదిన ఉదయం 11 గంటల మొదలు సాయంత్రం 5 గంటలలోగ బహిరంగముగా వేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు: నెల్లూరు రి. డి యిలాకా ఉదయగిరి సబ్. రి. లో చేర్చి ఉదయగిరి తాలూకా భూదవాడ సుబా తిమ్మాయిపాలెం గ్రామ రెవ్యూకింద పారుదలయ్యే వ్యతివాదికి హక్కు అనుభవముగం యు 0-79 ట్లు భూమికి హద్దులు: పట్టానె 384 రు సర్వే నె 388 రు యు 1-19 ట్లలో యు 0-79 ట్లకు హద్దులు: [తూ] తెర్రిపోతు వెంకటయ్య కుమారుడు వెంకయ్య భూమి [ద] ఓంకారం వెంగళరాజు భూమి [ప] నెలనూతల చెంచయ్య భూమి [ఉ] వంటకాల్వ యీ హద్దులలో గల వ్యతివాదికి హక్కు అనుభవంగం యు 0-79 ట్లు భూమి. వి క్రి ప్రాప్ల రు వాల్యు రూ. 500 లు, అమినా వాల్యు రూ. 3000 లు.

—కె. సి. చౌదరి, వాది అడ్వొకేటు.

ప్రకటన

కోవూరు తాలూకా అల్లూరు గ్రామ కాపురస్తులు 1 రాఘవ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం 2 రాఘవ జయలక్ష్మమ్మ అను వారలు కాముచేసివుండే బాకీల పరిష్కరణకు వారు వారి బాకీదారులు (క్రెడిటర్సు) కలిసి మమ్ములను ఆర్బిట్రేటర్సుగా నియమించుకొని వారి ఆస్తిని మాకు స్వాధీనము చేసియున్నారు. ఇప్పటివరకు మావద్ద తమ బాకీల విషయమై ఋజువుపరచుకొనివున్న బాకీదారులుకాకుండా వేరే యితర బాకీదారులున్నటో వారు 5-9-68 తేదిలోగా తమ బాకీలవిషయమై సరియైన దాఖలాలతో మావద్ద ఋజువుపరచుకొనవలెను. ఇందుకు తప్పినయెడల అట్టిబాకీలు మమ్ము ఏవిధముగాను బద్ధగించజాలవు.

—1. బి. ఎల్. యన్. చౌదరి,
—2. షేక్ ఖాసింసాహెబు,
— 3. వంజవాక వెంకారెడ్డి.
ఆర్బిట్రేటర్సు.

. . .

గతవారం జమీన్ రైతులో ప్రకటించిన యీ విషయమైన వేలం నోటీసులో ఆస్తి షెడ్యూలు 2-వ అయిటం కడపట 'ఇందులోని 3 అంకణముల పెంకుటిల్లుతోసహా' అని కలుపుకొని చదువుకోవలెను.

నర్సరావుపేట డి॥ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 166 of 1967.
E. P. No. 129 of 1968.

అడుసుమల్లి వెంకటేశ్వర్లు —వాది.
తన్నీరు గురవయ్య —ప్రతివాది.

పై నెంబరు దావాలో యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి 16-9-68 తేదిన పై కోర్టులో బహిరంగముగా వేలం వేయబడును. గనుక పాటదార్లు ఎవరైనను వచ్చి పాట పాడుకొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

గుంటూరుజిల్లా, నర్సరావుపేట తాలూకా, నాగరాజుపల్లె గ్రామము తాలూకు ఆస్తి వివరము:- డి॥ నెం. 65 రు, యి 15-46 సెంట్లు, డి॥ నెం. 66 రు, యి 2-80 ట్లు వెరశి:- రెండు అయిటములు యి 18-26 సెంట్లులో యి 2-50 సెంట్లుకు హద్దులు:- [తూ] కుంచపు వెంకటేశ్వర్లు వగైరా [ద] కొమెర లక్ష్మయ్య వగైరాలు [ప] పసులవేటి వెంకటాద్రి [ఉ] కొమెర పెద లక్ష్మయ్య. ఈ హద్దులలో యి 2-50 ట్లు అమీనా కిమ్మతు రూ. 1000/- లు.

(2) డిటో జిల్లా డిటో తాలూకా, రాజాపాలెం గ్రామము తాలూకు రాజాపాలెం పంచాయతీ బోర్డుకు చెందిన 2-వ వార్డులో నెం. 41 కుగల యింటికి హద్దులు:- [తూ] కొటిరెడ్డి లక్ష్మయ్య వగైరా [ద] సర్కారుబజారు [ప] అలకుంట కోటయ్య వగైరాలు [ఉ] అడకా యల్లమంద తాలూకా ఖాళీస్థలము వగైరా. ఈ హద్దులలో రాతికట్టడములతో కట్టబడిన రెండు పోర్షనుల యిల్లు. అమీనాకిమ్మతు రూ. 1500/- లు.

—యస్. వి. అప్పారావుపంతులు,
వాది అడ్వకేటు.

ఏలూరు డి॥ము॥ కోర్టులో

Sc. 63 of 56. E. P. 144 of 68.

పి. కోటేశ్వరరావువగైరా —వాదులు.
(1) వన్నెకూటి భుజంగరావు (2) యీ. రామకృష్ణ (3) యీ. భాస్కరరావు —జెడ్జిమెంటు డెట్టర్సు.

సోదా, పాతముప్పర్రు, ఏలూరు తాలూకా అనువారలకు తెలియజేయునది ఏమనగా:- మీ తండ్రి వన్నెకూటి రాఘవులుకు మిమ్ములను ఈ నెంబరులో వారసులుగా చేర్చి, యీ డిక్రీ అమలు జరుపబడుచున్నది. గనుక మీకుగల ఆక్షేపణలు పై కోర్టులో 17-9-1968 తేది పగలు 11 గంటలకు హాజరై తెలుపుకొనిరో ఈ డిక్రీ మీపై అమలు జరుపబడును.

—గోటేటి వెంకటేశ్వరులు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

శివారెడ్డి పద్యాలు

కరువు కాటకము

వట్టిబట్టినాడు పంటానికొద్దాడు
నమ్మి చేసినాడు, నర్సుకోల
యింతవరకు దినుకు ఏమూలకనవళ్ళ
దాతు కరువు తిరిగి దాపరించె!

ఒదరేవు నమ్మె, బీడిఫ్యాక్టరి నమ్మె,
పాతకాల నమ్మె ప్రతిది నమ్మె
వరుణదేవు నమ్మె వద్దువరమాత్మ!
బాధ యిండియాలో బ్రదకాలంటె!

భక్తి శ్రద్ధలేదు భగవంతుడంటేను,
పేదసాదలంటె ప్రేమలేదు,
పాపమెక్కువైంది, వండుతాకుల్లాగు
రాలుతారు కరువు రానెవస్తె.

అడ్డగించినదుల కానగట్టలుగట్టి
పంపుసెట్టుబెట్టి ఫలితముండు
కనికరించి దేవ్ర కన్నుతెరవకపోతె
వానబడకపోతె వల్లకాదు.

అధికారము చేతుందని
పదిమందికి కీడుసేయ పాల్పడుతావా?
యిది ధర్మమ? వాన్దేవుడా!
హృదయము దేవుళ్ళకింతయుండాలేదా?

కన్నతల్లి ఆంధ్ర అన్నపూర్ణాదేవి
ఆమె యెత్తుబడితె అనలుబెడితె
అరక మూలబెడితె అల్లాడిపోతారు
కోట్లకొలది ప్రజలు కూటికొఱకు!

వర్ధధరలు రేటు పౌకరవ్వ పెరిగాయి
కొలకోసిరైతు కుదటబడితె
కాస్త వచ్చుగుంటె కఱవొచ్చికూర్చుంది
యింతలోనె దేవ్ర గొంతుగోసె!

సూటుబూటులేదు, పేటుపంచలేవు,
నాటకాలులేవు, నగలులేవు
సీమాలులేవు, సిగరెట్లు కనరావు
పదునుబడకపోతె పైనలన్ని!

చెఱువులెండె, నీటిచెమ్మ లేనెలేదు
బావులండు, నదులు బావురుమనె
పంపుసెట్లుగూడ పంపెయ్యడంలేదు
కాన రానికరవు కాటకమ్ము!

ఉన్న గడ్డిగాద పూడ్చిపారేశారు
అయినమటుకు గింజలమ్ముకొనిరి
ముందుగానె, రైతుకిదల్లమందల్ల
వెట్టిదొరతనమ్ము గొఱ్ఱెపాటు!

అగ్ని, నీరు, గాలి ఆరాధ్యదైవాలు
ముజ్జగాలకిరె మూర్తిత్రయము,
కాని వీర్ని రైతు కనిపెట్టడంలేదు?
ముకువుగట్టుకొని మొక్కడంబ!

రష్య, అమెరికాలు రాకెట్లకోసంగ
కోట్లకొలది దబ్బు కొల్లబెట్టె
నిన్నుయోజనమ్ము, నీటి యెద్దడికాపె
మర తయారుజేస్తె మంచిపేరు!

హస్త చిత్ర కార్తెలా నస్నమయ్యాయి
దిక్కుమొగమువైచె దీనరైతు,
కుంభవృష్టి వెంపై కురిపించువరుణయ్య
లేకపోతె తిట్లు తినునాకు.

లోకవృత్తం

(3వ పేజీ కొరవ)

ఈ రాజ్యాలలో మళ్లీ కాపిటలిజంరాదు. పాశ్చాత్యరాజ్యాల నమూనారాదు. ఎర్రటి విధానంలోనే విపరీతమైన మార్పులు రాకతప్పవు. ఇందువలన ప్రపంచశాంతికి భంగంరాదు. అణుశస్త్రయుద్ధానికితోడ్పడే అంశం ఇందులో ఏమీలేదు.

జెక్ సీమపై చేయివేస్తే అయిదుఖండాల సోషలిస్టులు-కమ్యూనిస్టులు ఏకమై దానిని విరోధిస్తారని తత్వవేత్త రస్సెల్ హెచ్చరిక చేసినసంగతి చదువరులెరుగుదురు. హెచ్చరికనులక్ష్యంచేయనందువల్ల, అంతపనీ జరిగింది. అంతకంటె ఎక్కువే జరిగింది. ప్రపంచ సంస్థ కార్యదర్శి ఖండనకు సోవియట్ తదితర ప్రాతల చర్య గురియైనదంటే అర్థమేమి?

అంతటా దుబ్చెక్ ఏమైనాడు? సెర్నిక్ ఎక్కడున్నాడు? మాస్కోలో స్వొబొదాతో జరిగే చర్చల పరిణామం? ఈ పాటికి అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు తెలిసినవారికి తెలిసే వుంటవి. తెలియని వారికి తెలిసేనరికి బ్రహ్మాండం బద్దలైనంతపని అవుతుందా ఏమి? ఎవ్వరెరుగుదురు!

సోవియట్ తదితర ప్రాతలు భయపడుతున్నారు-బహిరంగంగా తమకు గిట్టని వారిని స్టాలిన్ వలె 'లిక్విడేట్' చేయడానికి! -లోపల సంకల్పంలో లేదాలేదుగాని పరిణామాలనుగూర్చి భయపడు తున్నారు. అందువలన అంతా దాటుమాటుగా చేస్తున్నారు; అయినా తమ సంకల్పానికనుకూలంగా వర్తిస్తున్నారు.

స్వోబోదా బృందంలో కొందరు వంచకులున్నారట. ఈ కలగాపులగంతో చర్చలుజరిపి, స్వొబోదాను లొంగదీసి, రష్యా ప్రాతలకనుకూలమైన జెక్ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేయవలెనని మాస్కో కుతంత్రం! సత్యాగ్రహంద్వారా ఆక్రమణ శక్తులను ఢీకొనవలెనని జెక్ ప్రజలంతా సంకల్పించుకున్నారు.

పాత సామ్రాజ్యవాదుల కుతంత్రాన్ని అవలంబించేవారికీ, స్వేచ్ఛకోసం జీవన్మరణ సంగ్రామంలో నూత్న సమరవ్యూహాన్ని వినియోగించేవారికీ సంకుల సమరం ఆరంభమైనది.

సోవియట్ కుతంత్రపు వివరం గమనించారా? జెక్ ప్రభుత్వనాయకులను చాలమందిని ఎక్కడికో ఎత్తుకుపోయినారు. జెక్ పార్టీనాయకుడైన దుబ్చెక్, జెక్ ప్రధాని సెర్నిక్ యోగక్షేమాలు తెలియవు. (వారు భద్రంగావున్నారని భద్రతామండలి సభ్యులకు తెలియచేయవలసిందని ఇతర ప్రతినిధులడిగితే, రష్యా ప్రతినిధి జవాబు చెప్పలేదు. ఈ మౌనానికేమర్థం? ఆ జెక్ వీరులిద్దరికి ఏమైనా అపాయం జరిగెనా రష్యానాయకులకే అది అనర్థం) జెక్ ప్రభుత్వపు అధ్యక్షుణ్ణి కొందరు వంచకులతో కలిపి మాస్కో తీసుకవెళ్ళి రష్యా ప్రజలచే ఘనమైనస్వాగతమిప్పించి, వారిచేత మరొకప్రభుత్వం స్థాపింపజేయవలెనని రష్యన్లు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

బాధ్యతగలవారు, ఆత్మగౌరవం కలవారూ, పరువు ప్రతిష్ఠలకోసం లక్ష్యపెట్టేవారూ చేయవలసిన పనులా? కావు. అధికారాన్ని దుర్వినియోగంచేస్తూ, లోకాన్ని మభ్యపెడుతూ, స్వకార్యసాధన చేసుకోదలచిన తాంత్రికుల యత్నాలు.

ఈయత్నాలు అర్థంగాక కమ్యూనిస్టు ప్రపంచమంతా గందరగోళంలో పడిపోయింది. ఉదా:- క్యూబా నాయకుని ప్రకటనలో ఎంత పరస్పర వైరుధ్యమున్నదో గమనించారా? జెక్ రాజ్యాధికారానికి భంగం కలిగించిన రష్యాప్రాతల చర్య అన్యాయమేనటగాని జెక్ పరిస్థితులలో రష్యా - ప్రాతలచర్య సమర్థనీయమట! ఏమిటో ఆ పరిస్థితులు?

క్యూబా పరిస్థితులలో యీసారి అమెరికా ప్రవేశిస్తే అది మరింత సమర్థనీయం కాదా, ఈలెక్కన? అమెరికాకు 90 మైళ్ళ దూరానవున్నది క్యూబా! కమ్యూనిస్టు రష్యాకు కమ్యూనిస్టు జెకసీమ సంస్కరణ మూలానఅపాయకారణమైతే, కమ్యూనిస్టేతర అమెరికాకు కమ్యూనిస్టు క్యూబా అంత చేరువులోవుండి అపాయకారణం కాదా? మతిదప్పింది గందరగోళంలో!

చైనా ప్రకటన విన్నారా? నమ్మగలరా దీన్ని? వినండి: "గజదొంగలగుంపువలె, సిగ్గూశరమూలేకుండా జెక్ సీమలోకి ఆగస్టు 20 న బ్రెజెవ్ - కోసిగిన్ రెనెగేడ్ ముఠా (రెనెగేడ్ = ద్రోహి) పెద్దయెత్తున సైనికులను పంపింది. జెక్ ప్రజల పట్ల ఘోరమైన మహాపరాధం చేసింది. ఇంపీరియలిస్టు పవర్ పాలిటిక్సు పద్ధతి ననుసరించే యీ రెనెగేడ్ల ముఠాతత్వపు అసహ్యాకరమైన రూపురేఖలన్నీ యిందుమూలాన అపూర్వంగా పెద్దయెత్తున బట్టబయలైనవి"

తన దృష్టిలో రష్యనులు, జెక్కులు, రెనెగేడ్లే గనక, ఉభయులమధ్య నీచాతినీచమైన విధంగా కుక్కల పోట్లాటవంటి పోరాటం ప్రాహాలో జరిగిందనికూడా చైనా వ్యాఖ్యానించింది.

చైనా అంటే లోలోన గిట్టని ఉత్తర వియత్నాం ఏమన్నదో గమనించండి. ఆసియాలో యుగోస్లావియావలె యీ ఉత్తర వియత్నాం రూపొందుతుందని చాలమంది పరిశీలకులు, భావుకులు భావించారు. అందువలన ఆసియా నాయకులు జెక్ సంస్కరణలను బలపరచవలసినవారు. కాని చైనాకు కోపంవస్తుందనుకున్నట్టు కనిపించరాదుగనక, ఉత్తర వియత్నాం అడ్డంతిరిగి రష్యా - ప్రాతల చర్యను సమర్థించింది.

కమ్యూనిస్టు ప్రపంచంలో మానసికమైన కల్లోలం పుట్టింది. స్టాలిన్ ఖండన తర్వాత ఏర్పడిన దిగ్భ్రాంతి యెట్టిదో అంతకంటె మించిన కల్లోలం యిప్పుడు సంభవించింది.

రాబోవు కమ్యూనిస్టుపార్టీల కూటమిలో ఈ సమస్యపై మరింత గందరగోళం కాబోతుంది.

అయిదు దశాబ్దాలలో కమ్యూనిజం ఈ రకంగా పతనావస్థలైపోతున్నది. నూత్న వ్యవస్థను సృష్టించి మానవులకు భూతలస్వర్గాన్ని నిర్మించే సంకల్పంతో మార్క్స్-ఎంగెల్స్ మొదలు తొగ్లియాటీవరకు ఆదర్శవాదులు కమ్యూనిస్టులై కృషిచేశారు. నిజంగా సోవియట్ యూనియన్ స్వర్గానికి బెత్తెడుదూరంలో వున్నదని భావించిన సమయం లేకపోలేదు. మార్క్సచంద్రాదులు స్టాలిన్ నెత్తిపై నడుస్తున్నవని గానంచేస్తే ఎవ్వరూ ఎగతాళి చేయలేదు; అందులోని అతిశయోక్త్యలంకారాలను మెచ్చుకున్నారు.

సౌఖ్యంలో పరాకాష్ఠను, హుందాతనంలో అపరిమితమైన స్థాయిని మానవునకు కలగజేసి, దైవంస్థానే అపరదైవంగా పార్టీనిగొల్చే మనుజుణ్ణి సృష్టించవలెనని ఆ మహానుభావులంతా పూనుకున్నారు. అభావు స్వప్నం సిద్ధించినది. కాని మిగిలినవి అందుబాటయ్యేలోపుగానే యెదటివారితో ఘర్షణలు, అంతఃకలహాలు ఎక్కువైనవి.

జనా రాజ్యం వ్యాపించింది. సమస్యలు సైతం అధికమైనవి. అందులో ముఖ్యమైనది సహనం. అభిప్రాయభేదం యినుమంతవచ్చినా సహించేగుణం లేనందున, ఎక్కడ విభేదాలువస్తే అక్కడ, ఒకర్నొకరు శత్రువుల ఏజంట్లుగా పేర్కొని పార్టీతీవన విధ్వంసక కార్యక్రమాన్ని (చిత్తశుద్ధితోనే సుమండీ!) సాగించారు.

అణుశస్త్రయుగంవచ్చి విధిలేని సహజీవనం నేర్పింది. అందువలన కమ్యూనిస్టేతరులతో సహజీవనం సాధ్యమైనది. కాని తమలోతాము సహనంతో వర్తించుకునే విధానం రాలేదు. కావున తెలియని మూర్ఖత్వంలో పడినారు. తమ అజ్ఞానం పోతె లోకమంతా తమకు దీకైపోతుందని భ్రమిస్తున్నారు.

మనకేది వెలుగో తమకది చీకటి. జెక్ సంస్కరణ కర్తలకు ఏది శ్రేయస్కరమనిపించిందో అది తమకు అపకారమనిపించింది.

ఈ అజ్ఞాన తిమిరం వీరిని విడిచే వరకు, వీరితో మనకు పోరుతప్పదు.

అందువలన, వారి తంత్రాలకు, మాయమర్మాలకు లోనుగాక వారికి జ్ఞానోదయం కలిగేవరకు అజ్ఞానాన్ని అంధకారాన్ని ఎదిరించి మనం పోరాడకతప్పదు.

వారం.....వారం

(3-వ పేజీ కొరవ)

మనదేశంలోని కమ్యూనిస్టులు, మార్క్సిస్టులుసైతం జెకసీమపై దాడిని ఖండించవలసివచ్చింది. మార్క్సిస్టులలో తికమక వచ్చింది. ముగ్గురు పలికితే మూడు విధాలైనది.

కమ్యూనిస్టులు జెక్ సంస్కరణవాదాన్ని బేషరతుగా బలపరచినారు. ఐతే మనతోపాటు ఆసియాపై దురాక్రమణకు బడిస్తే విప్లవ మాతుకులలో, అభివృద్ధి నిరోధకులలో, అంటే కమ్యూనిస్టులలో కలిసిపోతారు! అందుచేత ఊహాగానంచేసి యితరేతరశక్తులేవైనా వచ్చి జెక్ సీమలో పాడుచేస్తున్నవేమో-అందువలన రష్యన్లు తదితరులు ఆందోళన చెంది యిందుకైనా మంచిదని మిలిటరీని తీసికెళ్ళినారేమో అని పలికి తప్పించుకుంటున్నారు. తమ ఆత్మవంచన తామెరుగుదురు. వారిలో యింతమాత్రం జాగృతి కలగడం ముదావహం.

పాక్ సీమకు రష్యా ఆయుధసాయం చేసేవిషయంలో పార్లమెంటులో చర్చ రాకముందు ప్రతిపక్షాలు వెళ్ళి ప్రధానమంత్రిని కలుసుకుని ఏకగ్రీవంగా అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించేందుకు యత్నించినవి. ఈసారి ప్రధానమంత్రి ప్రతిపక్షాలవద్దకు వెళ్ళింది. అందువల్ల సుచేత కృపలాని తీర్మానాన్ని బలపరచడానికి ప్రతిపక్షాలంగీకరించినవి. కాని 'ఖండన' వద్ద పేచీ వచ్చింది. అకారణార్థాన అశోకమెహతాకు 'వెలుపలికి దారి' దొరికింది. దాన్తో ఆ చర్యను అభినందించడం సమంజసమే. కానూ అవిధంగానే ముక్తిపొందినాడు.

ఈ సందర్భంలో జయప్రకాశ్ గావించిన హెచ్చరిక గమనింపదగినది. అగ్రరాజ్యాల దయాదాక్షిణ్యాలమీద బ్రతికి ఇక దేశాన్ని నడపలేమని, అందరం కలిసి స్వయం సహాయ పథకంపై ఆధారపడి నడువవలెనని ఆయన ఆదేశించారు.

ఇంకా అనేకమంది మనదేశంలో ఇటువంటి పరిణామాన్ని వాంఛిస్తున్నారు.

కాని ఇందుకై జయప్రకాశ్ రాజకీయాలలో మళ్ళీ ప్రవేశించడం అవసరం. తన యిష్టంవచ్చిన పార్టీలలో చేరమనండి.

ఎందులోనూ చేరక అంతా ఏకంగావాలంటే, ఎవరూ వినరు. స్వతంత్ర పార్టీలో రాజాజీ వున్నారుగనక ఆయన మాటకు విలువగలిగింది. మసానీ, నాథ్ పాయ్, లిమయే మున్నగువారెవరైనా ఆయా పార్టీలలో వుండబట్టి, వారికి రాజకీయంగా పరపతివున్నది. ఒక పార్టీకి చెందకున్నా కృపలానీ పార్లమెంటుకు రాబట్టి ఆయన వాణి వినిపిస్తున్నది.

గాంధీ బోధను జెక్కులవలంబిస్తున్నారు, మనం గాంధీకి దూరమైనాము, ఆ గాంధీ ఫోటోను పార్లమెంట్ భవనంలోనుంచి తీసివేయండి-అని కృపలానీ అనేసరికి భారత రాజకీయ లోకమంతా గడగడలాడింది. గాంధీకి దూరంకాలేదని గట్టిగా ప్రధాని పలికినమీదట ఆందోళనసడలింది.

ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నామంటే అస్త్రసన్యాసంచేసిన స్వాతంత్ర్యయోధుడు, దేశం విశ్వసించే మహనీయుడు మళ్లీ 'శమీవృక్షం' వద్దకువెళ్ళి అస్త్రాలను పొంది రంగంలోకి రావలెను.

ప్రభుత్వాలను ప్రజలాదరించనివారికి చేతిక్కింది. ఇవలనుండి ప్రజాసేవచేస్తూ దేశాన్ని ఉద్ధరించడం సాధ్యంకాదని ఆయన యీపాటికి తెలుసుకునివుంటారు. అందువలన, కర్తవ్యం ఆయన రాజకీయాలలో ప్రవేశించడం ధర్మం. ఇదే ఆయన స్వధర్మం-వ్రతం. ఆయనను రాజకీయాలలోకి దించడమే మన స్వధర్మం.

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

కొన్ని సాదా సినీవార్తలు

ఉమ్మడి కుటుంబం

తెలుగులో రజతోత్సవం చేసుకున్న 'ఉమ్మడి కుటుంబం' తమిళంలో తయారు కానున్నది. ఏ. వి. ఎం. సంస్థ నిర్మించే ఈచిత్రంలో ఎన్. టి. ఆర్. పాత్రను ఎం. జి. ఆర్. నిర్వహిస్తారు.

* * *

అంతర్జాతీయ ఫిలిం ప్రదర్శనోత్సవాలు ఈసంవత్సరంలో మళ్లా భారతదేశంలో జరుగుతాయి. కేంద్రసమాచారమంత్రి ఆ విషయాన్ని నిర్ధారణచేశారు.

తాష్కెంట్ ఉత్సవాలకు తమిళ చిత్రం

తాష్కెంట్‌లో జరిగే ఆసియాఫ్రికా ఫిలిం ఉత్సవాలకు 'పణమా – పాశమా' అనే తమిళచిత్రం ఎన్నికచేశారు. శ్రీ కె. ఎస్. గోపాలకృష్ణన్ ఈ చిత్రంతోపాటు టష్కెం వెడతారు.

దిలీప్‌కుమార్‌కు శివసేనశాపం

దేశ బహుమత్యానికి శివసేన గొడ్డలి పెట్టు అని దిలీప్‌కుమార్ యిటీవల మద్రాసు ఫిలింఫాన్స్ సభలో అభిభాషించారు. అది సరాసరి బొంబాయివెళ్లి, శివసేన గుండెలో గుచ్చుకొన్నది. అతగాడు నటించిన చిత్రాలు బొంబాయిలో ప్రదర్శించకుండా శివసేన బాయ్‌కాట్ చేసింది. బొంబాయి అప్సరలో దిలీప్ నటించిన మొఘల్-ఇ-ఆజామ్ ప్రదర్శిస్తుండగా శివసైన్యం వెళ్లి కుర్చీలను విరగ్గొట్టి, తెర చించివేశారు. దాదాపు మూడువేలు నష్టం కలిగిందట. సినిమా వారు రాజకీయాల్లో తలదూర్చితే యిలానే వుంటుంది. అదేమాట ఎందరు రాజకీయ నాయకులు అన్నా పరవాలేదు.

గొప్పతారల గోత్రాలు

ఒక్కొకనటి, నటుడు యెంత డబ్బు తీసుకునేది ప్రభుత్వానికి తెలియదుగానీ, సినిమాసంబంధీకులకు తెలుసుగా. బ్లాకులో ఎవరెంత పుచ్చుకునేది, నిర్మాతలకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లకు మరీ బాగా తెలుసు. వారు ఆ లెక్కన పన్నులు చెల్లించడంలేదని ప్రభుత్వానికి తెలిసినా, తెలియనట్టే వుంటుంది. వాళ్లతో ఖుషీగా పార్టీల్లో పాల్గొంటారు, ఫోటోల్లో దిగుతారు మంత్రులు.

1964 నుండి 67 వరకు పెద్దతారల ఆదాయాలు యెంతో, వారు చెల్లించిన పన్నులు ఎంతో లోక్‌సభకు అందజేస్తానని మొరార్జీదేశాయ్ చెప్పారు. దిలీప్ కుమార్ అనబడే యూసఫ్ ఖాన్, రాజేంద్రకుమార్, రాజ్‌కపూర్, షమ్మీకపూరు, ధర్మేంద్ర, శశికపూరు, మనోజ్

—కొరవ 10 వ పేజీలో

ఎన్. టి. రామారావుకు కావలిలో కైవారాలు

మున్సిపల్ సన్మానంలో అలవాటు ప్రకారం మంచినీటిపథకానికై విజ్ఞప్తి!

కావలిలో పేరుకు 'కాళిదాస కళారాధనసమితి' అని బదేళ్ళనుంచివున్నా, కాళిదాసుగారి ఆరాధన ఏమయ్యిందో కాని, యీ సమితివారికి కధకు వొక్క సినీ నటీనటులే ఆరాధ్యదైవాలై కూర్చున్నారు. (ఇప్పుడు జనానికి రాజకీయ నాయకుల తర్వాత, సినీ నాయకులే గదా ఆరాధ్యదైవాలు!) ఈ సదరు సమితివారు వొక్కో సంవత్సరం వొక్కో సినీనటుణ్ణో, నటినో తీసుకొచ్చి కావలిలో వూరేగించి పంపుతుంటారు. ఈ సంవత్సరం వుభయం ఎన్టీ రామారావుగారిదైంది.

ఈ సదరుసమితివారు పంచమవార్షికోత్సవం సందర్భంగా ఆగస్టు 21 తేది నుండి 25 తేది వరకు విశ్వోదయ ఓపెన్ ఎర్ థియేటర్‌లో నాటికల పోటీలు జరిపారు. (ఈ సదరు ఓపెన్ ఎర్ థియేటర్ కాలేజివారికి వుపయోగపడకపోయినా కావలిలో అప్పుడప్పుడూ జరుగుతున యీ బాపతు నాటకాల పోటీలకు రంగస్థలమై కూర్చున్నది). కావలి మున్సిపల్ చేర్మెన్ శ్రీ తోట రామమూర్తి గారు యీ సదరు నాటికల పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేయగా, వైస్‌చేర్మెన్ శ్రీ చక్కా సత్యనారాయణగుప్త పతాకావిష్కరణ జరిపారు.

19 నాటకాల సంఘాలవారయుల్లో యీ పోటీల్లో పాల్గొని తమ ప్రతిభను చాటుకుంటారని ప్రకటింపబడినా, తీరా 9 సంఘాలవారే తమనాటకాలను ప్రదర్శించుకున్నారు. ఒంగోలు, విజయవాడ, విశాఖపట్నం నుండి కూడా కొన్ని సంఘాలవారొచ్చి నాటికలు ప్రదర్శించారు. ఈ పోటీలో ప్రథమ బహుమానం విజయవాడవారి 'రాజీవం' నాటకానికి లభించింది. ఈ 'రాజీవం' రచయిత కావలి కాలేజి లెక్చరరు శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి కావడం వొక ప్రత్యేకత. ఇక రెండో బహుమానం ఒంగోలువారి మంచుతెరకు వచ్చింది. ప్రథమ బహుమానానికి మున్సిపల్ చేర్మెన్ తోట రామ్మూర్తిగారు 200 రూపాయలు; ద్వితీయ బహుమానానికి జి. వ. వైస్ చేర్మెన్ జి. కొండవనాయుడుగారు 58 రూపాయలు సమితి పక్షాన అందజేశారు.

25 తేది విజేతలకు బహుమతి ప్రదానంచేసే సందర్భంలో సినీనటులు ఎన్టీ రామారావుగారికి సన్మానం జరుపబడింది. ఈ సదరు కాళిదాస కళారాధన సమితికి గౌరవాధ్యక్షులు రాజనాలగారట, ఆయన యీ సన్మానసభకు అధ్యక్షత వహించారు. రామారావునుచూచి తరించాలని కావలి చుట్టుప్రక్కల గ్రామాదుల నుండి దాదాపు 7-8 వేలమంది జనాభా వచ్చినట్లు అంచనా వేయబడింది.

ఇక ఈ సన్మాన మహాసభలో ఎన్టీ రామారావును అభినందిస్తూ కావలికాలేజి ప్రిన్సిపాల్ కె. వి. గోపాలస్వామి, ఎస్వీ భుజంగరాయశర్మ, సమితిరాజా అయ్యవరెడ్డి, ఎమ్మెల్యే జి. సుబ్బులునాయుడు, ఎన్. ఆర్. కుమారస్వామి ప్రభృతులు ప్రసంగవర్షాలు కురిపించారు.

సమితిబృందం ఎన్టీ రామారావుగారికి కాళ్ళుకడిగి (యీ పవిత్రోదకాన్ని ప్రసాదంగా నోట్లో వేసుకున్నారో లేదో ఆ తొక్కిడిలో కనపడ్డేదు); నుదుట కుంకుమ బొట్టుపెట్టి, కర్పూరనీరాజనహారతులిచ్చారు. సన్మానపత్రం సమర్పించి, కాశ్మీరు శాలువాను కప్పారు. ఇక నానారకాల సంస్థల పక్షంగా శతాధికంగా ఆయనమెళ్లో బండెడు పూలమాలలు వేయబడ్డాయి. రామారావుగారితోబాటు ఆయన సోదరుడు త్రివిక్రమరావు, యితర సినిమా సంబంధీకులు చాలామంది సభలో పాల్గొన్నారు. నెప్థా (నెప్కా కాదు) అధ్యక్షులు సుందరయ్య కూడా వెళ్లారు. సినీ పత్రికా విలేఖరులనబడేవారిని వెంటబెట్టుకుని కావలి చేరుకుని ఎన్టీ రామారావుతో వొక గోష్టినికూడా ఏర్పాటు చేయించారట.

పౌరసన్మానంకూడా

ఎన్టీ రామారావు, రాజనాలగారలు కావలి పట్టణానికి వచ్చిన సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని కావలి మున్సిపాల్టీవారు కూడా ఘనసన్మానాన్నే ఏర్పాటు చేశారు. డిప్యూటీ కలెక్టరు సభకు అధ్యక్షించారు. చేర్మెన్ శ్రీ రామమూర్తి అతి

—కొరవ 10 వ పేజీలో

తెలుగు సినీ మ్యూజింగ్స్

కారుచీకటిలో కాంతిరేఖ

వి. ఎ. కె. రంగారావు
(పిక్‌న్యూస్)

సినిమాలకు వినోదమే ప్రధానలక్ష్యం గదా! ఉద్రేకాలు రెచ్చగొట్టడమే ప్రధాన వినోదలక్ష్యంగా, నిజాల్ని తప్పించుకుని, వాస్తవాలకు యోజనాలదూరంగా చిత్రాలు తయారవుతున్న ఈరోజుల్లో సైతం, ప్రతి చిత్రం విడుదలయ్యే రోజువరకు, అది చరిత్ర సృష్టించబోతోందని, బాక్సాఫీసు రికార్డులను బద్దలుకొట్ట వస్తున్నదని ప్రచారం పుష్కలంగా, ముమ్మరంగా, పకడ్బందీగా జరుగుతుంది– ఇది అక్షరసత్యం.

అలాటి తరుణంలో, తన కలికితురాయిలో అనేకానేక విజయ తూలికలు ధరించిన ఒక దర్శకుడు; నూటయాభై చిత్రాల అమరవాణ్ని, తీర్చిదిద్దుకున్న ఒకసద్వర్తనుడైన కళాతపస్వి చేయిచేయి కలిపి, ఒక లక్ష్యంతో, చిత్తశుద్ధితో ప్రయోజనాత్మకమైన కొత్తతరహా చిత్రం తీస్తామని ప్రకటన చేసినపుడు, ఆదర్శ సినీప్రేక్షకులు, జర్నలిస్టులు, విమర్శకులుసైతం అబ్బురం చెందలేదు; శంకితమనస్కులు కాలేదు– అది ఏడాది క్రితంనాటి మాట.

ఆ నిజం నిజంగా బైటపడ్డది. చక్రవర్తి చిత్ర వెలసింది... అదీ వారుఅన్నట్టు ఒక నిర్దిష్ట లక్ష్యంకోసమే వెలసింది, చిత్తశుద్ధితో వసిచేసింది. 'సుడిగుండాలు' సృష్టించింది. వారు చెప్పిన లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చుకుని అలాగ్గా గమ్యాన్ని చేరారు... దానికితోడు, ప్రేక్షకులుసైతం ఒక ఆట, పాటలేని చిత్రాన్ని చూడగలమని రుజువు చేశారు. ఈ చిత్రంలో నాయికా నాయకులు లేరు. నీలగిరి సానువుల్లో, చెట్ల చుట్టూ,పుట్లచుట్టూ చెట్టాపట్టాలువేసుకుని గంతులువేసే ప్రేమజ్వరాలు ఎవరికీ తగలవు... జనాన్ని రెచ్చగొట్టే యుగళగీతాలు, వలపుగీతాలు లేవు. ఉన్నదల్లా ఒక్కటే– జనం నరాలను మెలివేసే సన్నివేశాలు, గుండెల్ని పట్టివేసే సంఘటనలు. ఈ చిత్రం యింతబాగా జనాదరణ పొందుతుందని నిర్మాతలే భావించలేదు.

ఈనాడు ముఖ్యంగా దక్షిణాదిన తయారయ్యే బొమ్మల్లో విధిగాఆరుపాటలు, వయసుమళ్ళినా బాలాకుమారుల్లా నటింపజాలే హీరోలు, పడుచుహీరోయిన్లు, కొన్నిరీళ్ళ చౌకబారు హాస్యరసంసీనులు. యివిలేవు... ఇవిచూచి కాస్త మతిగల ప్రేక్షకుడెవ్వరూ వాటిని హర్షించకపోగా, అసహ్యించుకుంటాడు. మామూలు సినిమా కథల్లో వాస్తవంఎంతో మనకు తెలియదు. కల్పన ఎంతోకొంత... యిలాటి చౌచౌ చౌకబారు మసాలాలవల్లనే మన చిత్రాలు విదేశాలు పోవడానికి నోచుకొనడంలేదు– ఇది సత్యం, పరమసత్యం.

ఈ కశ్మలంనుండే కొన్ని మంచి చిత్రాలు వస్తాయి. అవి అత్యద్భుత కళాఖండాలుఎటూకాలేవు. వీటిలక్ష్యం జనాన్ని ఆకట్టుకోవడం... వెలయాలి సొగసులు, సొబగులు– యివి. ఇవి సామాన్యప్రేక్షకులకు ఏమిస్తున్నాయి. ఏమి మేలు చేస్తున్నాయి... కాకుంటే కనివినిఎరగని బానపదాలు తీస్తారు. కత్తులు, కటార్లు, కిరీటాలు వుంటాయేగానీ, అవి ఏమిటో తెలియదు. వాటిల్లో కాస్త చరిత్రవాసన, పౌరాణికంకంపు వుంటాయికూడా.. ఫక్తు ఏమికావు, కాలేవు.

సుడిగుండాలు వచ్చింది! ఎవరికోకొంతకి మానసిక సంస్కారం ఉన్నవారికి నచ్చింది. అది తీసింది వారికోసమే. నిజానికి చదువులు చదివి, సంస్కారం వుల ముకొని, నాగరికతపేరున అపమార్గంలో వెళ్ళేవారికే అదిచెప్పేపాఠం.

ఆమార్గాన పయనించేవారు మూలసూత్రాన్ని పట్టుకోవాలి. అంతేగాని నటీ సుడిగుండాలు తీయకూడదు. ఈనాటి సమాజంలో ఒక ముఖ్యమైన అతిముఖ్యమైన సమస్యను తీసుకుని సున్నితంగా పరిష్కారం సూచించారు.

ఈనాడు తెలుగులో బట్టకప్పిన సాహిత్యం అందించే పుస్తకాలు, పత్రికలు విరివిగావచ్చాయి. ఆ బాపతుపుస్తకాలు పత్రికలు విద్యార్థులను, యువతీ యువకులను ఎంతగా నాశనంచేస్తున్నాయి. వారి మనసుల్ని ఎలా కలుషితంచేస్తున్నాయి. వారి జీవితాల్ని ఎంతగా విషపూరితం చేస్తున్నాయి. వాటికితోడు విదేశాలనుండి దిగుమతి అవుతున్న 'ప్రైవేట్' చిత్రాలు. నగ్నరాత్రుల చిత్రాలు, అవిచూచి ఉద్రేకాలు పొందే నాటు నిర్మాతలు, తమచిత్రాల లోను అర్ధనగ్నదృశ్యాలు పుష్కలంగా ప్రవేశపెట్టేస్తున్నారు.

సెక్సుపత్రికలు, పుస్తకాలు యువత

—కొరవ 10 వ పేజీలో

In the Court of the Principal District Munsiff, CHITTOOR.

O. E. P. No. 249 of 1967.

O. S. No. 141 of 1946.

Between:—
Krishna Reddy —Petitioner-(Plaintiff.)
AND
Bojja Reddi —Respondent. —(Defendant - J. D.)

NOTICE

The property morefully described in the schedule here under belonging to the respondent here in, will be sold in public auction at 11 A. M. on 2—9—1968 in the above court for the realisation of the decree amount from the respondent here in.

SCHEDULE

Chittoor Dt. B. Palem Sub Taluk, Budithireddypally Villege Land S. No. 15 Govt. wet 1/3rd share belonging to the J. D. in an extent of A. 2.44-0.986 hectors. Decree holders value Rs. 500. Amin's value Rs. 2500.

—J. Venkata Krishsniah,
Advocate for D. H.

కనిగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో

Kavali Sub-court Sc. 103/63.

నిడిముక్కల వెంకటేశ్వర్లు —వాది.
వెలగూరి వెంకటేశ్వర్లు వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

యిందుక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు ఆస్తిని 16-10-1968 తేదిన పై కోర్టు యెదుట యేలము జరుగును.

షెడ్యూలు:—

కనిగిరి తా॥ రెడ్డెంవారిపల్లె గ్రామంలో నెం. 152 రు, పట్టా దాఖలా, సర్వే 628 నెంబరు, దానిరిపల్లె చేనుఅను పేరుగల య 1-75 టుకు హద్దులు:-[తూ] బోడెమ్మ చేను [ద] కొలివర్తి యాశ్వరమ్మచేను [ప] రెడ్డెం కాంతమ్మచేను [ఉ] కొలివర్తి యాశ్వరమ్మ వంపు. యీ హద్దులలోని య 1-75 టు. క్రయం రూ. 44/- లు.

(2) డిటో గ్రామంలో నెం. 321 రు పట్టా దాఖలా, సర్వే నె. 420 రు పాటిమిదచేను య 5-81 టులో య 1-10 టుకు హద్దులు:- [తూ] వెలగూని వెంకమ్మ వంపు [ద] చందస్వారి కాశయ్య పట్టా భూమి [ప] మద్దిరాల గురవయ్య వగైరా భూములు [ఉ] నర్సాకుడొంక. యీ హద్దులలోని య 1-10 సెంట్లు. క్రయం రూ. 28/- లు.

—వి. వి. ఎల్. నారాయణరావు,
వాది అడ్వకేటు - కనిగిరి.

అమలాపురం డి॥ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 28 of 1967.

E. P. No. 39 of 1967.

యిడిది రెడ్డినాయుడు —వాది.
గంటి సత్యనారాయణమూర్తి—ప్రతివాది.

ఈ నెంబరు ప్రతివాది తాలూకు సోమదేవరపాలెం గ్రామం తాలూకు జిరాయితీ పల్లం రి. సర్వే నెం. 1222/3 రు పూరా, య 3-02 సెంట్లులో య 1-51 టున్నూ జి. పల్లం నె. 428/4 రు పూరా, 0-40 సెంట్లులో య 0-20 టున్నూ, జి. పల్లం నె. 424/2 రు పూరా, య 1-68 టులో య 0-84 సెంట్లున్నూ 16-9-68 తేదికి వేలము కాబోవుచున్నది. కాబట్టి పాటకు దలచినవారు యీసన్నందివచ్చి పాటకు వచ్చునని యిందుమూలముగా అందరకూ తెలియజేయడమైనది. షరతులు పై కోర్టు యెదుట తెలియగలవు.

—సి. అచ్యుతరామయ్య,
వాది అడ్వకేటు,

రామలక్ష్మి ప్రసంగం

(4 వ పేజీ కొరవ)

జయంతి కార్యకర్తలు అయినా ఒకసమగ్ర వ్యాసం సంపాదిస్తారని ఆశిస్తాను. అటువంటి ప్రతి దొరకనంతకాలం ఇప్పటి మొల్ల రామాయణ ప్రతినిపట్టి కావ్య విమర్శ చేయాలి.

విమర్శించడానికి నేనేం విదుషీమణిని కాను. అయినా చదువుకుంటూ పోతున్నప్పుడు నాకు బాగున్నాయనిపించినవి మీ ముందు కొన్ని నివేదిస్తాను.

వాల్మీకి రామాయణంలోనే 'సీతా యాశ్చరితంమహత్' అన్నారు. వీరామాయణ కావ్యంలోనైనా సీతపాత్రను రచయిత చిత్రించిన తీరునిబట్టి అది ఎటువంటి కావ్యమోచెప్పవచ్చు. మొల్ల రామాయణం తొలికాండలలో సీతమ్మ మనకు పూర్తిగా కనబడదు. స్వయంవరంలో శ్రీరాముడు ధనువు విరవగానే ధరణీచ నూనులు శిరములువంచి సిగ్గుపడ్డారట. సీత మేను వెంచిందని తొలిసారిగా అతి పొదుపుమాటలతో మొల్ల సీతను పరిచయంచేసింది. వెంచు అనేమాటకు అర్థం ఏమిటో? నిఘంటువులలో ఆపదం కనబడదు. ఇలా అర్థం కాని పదాలు కొన్ని ఈ కావ్యంలో వున్నాయి. స్వయంవరంలో మేనువెంచిన సీతను అరణ్యకాండలోకాని తిరిగి వర్ణించనేలేదు. తరవెంట అడవులలో రాళ్లమీద ముళ్ళమీద సీతనే విపులంగా మొల్ల వర్ణించింది. పాఠకులకన్నా అడవిలోని చెంచితలు రామలక్ష్మణులవెంటసాగే యీఅందకత్తె ఈ కష్టాలెలా నెట్టుకు రాకలదని బాధపడతారు. ఆ తరువాత సీతను ఇలా వర్ణించింది మొల్ల.

నడువనేరని కొమ్మ యడుగులపొక్కులై
 శర్కరస్థలముల శ్రమముచెందె
వీవిన చేతులవ్రేళ్ళ నెత్తురుగమ్మ
 పాటమర్దుకెంపుల పోల్కినమరె
వడిగాలి సుడివడి వాడిన లేదీగ
 భావంబునను మేని చేవతరిగె
పూర్ణచంద్రునికాంతి వున్నమివేకువ
 గనువట్టుగతి మోము కళలువిడిచె
దపుని నడుగడుగునకు గైసండగొనుచు
నెగడుదప్పిని గట్టూర్పు లెగసి విసురు
చెదవులెండగ సీడకు నుదిలగొనుచు
మనసులో జేవ యూతగ జనెడువేళ.

గులకరాళ్లమీద నడుస్తూవుంటే అడుగులు పొక్కులెక్కాయి. వాడిన చేతులు ముళ్లు తగిలి నెత్తురు చిమ్మి పాటమర్ద కెంపులలాగ వున్నాయట. వడగాలికి వాడిపోయినలేగలాగా మేనిచేవతరిగిపోయింది. ముఖం వాడిపోయింది. పెదవులు ఎండిపోయాయి. మాటిమాటికీ భర్త చేయి పట్టుకోవలసివస్తూంది అనా సాగిపోతూనేవుంది దారిపొడుగునా భర్త కైదండ చేయూతగా వున్నా అంతకుమించిన పూత ఒకటామెకుంది. అది మనసులోని చేవ అని చెప్పడంలోనే మొల్ల గొప్పతనంకనబడుతోంది. ఈ పద్యంలో మేనిచేవతరిగి అని చెప్పిన మొల్ల మనసులో చేవ నూతగా సీతమ్మ సాగిందని చెప్పడంలో అంతరార్థంవుంది. మనసులో చేవలేకపోతె సీత పద్నాలుగు ఏళ్లు వనవాసం యెలా చేయగలదు? అశోకవనంలో ఎలా వుండగలిగేది? ఈ మనసులోని చేవ అనే మాటలేకుంటే మొల్ల చెప్పిన యీ పద్యంకూడా చేవ లేకుండానే వుండేది. ఈ చేవే ధర్మనిరతి.

ఆ ధర్మంకోనమే వాల్మీకి ఆమె పాత్రను చిత్రించాడు. మొల్లచేసిన యిటువంటి రసకల్పనలు అరుదుగా మన సాహిత్యంలో దొరుకుతాయి. మొల్ల సృష్టించిన సీత సంతోషంలో సహితం ధర్మాన్ని విస్మరించదు. పతివాసిన బాధకంటే కూడా పలుమారు వివిధమాయలచేత వేగిపోయిన సీత ఎలాగైనా లంకలోనుంచి బయటపడితేచాలు అనుకుంటే తప్పులేదు హనుమంతుడు శ్రీరామ సందేశం వినిపించి ఆమె బాధలు గట్టెక్కించడానికి తెల్లవారకముందే నిన్ను రామయ్య దగ్గరకి చేరుస్తాను. 'నిను గొనిపోయెద జనకీ వీపున కూర్చుండు' మన్నాడు. అప్పుడు సీత యిలా అంటుంది.

నీ వంతవాడ వగుదువు
నీ వెంట వత్తునేని నెగడవు కీర్తుల్
రావణుని కన్న మిగులి
ఈవరుడే దొంగయంద్రు
 బుధనుత చరితా.

రామునికి అపకీర్తి రాకూడదనే సీత తాపత్రయం. శత్రుభూమినుంచి దాటుగా ఎవరికీ తెలియకుండా భార్యను తెప్పించుకొన్న రాముణ్ణే పెద్దదొంగగా అందరూ నిందిస్తారని మొల్లచిత్రించిన సీతఅంటుంది. ఈ ఔచిత్యం వాల్మీకి సహితం చూపించలేదు. నేను'నీవెంటవచ్చుటసరికాదు. దీనికి అనేక కారణాలనాయి' అని వాల్మీకిగారి సీత అంటుంది. మొల్లసీత దొంగిలితెచ్చిన దైత్యుని— సంగరముఖమున చంపక దొంగిలికొనిపోవ దగునె దొరలకు నెందుకా? అని దొరసాని అనదగ్గమాట అంటుంది. కొడుకువంటి నీవెంట రావడంలో తప్పు లేదుగాని, పగతీర్చకుండా రావడం ఉచితం కాదని చెప్తుంది. ఈ ఔచిత్యాన్ని ఇంతేవరూ చూపలేదు. మొల్ల సీతచేత ఎక్కడా కానిమాటలు అనిపించలేదు. రామునికి సహాయంగా లక్ష్మణుని పంపే పట్టులో— వాల్మీకి రామాయణంలోనే సీతనోట దారుణమైనమాటలు వస్తాయి. కాని మొల్ల సీత "వినరానిమాటలం దూలిన" అని ఊరుకుంది. ఆ తిట్లలిస్తు యివ్వలేదు. ఈ ఒక్క ఘట్టంలోనే కాదు, అగ్నిపరీక్షకు ముందు రామునినోట వాల్మీకి అనరాని మాటలు అనిపించడం ఇంతయుద్ధం ఎవరి కోనం చేశాడో ఆ సీతనుచూసి 'నేను చేసిన రణపరిశ్రమ నీకోనం కాదు, మా కులగౌరవం రక్షించుకోడానికే. నీ నడత పట్ల నాకు సందేహంగా వుంది నీ యిష్టం వచ్చినచోటికి వెళ్ళు' అని ఊరుకోకుండా కొన్ని సలహాలకూడా యిస్తాడు! 'ఇంత అందమైన నిన్నుచూసి రావణుడు మనసు రంజిల్లక ఊరికేవున్నాడా? దానవ వీరులలో నీ మనసుకు నచ్చినవాడిని చేకొను' మన్నాడు.

పెళ్ళాన్ని ఒల్లకపోతేపోయె, మారు మనువుల సిఫార్సులు చేయడం పురుష రామాయణాలకే చెల్లు! మొల్ల ఒక్క కంద పద్యంలో రామునిచేత ఇలా అనిపించింది.

కులపతి వెరగొంపోయిన
యిల శాతవు గెలవనోపడనువలచున్
గెలిచితి బగ దంపితి నిక
నెలతా! నీ యిచ్చజనుము నేనొల్లన్

ఈ మాటలు సీతచెవులకు, అమ్ములలాగా సోకి మూర్ఛపోయింది. సీత మూర్ఛ తెప్పరిల్లి—

నరవర! నాదుచిత్తము మనంబున నీవ
 యెరింగియుండియున్
బరుషములాడ నేమిటికి? పాపము
 నాయెడ లేదు. కాదుపో
నురలు నుతింపగ మేటిసాద కొచ్చెద.

అంది. 'కాదుపో' అన్న ఒక్కమాటలో మొల్ల ఎంతో భావాన్ని ఇమిడ్చింది. భాస్కర రామాయణంలో సీత 'మీరింత నమ్మకపోయినా నమ్మకరుణించి చిత్తి పేర్చమంది. ఇలాంటివి మొల్ల వూహించనే లేదు ఆమెది నైతికచిత్యం. ఎక్కడ ఎంత చెప్పాలో ఆమెకు తెలుసు. కవిత్రయం వారికీ పామవుపుందని కొంతమంది అంటారు. అంతటిశక్తి మొల్లకికూడా వుంది. పూర్వ కవుల ప్రభావం మొల్లమీదవున్నట్టే ఆమె ప్రభావం అధునికులపైకూడా వుంది.

మొల్లగురించి నాకన్నాఎక్కువ చదువుకున్నవాళ్ళు యింకా ఎన్నో చెప్పగలరు. అలా చెప్పడానికిలాంటి జయంతి ఉత్సవాలు సముచితమైనవి. ఈ సభలలో పాల్గొనేవారు వ్యాసాలు వ్రాసి చదివితే- కొంతకాలానికి మొల్లమీద చక్కని పరిశోధన వ్యాసాల సంపుటితయారౌతుంది. మొల్ల రామాయణాన్ని ప్రాతిపదికగాతీసుకున్నా ఎన్నో రామాయణ విశేషాలను, ఆంధ్రభాషావిశేషాలను ఈ సభలద్వారా వెల్లడి చేయగల అవకాశాలు వున్నాయి.

——

నూరేళ్ల నాటి నెల్లూరు విషయాలు

(4 వ పేజీకొరవ)

రోడ్డుమీద అటూ ఇటూ తిరగడం ప్రారంభించారు. దర్గాకి సమీపంలో పెరింగ్‌టన్ యింటిదగ్గరకొచ్చేసరికి, ఆ దగ్గర్నే నీటి మడుగులు కనిపించాయి. సరిగ్గా హైరెల్‌కు కలలో కనపడిన నీటిమడుగులేనట అవి. అయితే యీ నీళ్ళలో మొసలిఅనేది లేదనుకోండి. (ఈ స్థలం ఎక్కడైవుంటుందంటే-ఇప్పటి మద్రాను బస్‌స్టాండు వెనుక భాగానవుండే కోనేరుగాని; లేక క్రింద తూర్పుగా కాల్వగట్టున యిప్పుడు గుడ్డలు ఉతుక్కుంటూ దోబీలానావుండే-యీ పరిసరమైనాగాని అయివుండాలి...)

ఆ రాత్రంతా తిరిగి తిరిగి, ఆకాసేపటికి తెల్లారబోతుందనంగా- రాగిబిందెలు గుడ్డలు యితర విలువగల వస్తువులతో తూర్పువైపుగా రెండుమార్గాలగుండా వెళ్తుండినదొంగల్లో ఇద్దరు పోలీసులకుచిక్కారు; ఆ ముఠాల్లోని మిగతావారు పోలిసుల్నిచూచి పొలాల్లోబడి పరుగెత్తిపోయారు. వీళ్ళందరూ యానాదులే. పెరింగ్‌టన్‌ఇంటిలో పనిబాటులుచేస్తూ, ఆ వెనుకనే నివసిస్తుండే యానాది ఇంటిలో విచారిస్తే అతనిభార్య చెప్పింది-నాలుగు మైళ్ళ సెల్లైనుంచి వచ్చిన యింకో యానాదితో కల్సి ఆ క్రితంరోజు రాత్రి పది గంటలకు ఎక్కడికోవెళ్ళాడని, అప్పట్నుంచి మళ్ళీ యింటికేరాలేదని చెప్పింది. అట్లనే మునిగాడుకూడా ఆ రాత్రి యింట్లో లేడు.

పోలీసులకు దొరికిన యిద్దరు దొంగలు వాక దెబ్బతగలంగానే నిజం చెప్పేశారు- 944 నెంబరు పోలీస్ కానిస్టేబులు నల హాలు - పతకాలమేరకు తాము దొంగతనాలు చేస్తుంటామని; తమ దొంగతనాల్లో కొంత షేరు ఆ పోలీస్‌కు యిస్తుంటామని, అతనే తమకు రక్షణ కల్పిస్తుంటాడని; ఆ రోజు రాత్రికూడా పాలవాళ్ళింటిలో దొంగతనంచేసేదానికి వేసుకున్న పథకం ఫలప్రదం కాలేదనికూడా చెప్పేశారు.

ఇది తెల్సిన వెంటనే ఆ కానిస్టేబుల్ యింటికి వెళ్తితే-పోలీస్ ఆఫీసు కావలావనికి వెళ్ళివున్నాడని అతనిభార్య చెప్పగా, అక్కడ దిక్కాడు. అశ్చర్యమేమిటంటే హైరెల్ కలలో కనబడ్డట్లు- ఆ మొసలి నోటికి బొల్లి వున్నట్లుగానే ఈ కానిస్టేబుల్ నోటిచుట్టూ బొల్లివ్యాధివుంది. అశ్చర్యం, కల యీరూపంగా నిజంకావడం!

ఇక, ఆ దొరికిన దొంగలుచెప్పినదాన్ని బట్టి, నలుగురు కానిస్టేబుల్స్‌ను పంపగా నెల్లూరుకు నాలుగుమైళ్ళలో 'కాకువల్లి' గ్రామం యివతలగా ఆ దొంగలముఠాలోని మరో యిద్దరు యానాదులు దొరికారు. వాళ్ళదగ్గరకూడా చాలా సామానులు దొరికాయి. కాకువల్లి యివతలగా పంటకాల్వవొడ్డున ఇసకలో పూడ్చిపెట్టబడివుండిన చాలారాగిపాత్రలుకూడా దొరికాయి.

నెల్లూరుటౌన్‌లో ఆ వాక సెలరోజుల యివతల జరిగిన నాలుగైదు దొంగతనాలకు సంబంధించిన చాలా రకాలసామాన్లు దొరికాయి. వీటన్నిటినీ తీసి హైరెల్ చార్జి షీటు పెట్టగా కేసు విచారణజరిగి ఆ బొల్లి పెదాల పోలీస్ కానిస్టేబుల్‌కు రెండు సంవత్సరాల కఠిన శైక్షిక, ఆ యానాదులకు నాలుగేసి సంవత్సరాల శైక్షిక విధించబడింది టౌన్‌లో జరిగిన యిన్ని దొంగతనాలకు సంబంధించి యింతమంది దొంగల్ని పట్టుకొన్నందుకు హైరెల్‌ను జిల్లామేజిస్ట్రేట్ జైర్స్ అభినందించారు. ఈ దొంగల్లో పెరింగ్‌టన్ యింటిలో తోటమాలిగా వుండిన యానాదికూడా వాకడు. మునిగాడిపైన తగిన సాక్ష్యాధారం లేనందువల్ల వదిలివేయబడ్డాడు. కాని ఇది జరిగిన కొన్నాళ్ళకే ముత్తుకూరు దగ్గర జరిగిన వాకపెద్ద దోపిడీ కేసులో యిరుక్కొని మునిగాడికి యావజ్జీవశైక్షిక (ద్వీపాంతరవాసం) విధించబడింది. హైరెల్ నెల్లూరుజిల్లా వదిలి వేరే చోటికి బదిలీ అయిపోయినప్పుడు అండమాన్‌దీవుల్లో ద్వీపాంతవాసశిక్ష అనుభవిస్తుండిన మునిగాడుతోబాటు అతని మొదటి భార్యనుకూడా వుండనిచ్చేదానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించినట్లు తెల్పింది. ఆ రోజుల్లో, ఖైదీల ప్రవర్తన బాగున్నదని బుజువైతే, ఆ ఖైదీలతోబాటు వాళ్ళ భార్యలుకూడా వుండవచ్చుననే అర్డరొకటి జారీ చేయబడింది.

— —

చిత్రజగత్

(9 వ పేజీ కొరవ)

కుమార్, జితేంద్ర, మహమూద్, వహీదా రెహమాన్, వైజయంతిమాల, సాధన, రాజశ్రీ, మాలసిన్హా, నందా, నూతన్, ఆశాపరేఖ్, షర్మిలాఠాగూర్, శశికళ, బబితా, సైరాబాను - వీరందరి లెక్కలు ప్రభుత్వంవద్దవున్నాయి. వీరందరూ ఎంత డబ్బు బహిరంగంగా, రహస్యంగా తీసుకునేది, డిస్ట్రిబ్యూటర్లు చెప్పారట.

నిజంగా వీరి నిజమైన ఆదాయాలపై పన్నులువేసి, ప్రభుత్వం లాగగలగడం సాధ్యమా. సినిమాతారల మజాలో పడిపోయే మంత్రులున్నంతకాలం వారికేం పరవాలేదు.

1963-64 లెక్కప్రకారం దిలీప్ కుమార్ 7 లక్షలు కట్టాలట. ఇంతకాలం ప్రభుత్వం ఎందుకు ఆగిందట. ఏ ఏడాది పన్ను ఆ ఏడాది వసూలుచేయక.

రఫీపాటల తెలుగు సినిమా

ప్రముఖ హిందీ నేపథ్య గాయకుడు రఫీ, ఒక తెలుగుచిత్రంలో ఆరుపాటలు పాడుతున్నారు. వాటిలో పి. సుశీలతో కలిసిపాడే యుగళ గీతాలు నాలుగు, ఎన్. టి. రామారావు ద్విపాత్రాభినయముతో తయారయ్యే ఈ చిత్రానికి నిర్మాత పుండరీకాంతయ్య, దర్శకుడు బి. ఏ. సుబ్బారావు, మాటలు మద్దిపట్ల సూరి, పాటలు నారాయణరెడ్డి.

అక్టోబరులో సెట్సుకు వెళ్ళనున్న ఈ చిత్రానికి గతవారంలో పాటల రికార్డింగ్ ప్రారంభమైంది.

బి. ఎన్. రెడ్డిగారి బంగారు పంజరం

వాహినీలో తయారవుతున్న వాహినీ వారి బంగారు పంజరంలో వాణిశ్రీ, శ్రీరంజని, శోభన్‌బాబు, త్యాగరాజు, భాకరాల, కొండలరావు నటిస్తున్నారు. కథ, మాటలు పద్మరాజు, పాటలు కృష్ణశాస్త్రి. సంగీతం రాజేశ్వరరావు, గోపాలం.

— —

కారుచీకటిలో కాంతి

(9 వ పేజీ కొరవ)

రాల్ని ధారుణంగా చెడగొడ్తున్నాయి. నైతికవిలువల్ని తునాతునకలు చేసివేస్తున్నాయి. తమబిడ్డల్ని అదుపులో పెట్టుకోవలసిన బాధ్యత తలిదండ్రులపైనవున్నది. అది అవసరమైన పరిష్కార సూచన. అంతేగాదు, తాము సక్రమ పంథాలో నడుస్తూ పిల్లలకు ఆదర్శంగావాలి. ఆదర్శాలను బోధించాలి.

అవే సుడిగుండాలు ఈ సమస్య ఉత్తమమైంది. నిర్మాతలు అభినందనీయులు. పరిష్కారం కావాలి అందరూ అంగీకరిస్తారు. యువకులు చెడిపోవడానికి కేవలం సాహిత్యం, సినిమాలు కారణం కాకపోవచ్చు. ఇంకా అనేకానేక కారణాలున్నాయి. కారణాలు ఏమైనా బిడ్డలను అదుపులోపెట్టి, సక్రమమార్గంలో నడిపించవలసిన బాధ్యత కన్నవారిదే. ఈ దారుణ హోమంలో, పుస్తకాలు కొన్ని సమిధలుమాత్రమే.

అసభ్యం అనేమాటకు సరైన నిర్వచనం లేకపోవచ్చు. దేశ, కాలాలను బట్టి నిర్వచనం మారుతుంది. విలువలు మారతాయి. ఈనాడు అమెరికాలో, సామాజిక వ్యభిచారంలేని పుస్తకం అసభ్యం. అది వ్యక్తికి వ్యక్తికి విలువ మారుతుంది. 'సుడిగుండాలు' ఒక కొలబద్దమాత్రమే. అసభ్య సాహిత్యం, సినిమాలు, యువతను చెడగొడుతున్నాయని, తలిదండ్రులు తగు శ్రద్ధతీసుకోవాలని, ఒక మానసిక పరిణామం కలగజేస్తే చాలు, అంతకన్న ఆశించనవసరంలేదు. అదే చరిత్ర సృష్టిస్తుంది. ఒక చిన్నదీపం వెలిగిస్తే అదే క్రమంగా పెద్దదై గొప్ప వెలుగును యిస్తుంది. ఈ పరిణతి సినిమాలద్వారానే కాదు. సమాజంలో సవనాడుల్లో చైతన్యం వెల్లివిరియవలె.

——

కావలిలో ఎన్ టి ఆర్

(9 వ పేజీ కొరవ)

దులకు స్వాగతం పల్కగా, వైస్‌ఛైర్మన్ సత్యనారాయణగుప్త, కౌన్సిలర్ కె. పి. వెంకయ్య మున్సిపాలిటీ పక్షాన సన్మాన పత్రాలు సమర్పించారు. అలవాటు ప్రకారం రాజకీయ నాయకుల్ని కోరినట్లుగానే, కావలి మంచినీటి కొరత నివారణ పథకానికి సాయపడవల్సిందిగా సన్మాన పత్రాల్లో కోరబడ్డది. పౌరుల మంచినీటి వసతికై ప్రజలు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినప్పుడు తాము తప్పక సహకరిస్తామని మాత్రం నటులిద్దరూ హామీయిచ్చారు, రాజకీయనాయకులు హామీ యిచ్చినట్లుగానే. ఇదీ కావలిసన్మాన కబుర్లు.

మా త్యారుపేట కళామందిర్‌వారు రామారావుగారికి త్వరలోనే కనకాభిషేకం కూడాచేస్తారట!

——

పంచాంగం

సృష్టివివరము

1968 ఆగస్టు 30 తేదీమొదలు సెప్టెంబరు 22 తేదీలోగా సృష్టినమస్య విమర్శించగా వర్షలంగావకాశము హెచ్చుగా సూచించినను వర్షించునదవకాశముకూడా నుయోగాధిక్యత కలిగియున్నది.

పుబ్బకార్తె

30-8-68 తేదీ సాయంత్రం 6-19 లకు పుబ్బకార్తె ప్రవేశం.

ఆగస్టు తిథులు

31 శని అష్టమి సా. 4-05 గం. వ.

సెప్టెంబరు తిథులు

1 ఆది నవమి మ. 1-28 గం. వ.
2 సోమ దశమి ఉ. 10-58 ,,
3 మంగళ ఏకాదశి ఉ. 8-10 ,,
4 బుధ ద్వాదశి ఉ. 6-39 ,,
 త్రయోదశి తె 4-55 ,,
5 గురు చతుర్దశి రా. 3-46 ,,
6 శుక్ర పూర్ణిమ రా. 3-04 ,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

——

• జిల్లాలో క్షామం •

(5 వ పేజీ కొరవ)

లేదు, నీళ్లులేవు, ఆకలి చావులు తప్పక పోవచ్చుననే భయాందోళనలు కల్గుతున్నాయని పోకలింగాయపల్లి అధ్యక్షుడు శ్రీ ఏల్చూరిరాజా, జనిగేంపల్లి ప్రెసిడెంటు శ్రీ వీరారెడ్డి, అర్ధవీడు -శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర్లు, జలదంకి సర్పంచ్ శ్రీ బి. శేషయ్య, నెమళ్లదిన్నె పంచాయతీరాజ శ్రీ వెంకట సుబ్బయ్యగారల తంతులు అందుతున్నాయి.

కావలి కట కట

తి. వ. ఉపాధ్యక్షుడు, బింజమూరు సమితి అధ్యక్షుడైన కావలియుడు శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడుగారు కావలి తాలూకా పరిస్థితి దారుణంగా, దయనీయంగా వుందని వ్రాస్తున్నారు. బావుల ఆధారంగా పోసినవార్లుకూడా సలువునా ఎండిపొయ్యాయని, ఇతరబాధలెలావున్నా ప్రజలు మంచినీటికికూడా నోచుకోలేదని కొండపనాయుడుగారంటున్నారు. గ్రాసం లేక పశువులను స్వల్పధరకుఅమ్మజూపినా కొనేనాధుడులేడు; గోరుచుట్టుమీద రోకటిపోటువలె, రెండుసంవత్సరాల శిస్తు ఒక సంవత్సరమే వసూలుచేయడం రైతులను దిక్కుతోచనివారిని చేస్తున్నదని; అప్పు దొరకక రైతులు, పనులులేక కూలీలు వలసపోవడం ప్రారంభించారని శ్రీ కొండపనాయుడు తెలుపుతున్నారు. ఈ పరిస్థితే యింక కొన్నిరోజులు కొనసాగితే గ్రామాలు నిర్మానుష్యమైపొయ్యే ప్రమాదం కనబడుతున్నదని శ్రీ కొండపనాయుడు గారంటారు.

తాలూకా దుస్థితిని కలెక్టరుగారు గుర్తించారని, కనిగిరి వద్దున కొన్ని గ్రామాలలో సహాయకార్యక్రమాలు ప్రారంభించడం చాలదని, తాలూకా వ్యాప్తంగా ఈకృషి జరగాలని వారు కోరుతున్నారు. తాలూకాను క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించాలని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నారు.

●

కావలిటవున్ మంచినీటికటువునుగూర్చి మునిసిపల్‌చేర్మెన్ శ్రీ టి. రామమూర్తిగారు ఒకప్రకటనజేశారు. కావలి ప్రతివేసవిలో నీటికఱువుతో కటకటలాడిపోతుంది. ఈ సంవత్సరమంతా ఎండాకాలమేఅయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రజలు నీటికొరకు ఏవిధంగా బాధపడుతుంటారో వూహకందని విషయంకాదు. పరిశీలన జరిగివున్న ఉప్పుటేరు మంచినీటిపథకాన్ని సత్వరం మంజూరుజేసి, ప్రణాళికలోచేర్చి, అమలుజరిపి ప్రజలను కాపాడవలసిందిగా శ్రీ రామమూర్తి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నారు.

ఆత్మకూరు పరిస్థితి

ఆత్మకూరు తాలూకా పరిస్థితులను గూర్చి శ్రీ గంగా కొండయ్యగారిలా వ్రాస్తున్నారు-

ఆత్మకూరు తాలూకాలో తొమ్మిది నెలలుగా వర్షమే లేదు. ఈ తాలూకా మధ్యలో ప్రవహించే పెన్నానది పూర్తిగా యెండిపోయి ఇసుక ఎడారిగా మారిపోయింది. ఇట్టి పరిస్థితి తాము కనివిని ఎరుగమని తల నెరసిన తాతలంటున్నారు. బావులలో నీరు అడుగంటిపోయింది. ఆత్మకూరు, అనంతసాగరం, కలువాయి, మహిమలూరు, వాశిలి మున్నగు పెద్ద చెరువులే నీరులేక బీటలువారిపోయినవి. పెన్నానది కాల్వలక్రింద ఆయిలు ఇంజనులక్రింద నారుమళ్ళు ఎండిపోతున్నవి. బావుల ఆధారంతో సాగుచేసే ప్రాంతములో సజ్జ రాగి పైర్లు పంటకువచ్చే తరుణంలో మలమలమాడిపోతున్నవి. వంగతోటలు పాడైపోయినవి. అశ్వేని మఖ కార్తెల్లో వర్షము లేనందున అరుక, కంది, పెసర, వేరుశనగ పైర్లపై ఆధారపడ్డ ప్రాంతములో నాగలి క్రిందకు దించనే లేదు.

ముమ్మరంగా నారువేతల్లో నిమగ్నమై వుండవలసిన రైతాంగం నారుమళ్లు ఎండిపోతుంటే చేయునదిలేక చేతులుముడుచుకొని దిగాలుపడి కూర్చొనివున్నారు. కావలసినంత కూలి సంపాదించుకొని కడుపార తినే రోజుల్లో కూలీలుపనిలేక రైతుల ఇండ్లచుట్టూ తిండిగింజలకు తిరుగుచున్నారు. తామే జీవితకాలం కష్టమవుతుందేమోననే భీతితో రైతులు వీరిని ఆదుకోలేకున్నారు. పచ్చిమేతమేసి బుర్ర నెగురులు పెట్టవలసిన ఈ తరుణంలో దుక్కిటెద్దులు చాలినంత ఎండుమేతగూడాలేక డొక్కలెండబెట్టుకొని యజమానివైపు చూడ కనుల నీరుగారుస్తున్నవి. పాడిపశువుల పొదుగు లెండిపోయినవి. పశువులమేత ప్రధానసమస్యగా తయారైంది. ఎండుగడ్డి నూరురూపాయలవరకు ధర పెరిగింది. అదైనా ఇచ్చేవారు కనబడుటలేదు. నీరు త్రాగైనా ప్రాణాలు నిలుపుకొనే పరిస్థితి గూడ రోజురోజుకు దాటిపోతున్నది.

నిద్రాహారాలుమాని బావుల చుట్టూ జనం తండోపతండాలుగా కడవలు బిందెలు పట్టుకొని నిలుచుండి చాలినంతనీరు లభ్యంగాక నీటికరువుతో పశువులు మనుష్యులు బాధపడిపోతున్నారు. పరిస్థితి మరెంత దూరం పోతుందోనని ప్రజలు భయభ్రాంతులై యున్నారు.

పరిస్థితి యింత విషమంగావుంటే, ఆదుకోవలసిన ప్రభుత్వం అంతులేదు. రివిన్యూ అఫీసర్లుమాత్రం శిస్తు బాకీలు తక్కావి లోనులు కట్టమని గ్రామాల్లో రైతులను వేధిస్తున్నారు. ఏమీ తోచక రైతులు బాధపడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితి ఇంకను విషమించి ఆకలిచావులు వలసలు వరకు పోతుందేమోనని ఆందోళనగా వుంది. కాన అన్నిపార్టీల రాజకీయ నాయకులు ప్రజాప్రతినిధులు తాలూకాలో పర్యటించి ప్రభుత్వమువారిచే యీ తాలూకాను కరువుప్రాంతంగా ప్రకటింపజేసి తక్షణ సహాయ మొనర్చుటకు కృషి చేయవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

కోట ప్రాంతం

కోటసమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు వ్రాస్తున్నారు-

కోటసమితి ప్రాంతంలో గత తొమ్మిదేళ్లుగా జనవరి-ఆగస్టు 10 తేది మధ్య కురిసిన వర్షపాతం పరిశీలిస్తే, ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి ఎంత దారుణమో చెప్పకనే చెప్తుంది.

1960	209. 0 మి. మీ.
1961	212. 1 ,,
1962	318. 8 ,,
1963	187. 8 ,,
1964	278. 1 ,,
1965	206. 3 ,,
1966	283. 0 ,,
1967	298. 2 ,,
1968	128. 7 ,,

ఈ సంవత్సరం ఈవాడూ ఎండాకాలం వలెనే వున్నది. సమితిలో 32 పి. డబ్ల్యు.డి. చెరువులు, 127 మైనర్ ఇర్రిగేషన్ చెరువులువుంటే, ఒక్కదానిలోనూ చుక్కనీరు లేక, నెర్రెలు బాసిపోయి వున్నాయి. సువర్ణముఖి, కల్లకాల్వలలో ఇసుకతప్ప, చెమ్మలేదు. వెయ్యి వ్యవసాయపుబావులు, 500 ఫిల్టర్ పాయింట్లూ వున్నాయి. బావులన్నీ ఎండిపొయ్యాయి; చాల ఫిల్టర్ పాయింట్లలో సన్నని ధారమాత్రమే వస్తున్నది. ఐ. ఆర్. 8 వంటి అధిక దిగుబడినిచ్చే రకాలను రైతులు సాగుచేశారు. 120 ఎకరాలలోని ఐ. ఆర్. 8 పూర్తిగా దెబ్బతినిపోయింది. మిగిలిన వరికాలిచ్చే ఫలితం కరెంటు అప్పుకూడా చాలదు. 78 ఎకరాలలో హైబ్రిడ్ సజ్జ వేశారు; పైరు పెరగలేదు; కంకి గింజ పట్టలేదు; కొంత ఎండికూడాపోయింది. 41 ఎకరాలలోవేసిన నారజమము, 30 ఎకరాల చెరకుకూడా ఎండిపోతున్నది. నిమ్మచెట్లు ఎండి బొగ్గులు పోతున్నవి. తెంకాయచెట్లు నిలువునా యెండిపోతుండడం అశ్చర్యాన్ని కల్గిస్తున్నది. ఎల్లకిరి, తిక్కవరం, బల్లవోలుఫిర్కాలలో క్షామపరిస్థితి తీవ్రంగా వుంది. కోట, వాకాడు, కురుగొండఫిర్కాలలో అక్కడక్కడ ఫిల్టర్‌పాయింట్లక్రింద పైర్లుపెట్టివున్నా, ఫలితం కరెంటుబిల్లులకు చాలదు.

మంచినీటిబావులు లోతుచేయడం, కొత్తబావులు త్రవ్వవలసిన అవసరాన్ని కలెక్టరుగారే గుర్తించారు. పవర్‌డ్రిల్లు తెప్పించి వ్యవసాయపు బావుల నిర్మాణానికి పూనుకోవలసివుంది. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా బాగుచేయడం, క్రొత్తగ్రామాలకు విస్తరింపచేయడంకూడా అవసరం. శిస్తు వసూళ్ళు నిలుపుదల చేయాలె. సహాయ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించాలె.

వెంకటగిరితాలూకా

సమితి అధ్యక్షులు శ్రీ వి. బి. రె యాచేంద్ర ఒక ప్రకటనచేస్తూ తాలూకాలో పెద్దవైన కయ్యూరు, నంగవరం, వెలికల్లు చెరువులకూడా ఎండిపొయ్యాయి; ఏర్లం కురిసి పదిమాసాలైందని; కపిలబావుల్లో పూడిక ఎత్తినా ప్రయోజనం లేకున్నదని; నిమ్మ, బీడిచెట్లు ఎండిపోతూ శాశ్వత నష్టదాయకంగా పరిణమిస్తూ ఆందోళన కల్గిస్తున్నదని తెల్పుతున్నారు. తిండిగింజల కరువు తీవ్రమైపోయిందని, టవున్‌లోని పేదసాద, ముఖ్యంగా చేనేత పారిశ్రామికుల దైన్యస్థితి చెప్పలేమనికూడా వారంటున్నారు. గడ్డి, తిండిగింజలు డిపోలద్వారా సరఫరా చేయాలని; తాలూకాను క్షామప్రాంతంగా పరిగణించాలనికూడా వారు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు.

——

కూనిరాగాలు

లోకజ్ఞ

(2 వ పేజీ కొరవ)

అన్యాయం? మున్సిపాల్టీవారి పైప్ కనెక్షన్ యింకా రాలేదా? ఆ నదరు పైప్ కనెక్షను యివ్వాలంటే వాటర్‌మీటర్ లేదట. ఆ నదరు వాటర్‌మీటర్ కేరళలోని వాక ఫ్యాక్టరీనుండి రావాలట. ఇదీ సంగతి!

కొత్తభవనాలు నిర్మాణం పూర్తికాగానే, పాత కలెక్టరు బంగళా భవనాన్ని లేడీస్ హాస్టల్‌గా వీర్పర్చాలనే ప్రయత్నం ఇంతవరకూ జరగలేదు. అరవై, మువ్వయి వేలు పెట్టి కొద్దిమార్పులుచేసి, వంటపాత్రలు—గిన్నెలు కొనిపెడ్తే వారి తాత్కాలిక హాస్టల్ లోటు అమరివుండేది. ఎంతో సౌకర్యంగానూ వుండేది. ఈ సంవత్సరంకూడా విద్యార్థినులు హాస్టలువసతికోసం చెట్టుకొకరు, పుట్టకొకరు వెళ్ళాల్సిన అవసరం వుండేదికాదుగదా!

వీటిలో చిన్నచిన్న పనులుకూడా ఈ ప్రభుత్వంలో జరగడంలేదంటే శోచనీయంగావున్నది; బాధాకరంగావుంటున్నది.

' ' '

నే నిప్పుడు చెప్పబోయే విషయంలో అసత్యం లేశమంతకూడాలేదు. నిజం. విడ్డూరంగా కనపడినా అక్షరాలా నిజం. వి. ఆర్. కాలేజీలో వాకొనొక ధనాఢ్యుడైన లెక్చరర్ మొన్నొకరోజున నైట్‌కాలేజీ క్లాసుకు తప్పతాగివచ్చి పాఠం చెప్పడానికి కూర్చున్నాడు. ఐదునిముషాలు పాపం పాఠం చెప్పాలని ప్రయత్నించాడుకాని, మాట తూలుతూ, తల తిరుగుతూ, మత్తుబరువు భరించలేక, క్లాసు వదిలేసి లేచివెళ్లి ప్రిన్సిపాల్‌గారిరూములో వెనక పడుకున్నాడు. సమయానికి ప్రిన్సిపాల్‌గారు అక్కడ లేరనుకోండి. ఒకరిద్దరు సోదర లెక్చరర్లు వోపిగ్గా అతనికి శైత్యోపచారాలుచేసి, మొఖాన నీళ్ళుగిళ్ళు చల్లి, టీగీ యిచ్చి మత్తువదిలింది ఇంటికి పంపారు. ఇదీ జరిగిన వుదంతం! వ్యాఖ్య అవసరమా?

——

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీకొరవ)

ఈ 29 తేది జరగవల్సిన అసెంబ్లీ సమావేశం హఠాత్తుగా సెప్టెంబరు 12తేదికి వాయిదా వేసేసినట్లు స్పీకరు ప్రకటించి కూర్చున్నాడు. ఇటీవల కాంగ్రెస్‌నుండి నల్గురు సభ్యులులేచిపోయి యునైటెడ్ ఫ్రంట్‌లో చేరిపోయారు. ఇక్కడ సభ్యులిట్లా పార్టీలు మార్చడం ఇది మూడోసారో నాలుగోసారో! 30 మంది సభ్యులున్న అసెంబ్లీలో యిప్పుడు [illegible] బలాబలాలు-స్పీకరుతో సహా కాంగ్రెసుకు 15, ఫ్రంటుకు 15. ఇదీ సంగతి.

అస్సాం గొడవ

అస్సాం పునర్వ్యవస్థీకరణ ఎంతకూ వాక కొలిక్కి వచ్చేటట్లుగా కనపడ్డంలేదు. ఇటీవల కేంద్రం రెండురకాల ప్రతిపాదనా పథకాలను వేసినట్లున్నది. ఒకదాని ప్రకారం అస్సాంలోని రెండు కొండజిల్లాలను విడదీసి, అస్సాంరాష్ట్రంలోనే వుపరాష్ట్రంగావుంచే ప్రతిపాదన వొకటి. ఇక రెండోదేమంటే- ఈ కొండజిల్లాలను కేంద్రపాలిత ప్రాంతంగా రూపొందించి, మిజోజిల్లానుకూడా మరో కేంద్రపాలిత ప్రాంతంగా చేయడం. అస్సాం కాంగ్రెస్ వారు, కాననన్ యీ రెండు పథకాలను తిరస్కరిస్తున్నారు. గిరిజన ప్రాంతాలకు పరిమిత విషయాల్లో స్వయం పరిపాలన యిచ్చే అశోక మెహతా కమిటీ సిఫారసులకుమించి తామేమీ ఆదరించబోమని అస్సాం కాంగ్రెస్‌వాళ్ళు అంటున్నారు. గిరిజనుల వాదం దీనికి విరుద్ధంగా వుంటున్నది. సరిహద్దు రాష్ట్రం యీవిధంగా వాద ప్రతివాదాలకు నెలవుకావడం శోచనీయం.

బొంబాయి సాధువు

ఒక సాధువుగా చెప్పుకుంటూ కనపడుతూ బొంబాయిలో స్త్రీలు-పురుషులు-పిల్లలు అనే భేదంలేకుండా కొన్నాళ్ళుగా అదేపనిగా హత్యలుచేస్తూ తప్పించుకొని తిరుగుతుండిన వాక 'ఉన్మాది' మొన్న పోలీసులకు వశమైనాడు, ఒక నెలరోజుల యువతల యితను దాదాపు 12 హత్యలు చేశాడట.

——

అమ్మబడును

★ ★ ★

Brush - 3. K. W. Dynamo Armstrong Siddeley - B. H. P. Oil Engine — Made in Great Britain.

పై కరంటు సప్లయిచేయు డైనమో, ఇంజనులు మంచి కండిషనులో వున్నవి.

వివరములకు:—

V. V. Ramana Rao,
496/c, Kasturidevi Nagar,
NELLORE.

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడవలసిలేదు
•
డాక్టరు కె. రామయ్యంగారు.
[illegible]పేట—నెల్లూరు

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00
6 మాసములకు	,, 8-00
విడిప్రతి	0-30

వంగల్లు గ్రామ పంచాయతి

పంచాయతీసమితి - బుచ్చిరెడ్డిపాళెం, (నెల్లూరుజిల్లా.)

టెండరు నోటీసు

31-3-1969 తేది లోగా యీ క్రింది పనిచేయుటకుగాను ఈ దిగువ చిరునామాదారునిచే 5-9-68 తేది సాయంత్రము 3 గంటల వరకు సీలువేయబడిన టెండర్లు తీసుకొని టెండరుదారుల సమక్షములో సాయంత్రం 4 గంటలకు తెరువబడును. వివరములు గ్రామ పంచాయతి ఆఫీసునందు ఆఫీసుటైములలో పొందవచ్చును.

(1) పంచాయతి కార్యాలయము కట్టుటకు ఎస్టిమేటు మొత్తం రు. 5000/- లు, డిపాజిట్టు 100-కి రు. 5/- లు చొప్పున చెల్లించవలయును.

యస్. ఆదిశేషారెడ్డి,
సర్‌పంచ్.

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో

O. P. No. 66 of 1968.

In the matter of appointing petioner Mother as guardeian of the minors :

నాగిశెట్టి శివ్వవేణమ్మ — పిటీషనరు.

ఈ నెంబరున మైనర్ల తాలూకు ఆస్తికి తనను గార్డియన్‌గా నియమించమని కోరి దాఖలుచేసికొన్న పిటీషన్‌మీద విచారణ నిమిత్తము 17-9-1968 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. ఇందువిషయమై ఎవరికయినా ఆక్షేపణలు వున్నయడల తెల్పుకోవలసినదిగా యిందువల్ల ప్రచురణ చేయడమయినది.

—జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం,
పిటీషనరు అడ్వకేటు.

నెల్లూరు ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 73 of 1966.

O. S. No. 254 of 1955.

నెల్లూరు మున్సిపల్‌కౌన్సిల్ — పిటీషనరు.

(1) కె. యస్. యస్. గౌస్ హుస్సేన్ సాహెబ్ చేస్తివగైరా — రెస్పాండెంట్లు.

ఈ డిక్రీబాకీకిగా నెల్లూరుటవున్ చిన్నబజారు 12-వ వార్డు డోర్ నెం. 318 రుగల 5 అంకణముల పూరియిల్లు, 25 అంకణముల కాళీస్థలం 23-9-1968 తేదిన పైకోర్టువద్ద యేలము వేయబడును.

—డిక్రీదారు విలువ రూ. 2000/- లు.

—అమీనా విలువ రూ. 3500/- లు.

—మేనకూరు మోహనరామరెడ్డి,
పిటీషనరు అడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ము॥సెం॥ కోర్టులో

S. C. No. 82 of 1968.

Trustees of Poor-House - Venkatagiri ... —Plaintiffs.

(1) మహేశ్వర్ల వెంకటసుబ్బమ్మ (2) షేక్ పీరాంబీ —ప్రతివాదులు.

(1) మహేశ్వర్ల వెంకటసుబ్బమ్మ, (సాకిన్-కోవూరు)కు తెల్పడమేమనగా:- వాదులు, ప్రతివాదుల స్వాధీనములో వుండు కబిలె భూములకుగాను 1874-5-6 ఫసలీల శిస్తు మొత్తము రూ. 56-23 పైసలు రాబట్టుకొనుటకు పై నెంబరు దావా దేసియున్నారు. మీకు నోటీసునిమిత్తం 9-9-68 తేదికి వాయిదా వేసియున్నది. గనుక పై తేదిన పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టువారియెదుట హాజరై మీ వాదము తెలుపుకొనవలెను.

—యస్. పాండురంగరావు,
వాదుల అడ్వకేటు.

★ పల్లెల వార్తావళి ★

(5-వ పేజీ కొరవ)

బరు-నవంబరు మాసాల్లో మనవైపు వర్షాలెక్కువగాబట్టి, ఆమాసాల్లో ఐ ఆర్. 8 వరికోతకు రాకుండావుండేటట్లు జాగ్రత్త పడాలని; నీటి ఎద్దడికికూడా కొంతవరకు ఆగగల స్వభావం యీ పైరుకువుందని, మెట్టభూముల్లో గొఱ్ఱువేసిన పొలాల్లో కూడా మంచి దిగుబడి వచ్చిందని వెల్లడించారు. నమ్ము: ఐ. ఆర్. 5, ఐ.ఆర్.8-68 పైర్ల విషయమై అడిగిన సందేహాలను కూడా నివృత్తిచేస్తూ ఐ. ఆర్. 5 అంత ప్రయోజనకారి కాదేమోనన్నారు.

అనంతరం శ్రీ ఎం. నరసింహారావు మాట్లాడుతూ జిల్లాలో ఇటీవల వ్యవసాయ విప్లవం మొదలైందని, వివిధపైర్ల విషయమై జిల్లాలోవచ్చిన ఫలితాలను వివరించారు.

సమితి అధ్యక్షులు శ్రీ దొడ్ల లక్ష్మీ నరసారెడ్డి మాట్లాడుతూ తాను 'హంస' అనే కొత్తరకం వరిపైరును (ఐ. ఆర్. 8, టి. ఐ. ఎ. 24 సంకరంచేయగా ఏర్పడిన రకం) ఐదెకరాల్లో డెమాన్‌స్ట్రేషన్‌గా వేయనున్నానని, త్వరలో రాజేంద్రనగర్ ఫారంనుండి విత్తనాలు వస్తాయని తెలియచేశారు. సిద్దీపురంరైతు శ్రీ రమణారెడ్డి గారికి సైయిణ్‌లెస్ దీపవు పెమ్మను బహూకరించారు. సమితిలో ఆదర్శరైతుగా ఎన్నికచేస్తూ 'కృషిరత్న' బిరుద ప్రదానాన్ని సర్టిఫికేట్ రూపంలో కూడా యిచ్చారు. జిల్లా జనసంబంధశాఖాధికారి శ్రీ ఎం. రామమూర్తి సిద్దీపురం ఐ ఆర్. 8 పంట దిగుబడి గూర్చి వివిధ పత్రికలు ప్రచురించిన వార్తలను, వ్యాఖ్యలను, వ్యాసాలను సభ్యులకు చదివి విన్పించారు.

అనంతరం కరువుపరిస్థితిని దీర్ఘంగా సమీక్షించినపిమ్మట, ప్రభుత్వం యీ దారుణపరిస్థితిని గుర్తించి సత్వర కరువు పనులకు పూనుకోవాలని, శాశ్వత కరువు నివారణ చర్యగా సోమశిల ప్రాజెక్టును వెంటనే నిర్మించాలని తీర్మానించారు.

లేగుంటపాడు మరణం

23 తేది రాత్రి శ్రీ కొండ్లపూడి వెంకురెడ్డి మరణించారు. బహుకాలంగా ఆయన మడుగు రూరల్‌బ్యాంకు డైరెక్టరుగా వుంటూ అందరి మన్ననలనుపొందారు. గ్రామంలో ప్రతి మంచిపనికి వెంకురెడ్డి ముందంజవేసేవారు, స్థానిక కమ్యూనిస్టులతో వీరు ధైర్యంగా పోరాటం సల్పినారు. వీరు మరణించిన మరురోజు సాయంత్రం గ్రామంలో జరిగిన సంతాపసభలో గ్రామ పెద్దలు శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు.

నిమ్మవరం అగ్నిప్రమాదం

పాదిలికి నాలుగుమైళ్ళదూరంలోవున్న నిమ్మవరంలో 20 తేది రాత్రి అగ్నిప్రమాదం సంభవించి 30 ఇండ్లు, శ్రీరామాలయం తగులబడిపోయాయి. 6 పుట్ల ధాన్యం, వెయ్యి రూపాయలనోట్లు, కొన్ని కోళ్ళు దహనమైపోయాయి. — ఒ. వి.

భజనలు, అభిషేకాలు

దువ్వూరులో పెద్దలు కలిసి కోటీశ్వర స్వామి దేవస్థానంలో మొన్న 26 తేది కుంభాభిషేకం చేయించారు. అభిషేకానికి కావల్సిన కొడ్డిపాటిసీటింకూడా మూడు బావుల్లోనుంచి తేవల్సివచ్చింది. సర్పంచి కొల్లి రమణారెడ్డి, కరణం శ్రీహరిరావు, అల్పిరెడ్డిగారి వెంకురెడ్డిగారలు తగిన ఏర్పాట్లు చేశారు.

సిద్దీపురం రామాలయంలో మూడు రోజుల్నుండి వరుసగా రామాలయంలో రాత్రింబవళ్ళు నిలపకుండా భజనలుచేస్తూ గ్రూపులు గ్రూపులుగా మార్చిమార్చి భజన కార్యక్రమాన్ని నిర్విఘ్నంగా కొనసాగిస్తున్నారు. ఈ రూపంగానైనా పిల్లల్లో పెద్దల్లో సినిమాపాటలుపాడే ధ్యాస పోయి యీ భజనగీతాల పుణ్యానికే వినబడుతున్నది. —మా. వి.

మంత్రి సంచారం

ఈనెల 19-20 తేదుల్లో జనసంబంధ శాఖ మంత్రి శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బుచ్చి సమితిలో సంచారం చేశారు. జొన్నవాడను తగిన యాత్రాకేంద్రంగా రూపొందించాలనే ఆలోచనవున్నా యింతకాలందాకా సుద్ధమైనరోడ్డే వేయించుకోలేకపోయింది సమితి. మంత్రిగారొచ్చినప్పుడుమాత్రం ఈ రోడ్డును బాగు చేయించి, యితర సౌకర్యాలు కల్పించి జొన్నవాడ దేవస్థానాన్ని యాత్రాకేంద్రంగా రూపొందించమని అభ్యర్థించారు. మంత్రుల మెమొరాండాలతో జరిగే పనులేనా యివి?

అట్లనే ఎండిపోయిన కనిగిరి రిజర్వాయరును చూపించి యీ సంవత్సరం ఏర్పడిన క్షామపరిస్థితినుగూర్చి విన్నవించారు. కనిగిరి చెరువులోని 'కురుగొండ' దీవిని విశ్రాంతి యాత్రాకేంద్రంగా రూపొందించమనికూడ కోరారు. మంత్రిగారు చూద్దామన్నారు. ఇంకేమంటారు? 19 తేది రాత్రి బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారింట్లోను, 20 తేది వుదయం దొడ్ల లక్ష్మినరసారెడ్డి గారింట్లో మంత్రిగారికి విందులు జరిగాయి. — ఒ. వి.

ప్రాగ్‌లో కుమారరాజా

(మొదటిపేజీకొరవ)

విదేశాలకి వుండవల్సిన ఆ సహజ లావణ్యం కుమారరాజాగారిలో లేకపోవచ్చునేమోకాని, వారికి యీ అరుదైన అవకాశం లభించింది.

వెంకటగిరి కుమారరాజా యీ నెల 10 వ తేది మైకా వ్యాపారాభివృద్ధిపేరుతో వ్యవహారయాత్రకై బయలుదేరి, యిరాణా ముఖ్యపట్టణమైన టెహరాన్‌లో మూడు రోజులూ, లెబనాన్ ముఖ్యపట్టణమైన బీరోట్‌లో రెండురోజులూ గడిపి 16 తేది జెకొస్లవేకియా ముఖ్యపట్టణమైన ప్రాగ్‌కు చేరుకున్నారు. జెకొస్లవేకియా ప్రభుత్వసంస్థ అయిన సిరామిక్ కంపెనీ వగైరాలతో వ్యాపార సంబంధచర్చలు జరుపుతూ నాలుగురోజులు గడిపారు. ఈ నాలుగు రోజులూ టిబ్నారోడ్డులోని 29 నెంబరు బంగళాలో వొక కుటుంబంతో గెస్టుగా వుండినారట. ఆఖరోజు (20 తేది) రాత్రి పొద్దుపోయిందాకా ఆ కంపెనీ వున్నతాధికారులతో చర్చలు పూర్తిచేసుకుని తన నివాస భవనానికి చేరుకున్నారట. వేకువజామున 4 గంటలకల్లా ట్యాంకుల సంరంభం ప్రారంభమైందని, అంతకుముసుపు దూరంనుండి మరతుపాకుల ప్రేలుడు శబ్దాలు వినబడ్డమేగాక, కాలిన మందుగుండు ద్రవ్యాలు నేలమీద పడటం కూడా చూచారట. ఉదయం 5 గంటల కల్లా ప్రాగ్ నగరం యావత్తూ రష్యావారి ఆక్రమణక్రిందైపోయినట్లు జెక్‌పౌరులు తెలుసుకొని నిశ్చేష్టులయ్యారని, నగరమంతా దిగ్భ్రాంతిచెందినట్లు వొక భయంకర వ్యాకాంతకలకలం ఆవరించిందనీ మా 'విలేఖరి'తో మాట్లాడుతూ అన్నారు.

దాడిజరిపేముందు దాదాపు అర్ధరాత్రిదాకా ప్రాగ్ నగరంలో పిలాంటి వుద్రిక్తతాలేదని, ఈ సైనికదాడి యింత హఠాత్తుగా జరుగుతుందనీ ఎవరూ వూహించలేదని చెప్పారు. ఆ సాయంత్రంకల్లా తాను 'ఎల్‌క్యోణ్' హోటల్లోని మూడు అంతస్తుల్లో మునూరు వెయ్యిమంది విదేశీయులున్నారనీ, అప్పుడు ప్రాగ్‌నగరంలో సుమారు 150 మంది భారతీయులు వున్నారనీ చెప్పారు.

మరురోజు, అంటే 22 తేదిన కార్లలో వచ్చిన విదేశీయులను, యాత్రికులను తిరిగి వాళ్ళవాళ్ల దేశాలకు వెళ్లిపోడానికి అనుమతించినట్లు జెక్ 'స్వేచ్ఛారేడియో' ప్రకటించిందట. అసాయంత్రమే విదేశస్తులను పంపించేసానికి వెస్టుజర్మనీలోని ఫ్రాంక్‌ఫర్టుకు వొకరైలు, ఆస్ట్రియా రాజధాని వియన్నాకు ఇంకోరైలు బయలుదేరాయట.

శ్రీ కుమార్‌రాజా ఫ్రాంక్‌ఫర్ట్ రైల్లో ప్రయాణం చేశారట. 1500 మంది విదేశీయుల్ని ఆరుబోగీల్లో ఎక్కించారట. ఇంత ఆపత్సమయంలోకూడా దారిపొడవునా విదేశీ ప్రయాణీకులకు ఆహార-పానీయాదులు వుచితంగా అందిస్తూవచ్చారట. అయితే జెక్ పౌరులెవ్వరినీ రైలెక్కి వెళ్లనివ్వనేలేదట. సాయంత్రం 4 గంటలకు రైలు జెక్ సరిహద్దు దాటిందట.

ఆ క్లిష్టసమయంలోకూడా జెక్‌పౌరులు విదేశస్తులపైన చూపిన ఆప్యాయత, ఆదరణ అసమానమంటారు కుమారరాజాగారు వారి నిబ్బర, నిశ్చయ, నిశ్చల మనస్కత అసాధారణమంటారు. ధైర్యసాహసాలతో జెక్‌ప్రజలు రష్యా ట్యాంకులమీద ఎక్కి జెక్‌పతాకాలను ప్రతిష్ఠిస్తుంటే తను కళ్లారా చూశామన్నారు. దాదాపు ప్రతి వ్యక్తి దుస్తులకూ జాతీయజెండా కుట్టుకుని వున్నారట. తనుకూడా వొక జెక్ జాతీయ పతాకాన్ని తనదుస్తులకు పెట్టుకున్నానని ఆయనచెప్పారు.

ఈ జెక్‌పై రష్యా దండయాత్రవార్తను కుమారరాజా తండ్రి వెంకటగిరిరాజాగారు రేడియోలో వినగానే, వారి క్షేమ సమాచారాలు తెల్పుకునేందుకై ఫోన్ ద్వారా ప్రయత్నించారు. మరురోజు ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారితో ఫోనులో మాట్లాడగా, వారు వెంటనే ఢిల్లీకి ఫోనుచేసి, రాయబార కార్యాలయంద్వారా క్షేమ సమాచారాలు తెల్సుకుని తెల్పమని కోరారట. —మా. గూ. వి.

నంగం-బింజమూరుమార్గంలో హనసా పురానికి అరుమైళ్ళలోవున్న 'బతంపాడు'లో టంగుటూరు సీతారామమూర్తి (ఎం. ఏ.) గారు వెలికితీసిన శాసనం. లిపి తమిళ గ్రంథలిపిగావున్నట్లున్నది. లిపివరిశోధన సాగుతున్నది. చదువగలిగినంతవరకు యీశాసనం శకసంవత్సరం 1064, అంటే క్రీస్తుశకం1142సంవత్సరానిదిగా కనవడుతున్నది. పైన అర్ధచంద్రుడు-సూర్యుని బొమ్మవున్నది. అంటే ఆ చంద్రార్కంగా ఈశాసనం వర్ధిల్లాలని ఆశాసనకర్తల అభిలాష. ఇంతదాకా దీని ముఖంచూసినవారు కానీ, దీనివెనుకవున్న చరిత్ర ఏమిటో శోధించినవారుకానీ లేరు.

హైదరాబాదులేఖ

(మొదటిపేజీకొరవ)

రానురాను ఢిల్లీలో నీలం సంజీవరెడ్డి గారు, శ్రీమతి ఇందిరాగాంధికి వ్యతిరేకమైన శక్తులు పికంజావడంలో ప్రధాన పాత్ర వహిస్తున్నారనీ తెలుస్తున్నది. ఈ పరిస్థితి, ఇటీవల ముఖ్యమంత్రికి దాసోహమన్న కేంద్రమంత్రి కొత్త రఘురామయ్యలాంటి వారికి సంకటంగా తయారైంది. మొరార్జీబాయిపై లోక్ సభలో ఇంతగా అల్లరి జరగడానికిమూలం కేంద్ర వాణిజ్యమంత్రి దినేష్‌సింగ్‌తోపాటు, పారిశ్రామిక అభివృద్ధిమంత్రి కే. వి. రఘునాథరెడ్డి పాత్రకూడా చాలావుందని వినికిడి. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అటు ప్రధాన మంత్రికి, ఇటు ఉపప్రధాన మంత్రికి సన్నిహితంగా వుంటున్నారు ఈ స్థితి, వెరిజాపూలు రఘురామయ్యలాంటి వారికి సంకట ప్రాయంగా వుండడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఎందుకంటే సిండికేట్‌కు దగ్గరౌతున్నారన్నమాట.

కేంద్ర నాయకత్వంలో వస్తున్న ఈ మార్పులు రాష్ట్ర వ్యవస్థపైనకూడా పడక తప్పదు. మంగళవారంనాడు ముఖ్యమంత్రి ఢిల్లీ పయనించడం గమనార్హమైనదిగా స్థానిక రాజకీయ పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు. రఘురామయ్యగారు, అసంతృప్తివాదుల్లో ముఖ్యులైన నూకల రామచంద్రారెడ్డిని, జలగం వెంగళరావు గారిని మంత్రివర్గంలోకి తీసుకోరాదని ముఖ్యమంత్రికి సూచించారట.

ఏమైనా ముఖ్యమంత్రి ఢిల్లీనుండి తిరిగి వచ్చిన అనంతరం, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాల [illegible]గురించి నిర్ణయం జరుగుతుందనీ, అప్పుడే ఎన్నికల తతంగానికి నారపరెడ్డిగారు కొత్త కార్యక్రమాన్ని వ్యక్తీకరిస్తారనీ భావించవలసివుంది. దీంతో పాటే కొత్తమంత్రుల నియామకం విషయంగూడా తేలిపోవచ్చును.

ఇప్పటికే మంత్రివర్గంలో తెలంగాణా మంత్రులసంఖ్య సగానికిసగం వుంది. నూకల - జలగంవారి గూడా నియమిస్తే వీరిదే అధికసంఖ్య అవుతుంది. వారినే తీసుకోవడం తటస్థిస్తే, ముఖ్యమంత్రి తమ వర్గంవారిని గూడా కొందరిని తీసుకొని మంత్రివర్గాన్ని బాగా విస్తరించవలసి వుంటుంది. —

యాలము నోటీసు

★★★★★★

మదనపల్లె డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టులో

O. S. No. 205 of 1957. R. E. P. No. 404 of 1967

నూరే పెద్దఅచ్చయ్యశెట్టి — వాది-డిక్రీహోల్డరు.

కె. యస్. జమాల్‌సాహెబ్ —ప్రతివాది-జెడ్జిమెంటు డెట్టరు.

పై నెంబరు డిక్రీబాకీ వసూలు నిమిత్తము షెడ్యూలు దాఖలా ప్రతివాది తాలూకు స్థిరాస్తిని 10-9-68 తేదిన పగలు 11 గంటల నుండి, సాయంత్రం 5 గం॥ వరకు పై కోర్టువారిచే వేలంవేయబడును. సవాలుదార్లు హాజరై సవాలు చేయవచ్చునని ఇందువల్ల తెలియచేయడమైనది.

— షెడ్యూలు —

చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు, మదనపల్లె సబ్ డిస్ట్రిక్టు, కొత్తకోట గ్రామములో:-

(1)	నం॥ కుష్కి డి. నె. 223/5 రు, య 2—58 ట్లు		పైక్తభాగం సంస్థం 13-97½ సెంట్లు, (5.64 హె.) 101.15 చదరపు మీటర్లు. క్రయం రు. 700/-
(2)	డిటో డి. నె. 223/6 రు, య 0—61 ట్లు		
(3)	డిటో డి. నె. 223/7 రు, య 1—12 ట్లు		
(4)	డిటో డి. నె. 58 రు, య 3—70 ట్లు		
(5)	డిటో డి. నె. 59 రు, య 18—01 ట్లు		
(6)	డిటో డి. నె. 60 రు, య 1—93 ట్లు		

(7) నం॥ తరి డి. నె. 1306/2 రు, య 0—48 ట్లు, పైకి ½ య 0-24 సెంట్లు, (0.08 హె.) 161.84 చ. మీ. క్రయం రు. 50/- లు.

పై జమీనులన్ను అందులోగల నానాజాతి ఫలవృక్షములగోను పై భాగం మేరకు హక్కు ఐ. సి నె. 144/64 (1-1-49 to 31-12-61)లో కలిన

1-వ తగాదా - పై ఆస్తిని, యితరాస్తిన్ని ప్రతివాదికి అతని తండ్రి 5-12-57 తేదిన రూ. 30,000/- లకు వ్రాసియిచ్చిన దానసెటిల్‌మెంటు. దీనివల్ల ప్రతివాదికి హక్కు కలిగినది - తగాదాకాదు.

2-వ తగాదా - జప్తి 1, 2, 3 అయిటములను ప్రతివాది అబ్దుల్ ఖాదర్‌బాషాకు 14-4-61 తేదిన రూ. 600/- లకు 6% వడ్డితో వ్రాసి యిచ్చిన అయకవత్రం. యిది జప్తి తర్వాత వ్రాసుకోబడినది. గాన జప్తిఆస్తిం బైండు చేయనేరదు.

(8) చిత్తూరు డి॥ మదనపల్లె సబ్ డి॥ కొత్తకోటగ్రామం సంతబజారు తూర్పు శ్రేణిలో పాత డోర్ నె. 121 రు, కొత్త డోర్ నె. 2/2 రు గల ఇంటికి చెక్కుబంది వివరం:- [తూ] పి. దస్తగిరిసాబ్, ఎల్. యిబ్రహింబాషా వగైరాల ఆవరణం [ద] పీర్లమకాణ్ సందువీధి [ప] సంతబజారువీధి [వు] పాయనం వీధిలోనికి పోవు సందువీధి ఈ మధ్యవుండే 3 అంతస్తుల లాదుమహడి, 3 అంకణముల మంటిమిద్దె. అందుకు సంబంధించిన తలుపులు, ద్వారబంధనములు, కిటికీలు, అడుగు నివేశం పైకప్పు వగయిరా సహా. క్రయము రూ. 3000/- లు.

ఐ. సి. నె. 143/64 రు (1-1-47 to 31-12-61) లో కలిన తగాదా పై ఆస్తిన్ని, యితరాస్తిన్ని, ప్రతివాదికి అతని తండ్రి 5-12-57 తేదిన రూ. 30,000/- లకు వ్రాసియిచ్చిన సెటిల్‌మెంటు దస్తావేజు. యిది తగాదాకాదు - దీనివల్ల ప్రతివాదికి హక్కు కలిగినది.

—డి. వెంకట్రామణశెట్టి - వాదివకీలు.

వివాహమునకు — ముందు—వెనుక
పోయిన యవ్వనమును తిరుగా పొందండి.

మీవ్యాధి ఏరకమైనను దిగులుపడవద్దు- పురుషత్వం తక్కువ ఇంద్రియబలహీనత, బాల్యంలోవృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం, శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట ఇటువంటి గుణములు గలవారు, శృంగారరహస్య నిపుణులైన డా. చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

చౌదరి డిస్పెన్సరి, కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదుట, 16/112, ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

i, Edited Prentd and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore, (A. P.)